

INFORME DE RECERCA.

***“L’avaluació de la investigació a les àrees de Ciències Socials,
Ciències Humanes, Jurídiques i Belles Arts:
Estudi qualitatiu, anàlisi i propostes”.***

***Autors/es: Virgínia Ferrer* (Investigadora principal),
Antoni Font, Josep Garcia-Borés, Beatriz Laguna,
Antoni Martí, Sandra Martínez* i Carla Padró¹.***

**Universitat de Barcelona amb la col·laboració de
l’Agència de Qualitat Universitària
(Conveni col·laboració UB/AQU 9927/24/07/2009)²**

Barcelona, 10 Gener 2010

*Membres del Grup de Recerca Consolidat ESBRINA, Subjectivitats i Entorns Educatius Contemporanis (2009SGR 0503) — és l’evolució del grup de recerca, consolidat des de l’any 1995, “Formació, Innovació i Noves Tecnologies” — 1995SGR 354, 1996SGR 111, 1998SRG 44, 2000SGR 14, 2001SGR 37, 2005SGR 431. (antic FINT: 2005SGR040031)

¹ Col·laboradors Externs: Francisco Gracia, Sandra Montané i Anna Villarroya

² En el conveni de col·laboració signat entre UB/AQU 9927/24/07/2009 s’especifica que la data límit per presentar un informe parcial de la recerca és el 10 de Gener del 2010).

ÍNDEX

Abstract / Resum	4
I. INTRODUCCIÓ, JUSTIFICACIÓ I OBJECTIUS DE LA RECERCA: “L’avaluació de la investigació en les àrees de Ciències Socials, Ciències Humanes, Jurídiques i Belles Arts: Estudi qualitatiu, anàlisi i propostes”.	5
Introducció a l’estat de la qüestió.	5
Justificació de la recerca.	9
Finalitat i objectius de la investigació.	11
II. METODOLOGÍA DE LA RECERCA: “L’avaluació de la investigació en les àrees de Ciències Socials, Ciències Humanes, Jurídiques i Belles Arts: Estudi qualitatiu, anàlisi i propostes”.	13
Instrumentos utilitzats .	13
Mostra	14
III. ANÀLISI, INTERPRETACIÓ I TRIANGULACIÓ DELS RESULTATS. Categoriés d’anàlisi.	16
1. <u>DOCÈNCIA - INNOVACIÓ DOCENT</u>	17
2. <u>RECERCA</u>	18
3. <u>GESTIÓ</u>	20
4. <u>PUBLICACIONS</u>	21
5. <u>MOBILITAT</u>	24
6. <u>ACCÉS A PLACES, CONTRACTES, CONCURSOS, OPOSICIONS</u>	26
7. <u>CONDICIONS LABORALS – ECONÒMIQUES</u>	27
8. <u>SINDICATS – ASSOCIACIONS – MOVIMENTS</u>	29
9. <u>ALTRES FEINES</u>	30

10. <u>CONCEPTE DE LA RECERCA</u>	31
11. <u>CONCEPTE IMPACTE.</u>	32
12. <u>CONCEPTE TRANSFERÈNCIA</u>	34
13. <u>OPINIÓ AVALUACIÓ RECERCA</u>	35
14. <u>VALORACIÓ AGÈNCIES AVALUADORES DE LA RECERCA</u>	41
15. <u>SENSACIONS EN ELS PROCESSOS AVALUATIUS</u>	42
16. i 17. <u>CRITERIS I EXPERIÈNCIES AVALUACIÓ RECERCA, ACREDITACIÓ I - TRAMS DE RECERCA</u>	43
18. <u>TEMPS</u>	47
19. <u>CONCILIACIÓ RECERCA AMB FAMÍLIA</u>	48
20. <u>VIDA CULTURAL I INTEL·LECTUAL</u> i 21. <u>AFICIONS – HOBBIES – ESPORTS</u>	50
22. <u>COMPETITIVITAT AMB COMPANYS – EXPLOTACIÓ - ABÚS DE PODER - MALESTAR - MANCA DE SUPORT DEL DEPARTAMENT - MALTRACTAMENT INSTITUCIONAL – CORRUPCIÓ – MOBBING.</u>	52
23. <u>QUALITAT DE VIDA</u> i 24. <u>PATOLOGIES. BAIXES PER MALALTIA.</u>	56
25 <u>ESTRATÈGIES D'ADAPTACIÓ, SUBMISSIÓ I RESISTÈNCIA.</u>	60
26. <u>CRITERIS COMPLEMENTARIS – ALTERNATIUS – AVALUACIÓ – RECERCA</u>	62
27. <u>RELACIONS DE GÈNERE.</u>	66
a. <u>Feminització i resistències.</u>	66
b. <u>Fills.</u>	66
c. <u>A costa de la vida personal.</u>	67
d. <u>Violència simbólica.</u>	69
e. <u>Política de cura.</u>	70
IV. <u>CONCLUSIONS, PROPOSTES I RECOMANACIONS.</u>	71
60 <u>propostes i recomanacions per una altra avaluació de la recerca en CCSS, CCHH, BBAA i CCJJ.</u>	71
<u>Conclusions</u>	75
V. <u>BIBLIOGRAFIA</u>	77
<u>Annex I</u>	91
<u>Annex II</u>	94

Abstract

This report presents the process and results of a qualitative study on the experiences and opinions of university teachers about their own evaluative life story as well as ratings on evaluative processes and senses of the current evaluation system for research in not experimental areas from different public catalan universities. Therefore collecting a need expressed by the vast majority of teachers in our areas of social sciences, humanities, arts and law on the inadequacy of the legal forms of recognition and accreditation of our research work and scientific production and pass from the complaint to the proposal through the review of complementary or alternative indicators.

Resum:

En aquest informe es presenta el procés i resultats d'un estudi qualitatiu sobre les vivències i opinions del professorat en relació a la seva pròpia història avaluativa així com valoracions respecte als processos i sentits de l'actual sistema d'avaluació de la recerca en les àrees no experimentals a diferents universitats públiques catalanes. Per tant es recull una necessitat expressada per la gran majoria del professorat de les nostres àrees de ciències socials, humanitats, belles arts i ciències jurídiques sobre la inadequació de les modalitats de reconeixement i acreditació de la nostra tasca investigadora i producció científica i poder passar de la queixa a la proposta mitjançant la revisió d'indicadors complementaris i/o alternatius.

I. INTRODUCCIÓ, JUSTIFICACIÓ I OBJECTIUS DE LA RECERCA: “L’avaluació de la investigació a les àrees de Ciències Socials, Ciències Humanes, Jurídiques i Belles Arts: Estudi qualitatiu, anàlisi i propostes”.

La universitat és una institució molt poc reflexiva. Es reflexiona sobre el món, excepte la universitat. Es cobreix tot excepte a si mateixa i el que constitueix una bona organització acadèmica en un món canviant. La nova idea d'universitat amenaça l'estat de coneixement en la societat contemporània a través de la seva mercantilització, la seva avaluació quantitativa i la fragmentació general del coneixement. El repte és un consens en les reformes necessàries en la comunitat acadèmica en si, s'entén que és precisament mostra que aquest consens restaurar la seva dimensió de la comunitat. La preservació de la llibertat de jutjar per si mateix, prenent la seva distància de les veritats acceptades, les idees fetes, ja sigui seva o de les dels altres per examinar de nou - un tret que caracteritza a la investigació.

(8ª EHESS, 2009)

Introducció a l'estat de la qüestió.

En la revisió de l'estat de la qüestió sobre l'avaluació de la recerca universitària i l'avaluació del professorat universitari³ un dels principals temes de discussió i controvèrsia ha estat l'establiment d'uns criteris i indicadors clars i operatius (Buela-Casal, 2005a, 2005b, 2007a, 2007b; Buela-Casal i Sierra, 2007; Chacón et al., 2001; De la Orden, 1990; De Miguel, 1998; Josa et al., 2008; Mas i Ruiz, 2007; Pulido, 2005; Pulido i Pérez, 2003; Saravia, 2004; Serra et al., 2008, 2009; Turajlic, 2006), sobretot quan és el professorat universitari el que més contribueix a la qualitat universitària (De la Orden, 1990). Per aquesta raó, en aquest estudi descriptiu (Montero i Lleó, 2007) s'ha analitzat la importància d'una sèrie d'indicadors d'avaluació docent.

Pel que fa a la valoració dels diferents indicadors, ja s'ha assenyalat l'elevada homogeneïtat trobada entre els diferents camps de coneixement. Es pot afirmar que els més importants són només vuit entre els quaranta-dos indicadors avaluats. De forma concreta, els articles publicats en revistes del JCR és l'indicador més valorat en tots els camps de coneixement. Això ve a sostenir el que s'ha trobat en estudis previs, és a dir que, pres de forma aïllada, és l'indicador més important (Buela-Casal i Sierra, 2007, Pulido i Pérez, 2003; Saravia, 2004; Serra et al., 2009; Turajlic, 2006), malgrat totes les crítiques al voltant de les revistes amb factor d'impacte i als articles publicats en elles (Buela-Casal, 2001, 2002, 2003; Gil Roales-Nieto i Luciano, 2002). De la mateixa manera, també és rellevant la direcció de projectes de recerca amb finançament extern o la publicació de llibres i capítols de llibre en editorials de reconegut

³ Sierra. J.C. y altres (2009) Importancia de los criterios e indicadores de evaluación y acreditación del profesorado funcionario universitario en los distintos campos de conocimiento de la UNESCO a *Revista de Universidad y Sociedad del Conocimiento* (RUSC), 6/2 <http://rusc.uoc.edu>

prestigi (Buena-Casal i Sierra, 2007; Pulido i Pérez, 2003, Serra et al. , 2009). D'altra banda, també en línia amb estudis previs (Polit i Pérez, 2003; Saravia, 2004), les assignatures impartides en ensenyament reglat ocupen un segon lloc, la qual cosa resulta certament encoratjador davant de les crítiques freqüentment realitzades davant la importància concedida a la excel·lència investigadora enfront de la docència (Pulido, 2005; Pulido i Pérez, 2003; Turajlic, 2006). Fins aquí no hi ha cap problema, ja que tots els resultats trobats coincideixen amb treballs realitzats amb anterioritat. No obstant això, és notori com, davant el treball realitzat per Pulido i Pérez (2003), la direcció de tesis doctorals és un dels indicadors més importants, ja que apareix en els cinc primers llocs en cinc dels camps de coneixement. També resulta sorprenent com alguns indicadors que tradicionalment s'han emprat per a l'avaluació dels professors universitaris obtenen una valoració molt baixa, com són les avaluacions positives en enquestes d'alumnes, la qual cosa no és d'estranyar si es té en compte que aquestes valoracions poden estar influïdes per aspectes subjectius (Cruz, 2007) i, sobretot, que els professors universitaris tenen una actitud poc favorable cap a elles quan es fan servir amb finalitats d'avaluació sumativa (Fernández, Mateu i Muñiz, 1996), com és aquest cas. Cal ressaltar la importància concedida a les estades docents i de recerca realitzades a l'estranger, cosa que tampoc és d'estranyar, ja que la mobilitat és una de les claus per a la integració en l'Espai Europeu d'Educació Superior (Castro i Buena-Casal, 2008 ; Gil Roales-Nieto, 2007). Finalment, assenyalem que les activitats de gestió, igual que en estudis realitzats amb anterioritat (Buena-Casal i Sierra, 2007; Serra et al., 2009), reben una valoració molt baixa.

Per finalitzar, és convenient dir que, tot i que estudis d'aquest tipus donen una mica de llum sobre el tema, encara queden molts punts de discussió i qüestions que aclarir. És ben cert que ressalten la importància d'aclarir els criteris d'avaluació (Buena-Casal, 2005a, 2007a, 2007b; Buena-Casal i Sierra, 2007), la qual cosa no és útil només per a l'avaluació del professorat, sinó també per avaluar altres àrees com els programes de doctorat de cara a l'obtenció de la menció de qualitat (Buena Casal i Castro, 2008), i que assenyalen que l'activitat docent també és un criteri important per a l'avaluació, no només l'excel·lència investigadora (Pulido, 2005; Pulido i Pérez, 2003; Turajlic, 2006). Però també és cert que encara existeixen dubtes sobre la qualitat dels articles publicats en revistes amb factor d'impacte (Buena-Casal, 2001, 2002, 2003; Gil Roales-Nieto i Luciano, 2002), la internacionalitat de les revistes, o el mateix concepte «internacional» (Buena-Casal, 2001, 2002, 2003; Buena-Casal, Perakakis, Taylor i Txeca, 2006; Buena-Casal, Zych, Sierra i Bermúdez, 2007; Gil Roales-Nieto i Luciano, 2002). Raons per les quals encara són necessaris més estudis que aportin major claredat i vies de solució a l'avaluació del professorat universitari, més encara quan la convergència amb l'EEES fomenta especialment aquesta cultura de la qualitat.

Per altra banda, al Llibre blanc de la recerca en Humanitats 2006. (pàg. 52-56) es planteja la necessitat de millorar la recerca en CCSS i CCHH amb un seguit de propostes , mesures i accions que creiem fonamental ressenyar per la seva importància:

13.1. Propostes generals per a millorar la recerca en Humanitats

a) Redefinir les fronteres entre les Humanitats i les Ciències Socials, promovent convergències disciplinàries entre els grups de recerca.

b) Potenciar la col·laboració inter-institucional mitjançant xarxes d'investigació, projectes coordinats, accions conjuntes, infraestructures i recursos compartits, consorcis de biblioteques universitàries i de recerca, etc. Aquesta proposta és vàlida per al PN, però té particular rellevància en Humanitats, on aquesta col·laboració és menor.

c) Promoure accions de desenvolupament de la investigació en Humanitats des d'altres ministeris, a part del MEC. El mateix en relació a les comunitats autònomes.

d) Coordinar les polítiques científiques i les línies prioritàries del Govern central i les comunitats autònomes, així com d'aquestes entre si, tenint en compte les prioritats i programes de la Unió Europea. Aquesta proposta és vàlida per al conjunt de les àrees de recerca.

e) Fomentar la comunicació i la col·laboració entre el sector privat (empreses, fundacions) i els grups de recerca d'Humanitats mitjançant mesures administratives, fiscals, retributives i projectes conjunts.

f) Millorar la visibilitat social de la recerca en Humanitats, creant canals de comunicació específics per a les Humanitats en el seu conjunt.

g) Augmentar el finançament dedicada a la investigació en Humanitats en el Pla Nacional, sobretot en els capítols d'infraestructures d'investigació, projectes de recerca i beques de formació d'investigadors.

h) Replantejar els procediments d'elaboració de les línies prioritàries en Humanitats, afavorint una major participació en el seu disseny.

13.2. Propostes específiques

13.2.1. Institucionals

a) Creació d'una agència estatal per a la gestió del patrimoni cultural, en coordinació amb les CCAA.

b) Creació d'un centre virtual de tecnologies convergents en Humanitats que assumeixi la tasca d'organització, conservació i distribució del patrimoni digital.

c) Impulsar la creació de centres mixtos o consorciats de recerca en Humanitats entre el CSIC i les universitats.

d) Creació d'un portal d'informació sobre la investigació en Humanitats a Espanya (convocatòries, bases de dades, projectes, resultats, vincles amb grups de recerca, etc.), en col·laboració amb les comunitats autònomes, universitats, centres d'investigació, fundacions, etc.

e) Potenciar la creació d'instituts de recerca d'Humanitats a les universitats com a referent bàsic de la recerca, dotant-los de recursos.

13.2.2. Política científica

Infraestructures

Pla d'acció interministerial (MEC, MC, MI) en col·laboració amb les comunitats autònomes per a crear una gran infraestructura de patrimoni cultural digitalitzat amb arquitectura Grid.

Organització de la recerca

a) Potenciar els grups de recerca fomentant la seva autonomia de gestió i organització, aportant-los un finançament basal, definint una tipologia de grups, fomentant la convergència disciplinària entre diversos grups mitjançant macroprojectes de recerca en Humanitats, etc.

b) Reconèixer competència investigadora plena, prèvia avaluació dels seus mèrits, als diversos investigadors no catalogats que hi ha a diversos sectors de l'Administració: ensenyament secundari, arxius, biblioteques, centres de documentació, museus, altres ministeris, etc. Aquesta proposta impulsaria fortament la recerca normalitzada en Humanitats i incrementaria els seus recursos humans reconeguts, així com les fonts de finançament.

Projectes de recerca

a) Estudiar la possibilitat d'un desglossament temàtic del Pla Nacional d'Humanitats (PNH).

b) Diversificar i flexibilitzar les convocatòries del PNH segons els tipus de projectes (recerca bàsica, recerca aplicada, generació d'instruments de recerca) i de grups (consolidats, emergents, projectes individuals finalistes).

c) Convocatòries específiques de contractació de personal tècnic i becaris pre i postdoctorals amb càrrec a projectes. Aquesta proposta val en general per al PN, però té més rellevància en Humanitats, on aquests recursos humans són més escassos que en altres àrees.

d) Simplificar el procés de tramitació de projectes i definir un calendari regularitzat de convocatòries. Vàlida en general per al PN.

e) Homologar els projectes realitzats amb finançament privat als de convocatòries públiques, sempre que hagin passat processos d'avaluació similars. Aquesta proposta és general.

f) Millorar l'avaluació ex post dels projectes, instituint processos formalitzats d'avaluació dels resultats i de l'assoliment d'objectius proposats. Vàlida per al PN en el seu conjunt.

Internacionalització

a) Posar mitjans tècnics i administratius a disposició dels grups de recerca per poder concórrer a les convocatòries europees. Val per a totes les àrees, però les mancances en Humanitats són més grans que en altres àrees.

b) Donar suport a les revistes d'investigació en Humanitats publicades a Espanya que compleixen els estàndards internacionals de qualitat, així com les revistes i publicacions que estan en condicions d'aconseguir-ho, previ disseny d'un projecte d'acció.

c) Incorporar a experts estrangers als processos d'avaluació. Vàlida en general per al PN.

d) Fomentar la mobilitat del personal investigador i la incorporació d'investigadors estrangers a centres espanyols. Vàlida en general per al PN.

Avaluació

a) Realització d'un estudi sobre indicadors de qualitat de la recerca en Humanitats que pugui convertir-se en un estàndard per als diversos processos d'avaluació.

b) Definir criteris de qualitat de les revistes i publicacions d'Humanitats.

c) Crear un sistema de control dels processos d'avaluació de projectes, beques, etc. Vàlida en general per al PN, encara que es formula específicament per a Humanitats.

Docència i investigació

a) Reconeixement de l'activitat investigadora en la dedicació del professorat universitari i, si s'escau, dels investigadors no catalogats. La primera part val per al conjunt de les àrees.

b) Creació de mecanismes que estimulin i incentivin la carrera d'investigador. Vàlida en general per al PN.

c) Facilitar la incorporació temporal al CSIC de professors universitaris i altres investigadors. Vàlida per al conjunt de les àrees, però urgent en el cas de les Humanitats i les Ciències Socials, a la vista dels minvats percentatges de plantilla d'investigadors.

d) Posada en funcionament d'un programa d'anys sabàtics. Vàlida per a les diverses àrees.

Justificació de la recerca.

Un grup interdisciplinari de professors/es i recercadors/es de diferents facultats de la UB⁴ vam iniciar al juliol 2009 un estudi qualitatiu sobre l'avaluació de la recerca en les àrees no experimentals: CCSS, CCHH, Jurídiques, Economia i Belles Arts que hem finalitzat al Gener 2010.

És evident que hi ha una certa preocupació en la comunitat universitària i per això, volíem passar de la queixa al saber i a la proposta. Per això ens vam adreçar a l'agència que avalua al nostre context la nostra producció científica, l'AQU tot expressant les nostres necessitats i preocupacions. Després de diferents converses amb el Sr. President de l'AQU Joaquim Prats i amb el que va ser Director durant molts anys, el Sr. Barà, l'AQU va decidir finançar part de l'estudi a través d'un conveni establert amb la Universitat de Barcelona signat al setembre 2009.

El calendari de realització de l'estudi estava previst per a dur-lo a terme durant un any acadèmic sencer (2009-2010) però degut a la imminent convocatòria de l'AQU d'una Jornada sobre aquest tema a inicis del 2010, se'ns va demanar poder escurçar els terminis de realització de la recerca a sols 4 mesos (setembre-octubre, novembre i desembre) per poder lliurar al menys un informe parcial el 10 de Gener del 2010.

El treball de camp ha estat exhaustiu, així com la compactació de les fases de l'estudi, però malgrat la pressió del temps, pensem que podem presentar ja al menys uns resultats significatius per a la nostra comunitat universitària, amb la voluntat de seguir aprofundint posteriorment en l'estudi, amb major explotació i discussió dels resultats per a una major difusió i debat amb diferents interlocutors universitaris i socials. La nostra intenció fonamental ha estat recollir una necessitat sentida per nosaltres mateixos membres de l'equip d'investigació a partir d'unes experiències problemàtiques, viscudes de manera individual, silenciada i aïllada al voltant del sistema d'avaluació de la nostra recerca i poder contrastar-les també amb altres professors/es des de la seva descripció i vivència de la seva història avaluativa.

Aquesta necessitat ha estat expressada per molta part del professorat de les nostres àrees en diferents jornades, manifestos, webs i articles crítics a la premsa a diferents medis de comunicació tot emfatitzant la inadequació de les modalitats de reconeixement i acreditació de la nostra tasca investigadora i producció científica. Per això abordant amb un estudi rigorós aquesta sentida preocupació pel futur de les nostres àrees podíem analitzar les conseqüències que aquest sistema té per als propis investigadors/es com a subjectes, des de

⁴ "L'avaluació de la investigació en les àrees de Ciències Socials, Ciències Humanes, Jurídiques i Belles Arts: Estudi qualitatiu, anàlisi i propostes". Conveni AQU/UB 9927. **Membres:** Dra. Virgínia Ferrer (Pedagogia – UB - Coordinadora), Dr. Antoni Font (Dret - UB), Dr. Josep García - Borés (Psicologia - UB), Dr. Antoni Martí (Filologia - UB), Beatriz Laguna (Pedagogia - UB), Sandra Martínez (Pedagogia - UB) i Carla Padró (BBAA – UB). **Col·laboradors:** Dr. Francisco Gracia (Geografia i Història UB), Dra. Sandra Montané (Pedagogia, UB) i Anna Villarroya (Biblioteconomia i Documentació, UB).

diferents vessants personals, laborals, professionals, acadèmiques, i també per a la funció investigadora en aquests camps de coneixement. Una de les preocupacions també que ens ha orientat ha estat la preocupació de que amb l'actual sistema d'avaluació de la recerca, les nostres àrees vagin perdent visibilitat i presència a la Universitat, davant les enormes dificultats en el reconeixement de la recerca i l'acreditació que es planteja des dels models d'impacte utilitzats que provenen fonamentalment de les Ciències Experimentals. Volíem passar aleshores de la queixa i per això ens hem plantejat també la necessitat d'explorar propostes i processos complementaris i / o alternatius en l'avaluació de la recerca en les àrees objecte d'estudi que s'estiguin dissenyant en altres universitats i valorar la seva transferència.

La nostra voluntat per tant ha estat conèixer i analitzar les experiències i situacions viscudes per part del professorat universitari català, estable i no estable (PDI contractat i funcionari), de diferents àrees, edats, sexe, categoria acadèmica i laboral sobre la seva història avaluativa, i les seves valoracions respecte als processos d'avaluació en trams de la recerca i de les modalitats de reconeixement i acreditació de la tasca investigadora i producció científica en les àrees no experimentals, així com dels efectes que té en la seva vida professional i personal.

Per tal de poder conèixer aquesta realitat hem portat a terme: un estudi autobiogràfic i biogràfic professional – personal mitjançant la realització de varies entrevistes en profunditat, amb la transcripció i devolució d'aquestes per tal de ser validades pels propis docents, i qüestionaris autoaplicats d'autobiografies avaluatives de diferents àrees de ciències no experimentals (Belles Arts; Jurídiques, Història – Geografia, Filosofia – Antropologia, Psicologia, Ciències de l'Educació, Economia i Empresarials, Filologies, Sociologia – Política), i la realització de grups de discussió inter-àrees per triangular l'anàlisi de dades qualitatives. Paral·lelament, s'ha dut a terme la revisió de l'estat de la qüestió sobre propostes complementaries i/o alternatives protocolitzades i altres indicadors per a l'avaluació de la recerca en les àrees no experimentals a nivell nacional i internacional.

Finalitat i objectius de la investigació.

La finalitat principal ha estat realitzar un estudi qualitatiu, biogràfic narratiu de la vivència professional-personal d'avaluació per part de professorat estable i no estable (PDI contractat i funcionari) a través d'entrevistes en profunditat, aportació de documentació d'avaluació i grups de discussió inter-àrees i contrastar-ho amb la exploració i anàlisi d'altres indicadors i propostes complementàries i alternatives al sistema oficial d'avaluació de la recerca de les nostres agències de qualitat, en altres universitats nacionals i internacionals.

Com a objectius ens hem proposat els següents:

1. Realitzar entrevistes en profunditat i qüestionaris autoaplicats a subjectes avaluats de diferents àrees.
2. 2. Analitzar si s'escau la seva documentació d'avaluació.

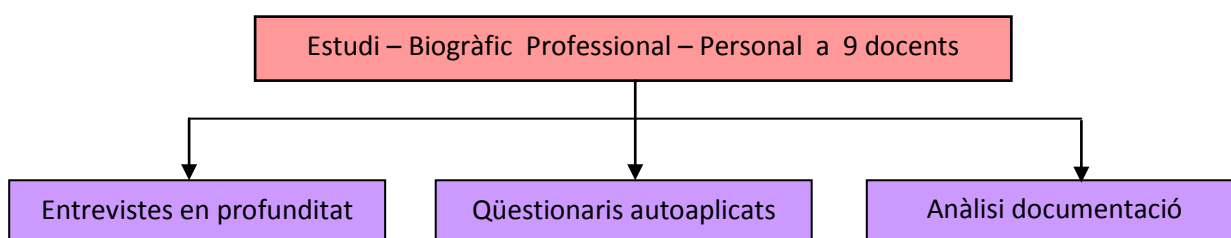
3. Grups de discussió interàrees.
4. Elaboració de llistat de propostes i processos complementaris / alternatius d'avaluació de la recerca en les àrees objecte d'estudi.
5. Analitzar i triangular els resultats amb la comunitat universitària, administració, sindicats i altres interlocutors socials i del món científic, social i econòmic a través de la realització d'una Jornada
6. Difusió i Publicació posterior

II METODOLOGIA DE LA RECERCA: “L’avaluació de la investigació a les àrees de Ciències Socials, Ciències Humanes, Jurídiques i Belles Arts: Estudi qualitatiu, anàlisi i propostes”.

La metodologia ha estat qualitativa, de tipus narratiu i biogràfic per poder recollir la història avaluativa del PDI contractat i funcionari, a través d’entrevistes en profunditat i qüestionaris autoplicats (veure annex II), anàlisi de documentació (Annex I) i grups de discussió interàrees per a la triangulació.

Instruments utilitzats :

1. Revisió, Anàlisi i sistematització documentació estat de la qüestió i documentació crítica.
2. Entrevistes en profunditat.
3. Qüestionaris autoplicats.
4. Anàlisi documentació avaluació del professorat .
5. Grups de discussió .
6. Anàlisi documentació propostes complementàries i/o alternatives a l’actual sistema d’avaluació de la recerca.

Mostra

La mostra escollida per al nostre estudi és una mostra intencional regida pels següents criteris:

1. *Quina és la situació laboral del subjecte a entrevistar:*

- És un/a professor/a funcionari/a.
- És un/a professor/a no funcionari.
- Quin és el seu estatus a la universitat: catedràtic, titular, lector, col·laborador, ajudant...

2. *Quin serà el tant per cent d'homes i dones.* És a dir, el nostre estudi baralla la possibilitat de realitzar unes 8 (màxim 10) entrevistes en diferents àrees i universitats. La primera presa de decisió va ser la paritat entre sexes (50% dones i 50% homes); però posteriorment vam consensuar la hipòtesi de fer una primera recerca de quina és la situació actual de les universitats públiques catalanes. Per tant, aproximar-nos al tant per cent de professorat funcionari i professorat no funcionari, i conèixer el nombre de dones i homes que treballen a les universitats amb la finalitat de fer un repartiment de la mostra equilibrat.

3. *Universitats i les àrees no experimentals.* Universitats públiques (UB, UAB, UdL, UdG...) i 8 àrees: BBAA, Jurídiques, Història i Geografia, Filosofia – Antropologia, Ciències de l'Educació, Filologies, Sociologia – Polítiques i Biblioteconomia o Psicologia o Treball Social.

4. *La continuïtat a la universitat:*

- Continua a la universitat, però baixa de categoria. P.ex.: De lectora a associada.
- Marxa de la universitat perquè el fan fora d'alguna manera: no convoquen places, no s'ha pogut acreditar...

5. Un criteri emergent a arrel de les entrevistes realitzades seria: *ser doctor/a.*

Per tal de poder conservar l'anonimat i preservar la identitat del nostres 9 docents participants a la nostra recerca els hem atorgat uns pseudònims amb la finalitat de poder-los nombrar i identificar a l'hora de realitzar la matriu de les categories.

Els nostres subjectes són:

SUBJECTES	DADES MOSTRA INTENCIONAL PDI CONTRACTAT I FUNCIONARI
Cronos (CA – CCHH)	Catedràtic, Llicenciat en Filologia, 60 anys, casat 33 anys amb funcionaria professora IES, 1 fill.
Pegaso (AS – CCSS - EE)	Associat, Llicenciat en Econòmiques i Dret, 30 anys, casat 1'5 anys amb funcionaria, sense fills.
Diana (AJ – CCEE)	Ajudant, Diplomada en Magisteri Ed. Primària i Llicenciada en Psicopedagogia, 40 anys, divorciada i amb parella actualment, sense fills.
Omega (TU – CCJJ)	Titular Universitari, Bi – llicenciada en Dret i Ciències Econòmiques i Empresariales, 42 anys, amb parella i sense fills.
Zelia (AS –)	Associada, Llicenciada en Història, 42 anys, separada i amb 1 filla.

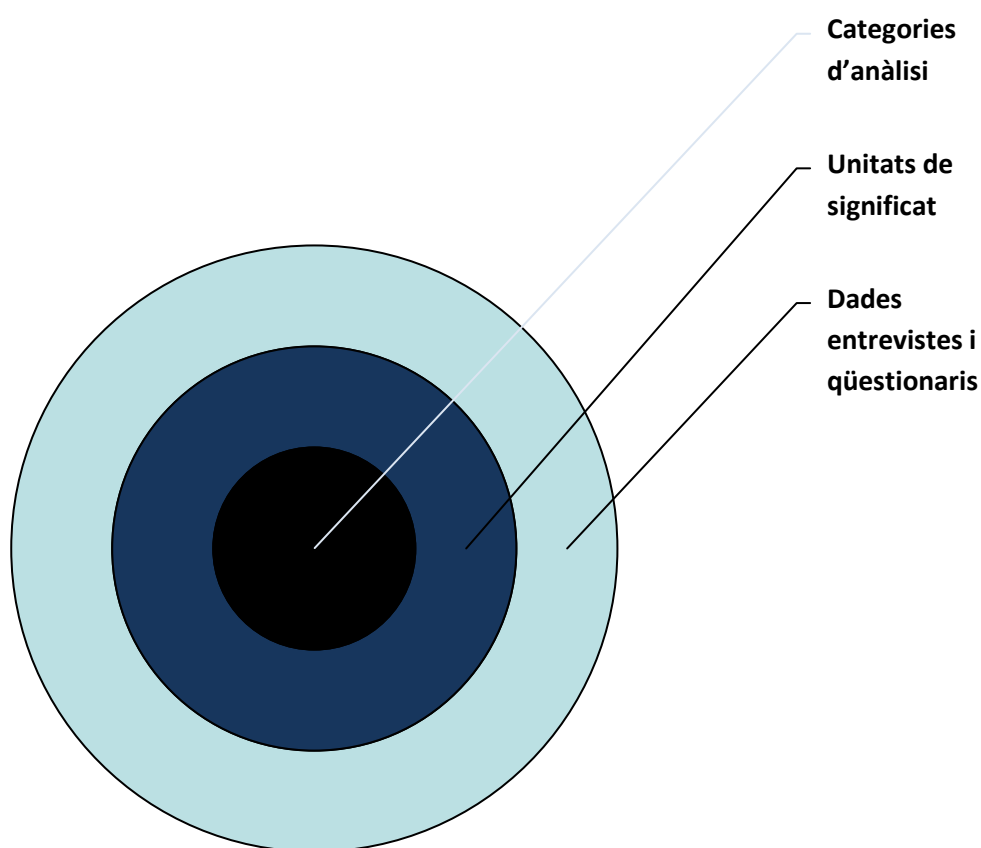
CCPP)	
Antígona (TU – BBAA)	Titular Universitari, Llicenciada en BBAA, 43 anys, amb parella i sense fills.
Sofia (TU – CCEE)	Titular Universitari, Llicenciada en Filosofia, 47 anys, divorciada i amb parella estable, 2 fills.
Prometeu (LC – CCHH)	Agregat, Llicenciat en Filologia, 40 anys, casat amb 1 filla.
Ulisses (CA – CCJJ)	Catedràtic, Llicenciat en Dret, 60, casat i amb 3 fills.

Com ja sabem, el professorat universitari té un bagatge de coneixement experiencial, una trajectòria de vida, un mode de pensar i reflexionar, d'actuar, d'establir relacions no només amb el coneixement científic; sinó també amb els altres. Al mateix temps, aquest docent desenvolupa el seu propi estil d'ensenyament i una situació laboral peculiar. Per tant, el professorat universitari té les seves creences, idees, coneixements, actituds, aptituds i experiència vital. (Margalef, M. y Álvarez, J. M., 2005).

III ANÀLISI, INTERPRETACIÓ I TRIANGULACIÓ DELS RESULTATS. Categories d'Anàlisi

Un cop realitzades i transcrites les entrevistes i qüestionaris autoplicats, amb devolució i validació per part dels subjectes de la mostra, l'anàlisi s'ha realitzat de forma manual, a través d'un procés de reducció de les dades de les entrevistes, i dels qüestionaris autoplicats en matrius a partir de la identificació de més de 200 unitats de significat i de 27 categories d'anàlisi. La documentació del treball de camp generada per les entrevistes i pels qüestionaris autoaplicats ha abastat més de 150 pàgines i les matrius d'anàlisi ens han ocupat a mida de lletra 8, 110 pàgines.

En el següent esquema apareix el procés d'identificació de les unitats de significat i de les categories d'anàlisi:

Durant el procés d'anàlisi s'han realitzat tres grups de discussió interàrees per triangular les dades, així com la seva contrastació amb bibliografia específica de l'estat de la qüestió a nivell nacional i internacional.

1. DOCÈNCIA - INNOVACIÓ DOCENT

De Miguel (2003) afirma que el perfil del professorat universitari envolta 3 funcions essencials: la docència, la recerca i la gestió acadèmica. A més argumenta que per a dur a terme aquestes tres funcions és necessari que aquests reuneixin les condicions laborals òptimes per tal de poder desenvolupar les tasques pròpies d'un docent.

En aquesta primera categoria apareix la docència pot ser com una de les funcions que més motivi al professorat a continuar formant-se i aprenent, on les relacions amb els altres, els estudiants, es posen en joc. A més la innovació a la docència pot venir donada pel fet de fer recerca a l'aula.

"(...) Les classes han estat el seu motor per a la recerca (...) la imatge d'un professor universitari és la d'un senyor o una senyora que parla de cara a una paret, i entre ell o ella i la paret passa que hi ha estudiants. Però no és una necessitat, que hi hagi estudiants, la finalitat no són els estudiants. (...) La veritat és que les classes m'han ensenyat molt. Ja ho he dit. I els estudiants, és clar. Em van ensenyar que havia de parlar clar, que m'havia d'explicar, que havia d'organitzar el discurs; malgrat que m'agrada molt improvisar, i que m'ho passo molt bé seguint el fil del pensament, i que pot ser molt divertit. Però no pots perdre el fil de la classe, penso que no s'ha de perdre ni el fil del curs, ni de la classe. És pot fer una broma, un comentari, una petita discussió, però la classe ha de tenir una organització. Això s'ha de traslladar a l'escriptura. (...) A mi em preocupa la docència". (Cronos, CA – CCHH).

Però no sempre la docència és sinònim de vocació, sinó que és entesa com una obligació ja que forma part de les funcions que ha de desenvolupar el docent. A més, aquesta es transforma en obligació degut a que les exigències de les acreditacions i de les agències d'avaluació demanen quasi el 85 (figura lector) o 100% (figura agregat) a un professor formar en exclusivitat en recerca. Tal i com es pot observar en la veu del nostre docent:

"Yo entré en la universidad de una forma atípica, sin ningún tipo de vocación. (En cuanto a la docencia) Pero intentaré dedicarle lo mínimo posible, intentando de cubrir con el máximo de dignidad; pero yo no voy a estar actualizando cuadros anualmente, no voy a estar llevándoles artículos publicados recientemente, no voy a estar revisando la prensa para llevarles lo último de lo último. No, porque no me sale a cuenta. Me encanta dar clases. Pero no me sale a cuenta. (...) Porque me va a servir sólo un 15%, me parece, de los puntos que te dan la ANECA y la AQU, tampoco te lo van a valorar. Entre tener una publicación JCR o una ISI o hacer 500 horas de clase, valoran más hacer una ISI. Me van a dar la acreditación por eso, no por dar una docencia excelente, ni estar bien valorado por los alumnos, ni por nada. Eso no te lo van a valorar. Si lo que quieren son investigadores, investigo. Yo soy empleado de ellos. Yo soy empleado de la UB. Si la UB quiere un investigador yo investigo, pero que luego no me vengan pidiendo que haga una docencia espectacular. (...) A la docencia. Porque la docencia forma parte de nuestro trabajo como profesores, también. Y en nuestro tiempo, nos ocupa mucho más tiempo que el 10% o el 15%, o debería como mínimo. (...) La docencia es muy importante y me gustaría que fuera más importante en mi vida, pero no le puedo dedicar más tiempo porque de ello dependen mis habichuelas". (Pegaso, AS – CCSS – EE).

També, com a professors/es universitaris que som, sabem que la docència malgrat que sigui una satisfacció i un grat reconeixement de la nostra tasca, ens porta molt de temps i grans esforços. Temps i esforços que s'ha de treure de la recerca i/o gestió i, fins i tot, de la nostra vida personal – familiar.

“La docència em treu molt de temps. Jo sé que em dedico molt, no sóc molt pragmàtica. Bueno no sé. Lo de la Universitat presencial és diferent, m’ha costat molt preparat tot el material, dediques molt de temps perquè faig diapositives, busco fotografies. (...) Lo de la Universitat a distància és una altra cosa. Cada dia t’has de connectar durant una estona a veure què passa. Hi ha dies que n’hi ha molt moviment i després n’hi ha dies que res. El dia que t’han d’enviar coses, són dies de molt treball. Però és molt inestable”. (Zelia, AS – CCPP).

2. RECERCA

La segona categoria de recerca, l'altra gran funció del professorat universitari. A les entrevistes realitzades, juntament amb els qüestionaris autoaplicats a tot el professorat contractat expressa que no té més remei que dedicar molt de temps a la investigació (més del 60%) i a formar part de grups consolidats, en detriment fins i tot de la docència com planteja Pegaso de l'àmbit de la Economia, subjecte que en un altre apartat parla de la baixa qualitat de les seves classes i de la manca de temps per preparar bé els materials didàctics ja que dedica quasi el 90% del seu temps a la recerca per tal de poder-se acreditar:

“Estoy haciendo 90% de investigación. A lo mejor haría el 80%, yo estoy más orientado a la investigación que a la docencia. Pero le dedicaría más tiempo a la docencia, pero no. (...) Proyectos: En uno competitivo, del Ministerio. Y, en general, en Administraciones Públicas catalana: Generalitat, Diputación, Ayuntamiento...” (Pegaso, AS – CCSS – EE).

“Creo que tengo un perfil más de investigadora (...) en los últimos años hemos estado en un grupo muy potente de la mi universidad y para mí eso es investigación. Hemos hecho análisis, estadística, se ha buscado información, se ha comparado, se han buscado vías de solución a los conflictos y demás. El investigador principal es una eminencia, todo lo contrario a mi anterior universidad. Y este señor ha conseguido introducir en el proyecto a otras personas de Europa, EEUU y Latinoamérica. Esos son grupos de investigación importantes: detectar los problemas que hay y proponer soluciones de mejora. (...) Cuando es un proyecto bien construido, bien llevado es increíble, es exponencial, da unos resultados muy buenos; puedes llegar a cambiar leyes. (...) Es mucho más fácil coger un tema y hablar de él, que es a lo que estábamos acostumbrados. Pero yo creo que un grupo de investigación bien organizado, bien llevado y bien liderado. No todo el mundo sabe, quiere y está en condiciones de liderar un grupo así”. (Omega, TU – CCJJ).

Això contrasta amb la posició contrària per exemple d'un professor catedràtic més preocupat per la docència i per la innovació docent que per la recerca, que ja te cinc trams de recerca i que per tant en paraules seves ara mateix “passa bastant de la recerca” per dedicar-se a formar joves investigadors en estudis amb més transferència:

“En l'actualitat, el cert és que passo bastant de la recerca en la meva àrea. M'interessa poc, però intento que els joves que s'incorporen com a becaris facin un tipus de recerca diferent a la que s'està fent fins ara, més orientada a esbrinar les causes de l'implantació d'una nova

regulació, del seu èxit o del seu fracàs, mitjançant estratègies més qualitatives de recerca per tal de saber si els plantejaments del legislatiu o la jurisprudència responen a les necessitats del cos social. Sóc selectiu a l'hora d'escollir els doctorands a qui dirigeixo la tesi i procuro que facin una recerca de debò i no simples estudis que és el que s'ha fet fins ara a dret". (Ulisses, CA-CCJJ).

En les figures contractuals i fins i tot funcionàries es manifesta la dificultat per poder sol·licitar i sobretot aconseguir l'atorgament de l'estatut i reconeixement institucional de grups de recerca emergents, com expressa la professora de Belles Arts a continuació:

"I tant. No he pogut crear un grup de recerca emergent perquè no tenia punts. L'any passat amb varies persones de la facultat vàrem demanar un de grup emergent i ens el varen denegar per no tenir projectes (però si a les bases posava que era per a emergents????) Massa cinisme. No m'interessa doncs, seguir per aquí. No he pogut demanar projectes de recerca per la condició de precarietat patida durant molt de temps (12 anys pe a obtenir plaça). He hagut d'estar en un grup consolidat (per subtil-petició-imposada-subtil- xantatge moral) que recercava temes que, cada vegada més, em desviaven del meu camp de recerca. Per tant, no m'afavoria. Un cop al grup consolidat, tampoc podia crear el meu grup, ni demanar certs projectes. Massa cinisme junt. Vaig passar per a 'masculinitzar-me', però a aquest joc, ja no hi jugo, i quan vaig obtenir la plaça vaig marxar. Ésser a un grup consolidat no em va aportar tants 'punts' com semblava. A més a més, formava part de projectes europeus, independents del grup de recerca consolidat, als quals he estat involucrada des del 2000 i els quals, algunes persones del consolidat ni els reconeixien, a no ser que fos sota el seu 'paraigües'. Recordo que quan vaig acabar la tesi el primer que se'm va dir va ser, ara, no cal que cerquis tantes coses a fora (del grup i del país), si vols nosaltres som un arbre, una ombra a la qual pots aportar aquestes coses (cinisme interessat i egoista, per no dir explotació, que va en contra de la suposada innovació ben entesa)". (Antígona, TU-BBAA).

També és ben sabut que dedicar-se totalment o quasi totalment a la docència o a l'escriptura de la tesis en algun període de la nostra trajectòria acadèmica es penalitza o perjudica aquesta trajectòria; ja que el professorat universitari contractat no té "els mèrits pertinents" per tal d'acreditar-te per la següent figura contractual.

"El resto del tiempo... Ha habido momentos de picos altos y de bajadas. Momentos que se dedica mucho menos a la investigación. Claro, yo como estoy pendiente del tema de la acreditación, intento dedicarme a la investigación lo máximo posible. La tesis me ha ocupado durante mucho tiempo espacio... Me he tenido que quitar de cosas para dedicarme a la tesis. Eso también ahora me ha perjudicado. Si me dedico mucho a la tesis y poco a la investigación vale, me ha penalizado en el tema de la acreditación. (...) No sé, habrá mucha gente que ha compaginado la tesis con las investigaciones que se hacen. O que sus tesis salen de las propias investigaciones del grupo. Pero en mi caso no fue así. Mi investigación la llevé yo sola. (...) Hay gente que la tesis salen de las investigaciones que hace el grupo. Eso es unir esfuerzos. No solamente tu tiempo de dedicación, sino el esfuerzo de los demás también se ve en tu trabajo, ¿no?" (Diana, AJ – CCEE).

Un problema senyalat en la recerca per part d'una professora funcionària planteja els dilemes de la orientació de la investigació en els grups consolidats que solen presentar-se a convocatòries segons les línies prioritàries i que aleshores han de renunciar als seus propis interessos d'investigació per sotmetre's a altres prioritats perquè, si no, no reben financiació. Posa l'exemple de com molta recerca educativa competitiva i finançada es pot fer si s'orienta la recerca a tòpics sobre tecnologia educativa. Això és el que ella anomena "recerca mercenària". Per altra banda critica els ritmes de producció de la recerca, els terminis, els formats homogeneïtzadors, la impossibilitat d'explotar i discutir els resultats a fons, i la simultaneïtat de tenir varis projectes oberts... tot això diu ella, fa de la recerca actualment un model insostenible.

"Fa dotze anys que pertanyo a un Grup de Recerca Consolidat (GCR) de manera continuada excepte algun període per baixa per malaltia.. (...) Amb aquest grup he tingut relacions molt ambivalents ja que presenta una conducta molt productiva, molt productivista, competitiva i molt ambiciosa, amb diversos projectes simultanis oberts. Cada any he estat en un o altre projecte. Aquest darrer any estic em dos projectes competitius finançats. (...) He vist com la recerca orientada per la demanda, en línies prioritàries concretes, obté molta més financiació que altres tòpics que no solen obtenir financiació o molt poca. (...) Això va fer durant molts anys que el meu GCR. Presentes projectes on hi havia sempre investigació sobre algun tipus de tecnologia educativa i Jo no vaig participar en cap d'aquests estudis per resistència a fer recerca em funció del tipus de financiació ("recerca mercenària"). Per sort en el grup vam poder desenvolupar altres projectes marginals més coherents amb els nostres àmbits d'interés i d'estudi i socials. (...) També m'he sentit molt pressionada pels temps, per la burocràcia de gestió dels projectes, per la mecanització dels processos d'investigació, per la superficialitat dels processos d'anàlisi i interpretació, i per la manca de possibilitat d'esgotar l'explotació i discussió de les dades degut als terminis tant curts per presentar els informes de recerca, i per la simultaneïtat dels projectes oberts. (...) La gestió actual de la recerca és insostenible". (Sofia, TU-CCEE)

Altres reflexionen sobre la seva funció recercadora: Què vol dir investigar? Investigar és sinònim de participar en diferents projectes i anar fent curriculum? O, investigar es crear coneixement, indagar a nivell exhaustiu i relacionar-lo a nivell social? Una de les nostres docents reflexiona sobre aquestes qüestions i se'n adona que la millor manera de fer recerca és:

"(...) Investigar és donar forma a una curiositat que tens i veure si pots donar una perspectiva pròpia i única a aquesta curiositat... Investigar és agafar una curiositat que tens tu però relacionar-la amb la societat i els seus problemes... jo sempre busco referents històrics sobre les temàtiques. Jo el primer el que faig és buscar qui està dient el mateix que jo per crear un coneixement col·laboratiu. La teva visió pot aportar o no pot aportar, però ho intento. És portar a terme un treball de recerca... en el meu cas és molt de documents històrics, més d'història. Però portar a terme un treball exhaustiu de buscar documentació per recolzar el teu punt... i després explicar el teu punt de vista a les altres persones, no? (...) Sí, tot això. Jo tinc un perfil més de recerca en aquests moments". (Zelia, AS – CCPP)

3. GESTIÓ

En quant al tema de gestió és curiós com només els i les docents funcionaris/es arriben a realitzar tasques de gestió i sobre tot quan ja han consolidat la seva plaça (cap de departament, secretari de departament, coordinador de post – grau, membre d'equips deganats...), quedant al marge a aquesta funció els professors/es contractats/des. L'actual gestió es troba en mans del professorat funcionari que ha d'assolir tota aquesta funció tant important, ja que l'augment del personal contractat amb percentatges fins al 60% de la plantilla en alguns departaments fa que els titulars i catedràtics principalment hagin d'atendre i sobrecarregar-se amb la gestió.

“Jo no vaig fer gestió fins l'any 90. Un cop ja era titular. Fins aquell moment havia compaginat recerca i docència, però molta recerca era en funció de la docència, a més de seguir uns interessos acadèmics propis que s'anaven definint poc a poc. En això que vaig ser nomenat secretari del departament i llavors vaig començar a fer gestió, que en aquells moments no era massa pesada. Quan era secretari del departament vaig començar a fer també de coordinador de la meva àrea de coneixement. Vaig tenir dos càrrecs durant un temps, un el cobrava i l'altre no. Vaig fer de secretari durant tres anys... (Treu el seu currículum vitae). Del 90 al 94 vaig ser secretari del departament i del 93 al 96 coordinador de titulació, és a dir, responsable acadèmic d'una llicenciatura de segon cicle. L'any 90 a mi em va canviar molt les coses perquè amb la LRU es van crear les àrees de coneixement i jo vaig acceptar fer de secretari del Departament una mica per protegir la meva àrea, minoritària al costat de les altres de la Facultat de Lletres. D'una manera informal jo ja m'havia encarregat de coordinar l'àrea i aleshores em van proposar fer de secretari del Departament. Després vaig passar a ser coordinador amb nomenament del rectorat. Un càrrec del qual vaig cessar per voluntat pròpia, potser perquè intuïa problemes.”. (Cronos, CA – CCHH).

“(...) Si bien es cierto, como llevo mucho tiempo en temas de gestión en los últimos años, sobre todo a partir del 2005 he incrementado muchísimo mi currículum docente y de gestión. Entonces si hablamos ya de las actividades complementarias de investigación y gestión... Yo desde el año 2005 se me llamó desde el anterior equipo de decanal para ser la adjunta de jefatura de estudios. Acepté la propuesta, y lo que hacía era llevar unas determinadas competencias, unas determinadas gestiones de servicios específicos. Porque el jefe de estudio distribuyó por servicios. Entonces, me descentralizó, digamos, dos servicios.. Y soy la que diseñó institucionalmente todos los planes, todas las memorias y las puso en marcha, todo el sistema tal y como lo entendemos hoy. Y a parte de esto, llevaba otras competencias, como por ejemplo todo el tema de la homologación de la prueba de conjunto, de todos los extranjeros que vienen y quieren abogados estudiar aquí. Y varias coordinaciones. Y al hilo, por ejemplo, de la Acción Tutorial que ahora llevamos un sistema de Acción Tutorial integral y pionero en toda España”. (Omega, TU – CCJJ).

4. PUBLICACIONS.

La ciència moderna està sense alè? A jutjar per l'escassetat de descobriments importants en les últimes dècades, un pot legítimament preguntar-se sobre la seva salut. De fet, la ciència moderna pateix d'una sèrie de mals que debiliten progressivament. L'examen per homòlegs tradicionals s'ha convertit en un monstre de la burocràcia que consumeixen temps i diners, i la seva publicació en les principals revistes internacionals d'una carrera d'obstacles de l'energia. De la pròpia admissió dels investigadors, la proporció de temps dedicat a

l'obtenció dels crèdits i un gran nombre de tasques administratives excedeix el dedicat a la ciència mateixa. De publicar o morir (publicat o desaparèixer) i la competència pel finançament, l'investigador es submergeix en una competició que s'escapa o exacerbat les sospites de frau o d'un conformista(...) i sorgeix la conclusió que la investigació no va a salvar un replantejament dels seus modes d'operació, en cas contrari el seu lema següent: publicar i morir ... (Ségalat, 2009).

Segons Arboix (2009), els criteris d'avaluació s'han de fonamentar en les publicacions de recerca amb les següents condicions:

- Acompanyades d'indicadors relacionats amb la qualitat informativa de la revista o editorial com a mitjà de comunicació científica, no de divulgació.
- Acompanyades d'indicadors relacionats amb la qualitat del procés editorial.
- Amb indicadors sobre la qualitat científica (p.e. Originalitat, innovació de coneixement).
- Amb indicadors relacionats amb la qualitat de la difusió i visibilitat revista (p.e. si apareix en índexs internacionals i nacionals).

I situa com a reptes de futur per als investigadors:

- Internacionalització i impacte de la recerca.
- Referents consensuats: llistats revistes, editorials llibres.
- Responsabilitat dels investigadors sènior respecte júnior.
- Cultura dels equips de recerca.
- Informes valoratius.

Segons Miquel (2009) l'avaluació de resultats científics publicats en llibres i capítols de llibre hauria de garantir:

- Important establir un procediment per a avaluar aquesta producció científica.
- Combinar la valoració a través d'índexs de qualitat amb la valoració de la qualitat de l'obra.
- Donar més pes als criteris que valoren l'obra i l'autor/a que als que valoren l'editorial.
- Existeix bastant consens sobre quines són les editorials de més prestigi a cada àrea.
- Diferenciar entre divulgació, investigació i innovació.
- Obres col·lectives: demanar més informació sobre les aportacions i sobre la resta d'autors/es per a valorar-ho.

- Especificar què s'entén per internacionalització.
- Tenir en compte la temporalitat: moltes cites apareixen més tard.

En la categoria de publicacions apareixen evidències sobre preocupacions i interrogants respecte a : S'ha de publicar en qualitat o en quantitat? Quina és la llengua més sovint de publicació: local, nacional i/o internacional? Per a qui publiquen? No s'ha d'oblidar que hem de fer recerca i publicar per la nostra societat, a nivell social i no només per al món acadèmic.

" (...) Tengo 5 capítulos de libro y dos publicaciones en revistas indexadas. Una de ellas es ISI, a nivel internacional. Y otra a nivel nacional. Esto es lo que llevo. (...) Publico en castellano y en inglés. En catalán espero que también". (Pegaso, AS- CCSS – EE).

Una de les nostres docents amb una bona formació i bon currículum critica que no rep el merescut reconeixement per part dels seus col·legues i de la pròpia acadèmia. Ja que ella ha publicat en moltes revistes que no es consideren indexades, però que està a l'abast de la població, i per tant genera un cert coneixement i una certa reacció en un col·lectiu.

"Jo he publicat en anglès. Quan estava als EEUU vaig publicar un article que estava en anglès, i també vaig publicar un altre sobre Mèxic. He publicat en espanyol, i aquí també he publicat alguna cosa en espanyol. A mi m'ha agradat publicar a Mèxic. Sempre he tingut un feedback... he publicat sobre un enfoc feminista i els meus subjectes són dones. He publicat a revistes acadèmiques a Mèxic, que per mi és interessant, perquè després veus que altra gent comenta els articles. És a dir, no que publiquis en un espai científic que no saps quin és el feedback. Després he publicat a revistes... no acadèmiques, mixtes... que no estan indexades, però que per mi tenen un valor increïble. Aquesta que et parlava d'anglès era indexada, em sembla. També vaig publicar un article d'estudis de gènere a Brasil, que la vaig enviar perquè vaig veure que hi havia tipus de temes semblants. Jo publico, penso, on crec que a la gent interessa... (...) vaig intentar publicar una cosa a una revista americana molt prestigiosa... la gran revista d'antropologia americana i vaig tenir molt mala sort. Els reviews aquests sí que me la volien publicar, però s'havien de fer correccions, de revisar, mentre es feia les revisions, van canviar d'editor. Vaig passar una altra vegada pel procés de revisió, les persones deien coses diferents... va ser... i al final ja no era el meu article. I no vaig fer més". (Zelia, AS – CCPP).

Malgrat Rovira (2009) ens comenta els avantatges del CARHUS Plus 2008:

- Classificació amb paràmetres objectivables i reproduïbles.
- Sistema continu en el temps. Revisió cada 2 anys (2010; 2012; ...).
- Cobertura de revistes catalanes, estatals i d'arreu.
- De les 20.000 revistes conegudes en classifica 5.430.
- Una revista està només classificada dins un sol àmbit i té un únic valor

Inconvenients:

- La classificació no es basa en qualitat científica si no en visibilitat.
- Manca encara desenvolupar la classificació final del paquet B/C/D.
- Les fonts documentals tractades inclouen revistes "d'alta divulgació".

Ens trobem en que la major part del professorat de la mostra segueix rebutjant els indicadors bibliomètrics com a fonamentals malgrat les revisions que es fan amb nous sistemes per flexibilitzar el sistema bibliomètric d'avaluació perquè ho consideren insuficient, com veure'm també més endavant a les categories següents.

En aquest sentit Borrego (2006) també critica el sistema d'indexació i de citació bibliomètrica malgrat els nous aplicatius desenvolupats a CCSS i CCHH per les següents raons:

- Deficiències de cobertura i inexactitud de les dades subministrades per Thomson Scientific, crítiques al propi model d'avaluació i a la incorrecta utilització dels indicadors bibliomètrics derivats d'aquest tipus d'anàlisi. ... Tenir present quina és la utilitat d'indicadors bibliomètrics com el factor d'impacte ... per evitar la realització d'un altre tipus d'interpretacions lligades a la qualitat dels continguts.
- Les limitacions d'ús de les bases de dades de l'ISI han ocasionat l'aparició d'eines alternatives, especialment, en Ciències Socials i Humanitats. El principal inconvenient d'aquest tipus de repertoris és el seu elevat cost, que fa dubtar del seu manteniment a llarg termini i limita la cobertura de títols analitzats.
- Les limitacions pressupostàries obliguen a restringir les avaluacions a títols d'un determinat país. Aquest fet impossibilita la realització de comparacions del nivell de les publicacions nacionals amb una selecció de títols internacionals, cosa que oferiria una interessant visió de la posició relativa dels títols d'un país pel que fa al conjunt de la disciplina.
- Donada la proliferació de títols i l'efímera vida que tenen molts d'ells, els responsables de processos d'avaluació sovint necessiten, abans d'entrar en valoracions més complexes basades en l'anàlisi de cites, repertoris més senzills que els permetin identificar qüestions bàsiques relatives a les dades bibliogràfics de les publicacions: entitat editora, periodicitat, història editorial, bases de dades en què apareix indexada, etc.
- ... basar-se, més que en criteris quantitius de producció, en una anàlisi qualitativa més detallada d'una selecció de publicacions realitzada per les pròpies persones avaluades.

5. MOBILITAT

Mobilitat, per a qui? I a on? Es valora o es penalitza? Tots els nostres docents han realitzat en alguna ocasió estades breus a altres universitats nacionals o internacionals.

“Ara, a la pregunta de si he estat a diferents universitats et puc respondre que vaig ser, durant dos cursos, lector d'espanyol a la Universitat de Birmingham (Anglaterra), on, per cert, em va ajudar a entrar el professor Joaquim Molas, al qual li dec moltíssimes coses. De fet, l'experiència anglesa va ser molt útil. Vaig aprendre prou bé l'anglès, vaig poder llegir molts

llibres que aquí no tenia, vaig poder anar a seminaris de postgrau... També vaig ser professor convidat al Canadà, al Quebec concretament, l'any 88. També em va anar molt bé. Després vaig fer un parell d'estades a Paris, entre el 2001 i el 2002, totes dues molt estimulants. Més endavant vaig estar dos semestres, entre el 2003 i el 2004, com a professor a la Venice International University, del consorci de la qual forma part la UAB, que cada semestre envia un professor o professora a fer unes assignatures". (Cronos, CA – CCHH).

El fet de realitzar una mobilitat d'estada breu a l'estranger o a altra institució pot tenir un cost molt alt a nivell econòmic, ja que no cobreix totes les necessitats de la persona en qüestió; però també un alt cost a nivell personal: trencar amb la parella després de tant de temps, abandonar-la durant un període perquè aquesta no poc acompanyar-lo/la en la seva travessia per situacions laborals, o la simple decisió de la dona de tenir fill. Sacrifici que a la llarga passa factura, i que no té retorns al passat.

"Estuve tres meses en una universidad extranjera en el 2007. Me becaron y me fui a recoger datos para mi tesis. Me fui tres meses por el coste que tiene tanto en lo personal y lo económico". (Pegaso, AS – CCSS – EE).

"Yo tengo una estancia de tres meses que me pagó la universidad de Barcelona para ir a la universidad donde saqué la licenciatura. Fui a hacer una estancia de tres meses para recoger datos de mi tesis.(...) Tenía pareja. Esa pareja a final se disolvió. Ahora tengo otra nueva relación, pero no sé si es por mí o por las personas que comparto que no pertenecen al mundo de la academia, no entienden muy bien que yo desaparezca 3 meses. Si en 6 años me costó una relación a mí, estando 3 meses. (...) Además, nos están exigiendo más movilidad cuando hoy por hoy las comunicaciones son tan abiertas. Yo no entiendo porqué me he de ir a la universidad de América Latina u otra universidad para formarme, cuando yo desde internet lo puedo hacer todo. Hasta una videoconferencia. Hasta bajarme un artículo de la persona. No entiendo porqué me tengo que ir, no entiendo porqué valoramos más lo de fuera que lo nuestro. No entiendo el tema de la movilidad, la verdad es que no lo entiendo". (Diana, AJ – CCEE).

"He estado en Harvard, en la una universidad italiana). Y en tema de docencia he estado en Latinoamérica porque llevamos algunas redes. Es muy bueno porque te enriqueces mucho. Y esa es mi trayectoria. (...) El tema de la movilidad es un coste muy alto personal. Por eso no puede ser igual él que sale del que no. Es como todo en la vida". (Omega, TU – CCJJ).

A una dels nostres docents, el fet de tenir una bona formació i haver estat en unes de les millors universitats, amb grups i recercadors competents no ha significat reconeixement a l'hora de tornar a la seva facultat i treballar amb els seus col·legues. Es qüestiona la seva experiència ja que no veu la manera de poder-la revertir de manera positiva a la nostra acadèmia.

"Vaig anar amb una beca d'aquesta de la caixa per anar a estudiar fora, i vaig marxar ls EEUU i vaig fer un màster. Vaig anar amb un projecte i vaig canviar el meu enfoc. I la vida en va portar per diferents camins. Vaig viatjar a Mèxic i després als EEUU. Vaig fer un doctorat a Texas. Vaig estar un munt de temps fora, vaig estar 12 anys fora. (...) Jo mai he sentit que la meva experiència fora es pugui revertir en alguna cosa positiva aquí. Mai, al contrari hi ha casos puntuals en que algú m'ha dit: "escolta, tu que coneixes això..." Però en general amb els meus semblants he vist que hi ha un buit". (Zelia, AS – CCPP).

Professors contractats i funcionaris destaquen per altra banda la dificultat de la mobilitat per qüestions de conciliació amb la família. Totes les professores contractades han expressat la dificultat per negociar i fer comprendre a les respectives parelles l'exigència de mobilitat que demana el sistema d'avaluació i acreditació, i manifesten fins i tot conseqüències negatives i causa important de ruptura de parelles per aquest motiu i dificultat per fer-se càrrec dels fills quan viatjaven:

“La mobilitat l’he viscuda molt malament degut a la incompatibilitat amb la vida familiar i amb el cuidatge dels fills”. (Sofia, TU-CCEE).

Un professor catedràtic també expressa la dificultat a l’haver de traslladar-se amb el seu fill petit a un país estranger:

“He fet el que he pogut. Vaig anar a un país europeu amb un fill de 9 mesos. He estat a un altre europeu quatre mesos absolutament sol, i és molt difícil explicar com se sent un quan està sol, sense amics i només amb companys de feina que desapareixen en arribar el cap de setmana. La segona no va ser una experiència agradable des d’aquest punt de vista”. (Ulisses, CA-CCJJ).

6. ACCÉS A PLACES, CONTRACTES, CONCURSOS, OPOSICIONS

Oposicions, concursos, paperasses, acreditacions, sexennis...? Què necessita avui en dia un docent per demostrar que és vàlid per continuar exercint com a professor universitari? Es valora pel seu currículum i les seves aptituds? O es valora per altres ítems: endogàmia, ser qui és?

“ Vaig fer oposicions al maig de 1989 (...)que com a professor no numerari cobrava bastan poc. Però, mira, en aquella època jo era d’aquells que feia la feina que calgués i quan calgués, i els diners tant eren. Llavors, el 1989 vaig passar les oposicions... Per cert, hi va haver un moment crític en el transcurs de les oposicions, perquè, durant el primer exercici, em va semblar que la majoria del tribunal no estava convençuda de l’adequació del meu perfil a la plaça. En concret, el catedràtic vocal em va fer notar amb molta contundència que jo no havia publicat teoria; s’hi va afegir a l’opinió un professor titular vocal i hi va estar d’acord el president del tribunal. Ara, el més remarcable és que l’únic que havia publicat res de teòric era el president, perquè del catedràtic tan exigent encara no li conec res de teoria com la que em demanava a mi. El que passava era que la majoria de les meves publicacions eren sobre literatura catalana i aquest va ser el veritable problema, perquè ni les havien llegit ni els interessaven, ni tampoc pertanyien al que calia fer. (...) Ara, quan vaig guanyar la plaça vaig prendre-m’ho com un crèdit que se’m concedia. Un crèdit que jo crec que he satisfet plenament. De fet, he aconseguit la càtedra de Teoria de la Literatura. Una mica tard també, el 2007. Al maig del 2007 em vaig habilitar, a la tardor vaig passar el concurs de la meva universitat i vaig prendre posició a finals de gener del 2008”. (Cronos, CA – CCHH).

N’hi ha diferents maneres d’entrar a la universitat. Antigament es podia seguir un canal: becar, ajudant... Actualment això no es dona. La universitat funciona a mode d’embut i fa que

arribar a obtenir una plaça sigui desesperant, esgotador i al mateix temps desmotivador. Ja que el docent es mou per terres mogudes durant molt de temps, anys i anys, sense saber ben bé on trepitja i cap a on ha de dirigir-se.

“Yo no seguí ningún canal habitual: becario, luego como ayudante... Estuve un par de años en el mercado, en el sector privado. Si me hubiera dedicado a profesor de universidad ahora iría más holgado. Pero, claro, en aquel momento... es un poco paradójico porque yo no estaba dispuesto a entrar a trabajar por las miserias y condiciones con las que pagan a un becario; y sin embargo en estos momentos, después de 5 años de ayudante, estoy con un contrato de asociado y estoy con unas condiciones peores a un becario”. (Pegaso, AS – CCSS - EE).

7. CONDICIONS LABORALS – ECONÒMIQUES

Les condicions laborals i econòmiques dels nostres docents es diferencien segons si parlen del col·lectiu de professorat funcionari o de professorat contractat. Segons el professorat contractat, la seva situació és d'inestabilitat, de poca motivació i de sentir-se precari i poc reconegut per la feina que fa.

“Yo no seguí ningún canal habitual: becario, luego como ayudante... Y quizás eche de menos no haber estado un par de años como becario. Porque me hubiera dado un margen para... Estuve un par de años en el mercado, en el sector privado. Si me hubiera dedicado a profesor de universidad ahora iría más holgado. Pero, claro, en aquel momento... es un poco paradójico porque yo no estaba dispuesto a entrar a trabajar por las miserias y condiciones con las que pagan a un becario; y sin embargo en estos momentos, después de 5 años de ayudante, estoy con un contrato de asociado y estoy con unas condiciones peores a un becario. (...) Estoy ganando 450 euros al mes. (...) Bueno es lo que hay, nadie nos pone una pistola para estar aquí. (...) Creo que la de ayudante, que está mejor pagado, ya resulta penosa. Una retribución de 1200 euros para una persona con nivel de máster a tiempo completo me resulta bastante penosa. Con lo cual, si ahora estoy cobrando 450 euros casi mejor no te digo lo que pienso”. (Pegaso, AS – CCSS – EE).

“En principio lo que yo quería hacer en dos años era hacer el doctorado y marcharme, luego me ví comprometida y enganchada con la UB, con lo cual me quedé los 4 años de la beca. De hecho sigo aquí, llevo 9. De la beca he pasado... la beca se me acabó y me tuve que ir a la calle. En el 2004. Me fui a la calle porque no había nada. No había nada porque además mi beca se acabó a mitad de curso. Por lo tanto, la primera convocatoria de yo acabar la beca me presenté. Mientras tanto, lo que yo hice fue... ya me había sacado el certificado C de catalán en estos 4 años. (...) Entonces lo que hice fue irme a la escuela pública catalana. Entonces estuve sustituyendo aquí... (...) Me presenté ese mismo año a plaza de ayudante y a una plaza de asociado por si una de las dos fallaba. Y sí, sí, me dieron las dos y tuve que elegir entre asociada o ayudante. Me lo pensé un poco para compaginar primaria con la plaza de asociada. Y al final opté por no compaginarla. Volví a dejar la primaria y cogí la plaza de ayudante. Y en esta plaza de ayudante llevo 4 años. Y este es mi quinto”. (Diana, AJ – CCEE).

“Vaig enviar un currículum, hi havia una sol·licitud... Una convocatòria extraordinària, i vaig entrar a donar una assignatura a una universitat a distància d'antropologia per a psicopedagogs. A la universitat a distància sóc consultora, portant estudiants i tot, però el contracte laboral pràcticament no existeix. Amb això he tingut varies històries. Bueno, va

acabar la meua beca i llavors em van contractar com professora associada.. He estat des del 2006 fins ara algun trimestre donant classe, per fer alguna substitució com a associada. El problema està en que ara per exemple no tinc cap vincle amb la universitat presencial. (...) Estic a la Universitat a distància i també des de el 2007 dono classes, en una una institució americana que porta estudiants dels Estats Units . Aquí dono classes i és com una mini universitat privada. Em contracten per trimestres. (...) Jo per lo de la universitat presencial em van contractar per 500 euros i em van dir que això estava bé. (...) El tema dels americans, realment són els que em paguen més. Em paguen 1000 euros per donar menys classes". (Zelia, AS – CCPP).

Ens trobem fins i tot amb casos tràgics i límits des del punt de vista econòmic com Prometeu que va patir situacions d'extrema pobresa fins al punt de patir un desnonament per no poder pagar el lloguer de la seva vivenda, haver de demanar ajut als amics per pagar la fiança al jutjats, patir talls de llum per no poder pagar el subministrament i finalment haver de marxar de la ciutat on treballava per anar-se'n a una altra població per aconseguir una vivenda a cost més baix, a 110 km de distància del seu lloc de treball.

"Durant molts anys vaig viure sol, des de 2001, en parella. La situació de precarietat dels meus contractes em va afectar molt, vaig haver de fer una mena de doble vida, amagant a la meua família o al meu entorn les dificultats per les quals vaig passar. La feina de prof. té un cert prestigi social, però la realitat del prof. no funcionari s'amaga. Quan va aparèixer la noció de mil-leurista, la veritat... L'any que treballava en dues universitats alhora, fent la màxima dedicació possible (24 crèdits), gairebé em desnonen per no poder pagar el lloguer. Una hora abans de fer classe estava al jutjat, dpositant els diners, que em van deixar uns amics. Una nit em vaig trobar a les fosques, m'havien tallat la llum per falta de pagament. El problema, a banda del sou, es que cal dedicar una part dels teus ingressos a fer possible la docència (bibliografia bàsica que sovint no està a les biblioteques) i la recerca. (...) Vaig passar des de 1997 fins 2005 com a prof. associat a temps parcial, tot i impartir el màxim d'assignatures possible, 24 crèdits, amb la qual cosa, la dedicació era absoluta a la Universitat, però no la tenia reconeguda contractualment. (...) Tot i així, vaig aguantar... (...) Però les coses que la gent de la meua edat feia: tenir fills, un domicili a la mateixa ciutat on treballa, una fi de mes sense problemes,... per mi eren inassolibles. Hi ha hagut moments d'estar a punt de llançar la tovallola. De vegades penso que tot plegat ha estat una situació d'abús intolerable, que hem superat pel component vocacional de la feina. La meua parella ha estat fonamental; m'ha recolzat sempre, i ara es troba gairebé en la mateixa situació que jo aleshores... però el moment en què tots dos estàvem igual va ser difícil. Vam haver de marxar a 110 km de distància perquè tot el lloguer a BCN significava tot el meu sou". (Prometeu, LE-CCHH).

Aquest mateix professor que ara és lector ens explica que a banda de la situació salarial, la precarietat passa per la manca d'ajuts socials al professorat universitari contractat i proposa a més que tot el professorat contractat que imparteix 18 crèdits o més hauria de tenir la dedicació completa:

"A banda del sou, que és important, hi ha també coses que arrossego encara: tot el que vaig fer com a associat, compta al 50 %. A l'hora dels Quinquennis, per exemple, això és determinant. Acadèmicament, això te molta importància, però també econòmicament. A més a més, en 2005 em van haver de fer una intervenció quirúrgica-odontològica important que no cobreix la seguretat social, i em van negar poder acollir-me al Fons Social de la meua universitat per no ser funcionari (si hagués estat funcionari, estem parlant d'uns 6000 euros sobre una intervenció

que va sumar 18000. La vaig poder pagar amb un parell de premis literaris importants; si no, no sé com ho hauria pogut fer. (...) Crec que l'AQU hauria d'obligar a les Universitats al reconeixement de la dedicació completa als professors que imparteixin 18 crèdits o més. Si no és així, la recerca sempre es farà malgrat les Universitats". (Prometeu, LE-CCHH)

Però si parlem del professorat funcionari, aquest es sent millor pagats per la feina que fa. Malgrat que són conscients que si estiguessin fora de l'Acadèmia el sou seria més gratificant.

"Yo he sido una niña que ha nacido en la universidad, y si comparas los salarios con compañeras mías que hicieron esa opción cuando éramos todas unas pipiolas, que una ha estado en Francia y otra en Alemania. La de Alemania, por ejemplo, yo cobraba, en aquellos tiempos, 100000 pesetas y ella estaba con 400000. Por lo tanto, la diferencia de salario son abismales para quienes hacen carrera universitaria. Aquí, entramos todos y hay que dividir mucho los salarios... No lo sé. Es bien cierto, quizás discriminado. Lo de lo salarios se tendría que hacer un control, que desde luego, no se hace. No se hace porque no se quiere hacer y porque no interesa. Es verdad, hay mucha gente que va un ratito por la facultad, y encima está en exclusiva, no está en la mitad de la jornada. Porque existe la opción de estar a mitad de jornada. Hay muchísima gente y los conocemos todos, que está diciendo que está en exclusiva cuando todo el mundo notorio sabe que está en su despacho particular. (...) De todas maneras no me quejo con el tema del salario". (Omega, TU – CCJJ).

Una altra professora funcionària planteja com va haver de perdre poder adquisitiu des de la seva situació com a funcionària en un altre cos, i que a l'entrar com a professora a la Universitat, va haver d'acceptar un contracte amb el que passava a cobrar la meitat del seu sou original passant a tenir molta precarietat salarial i que va coincidir amb l'augment de les seves despeses per mantenir el seu primer fill. Per altra banda critica el sistema actual de retribucions del funcionariat, ja que es va congelar el sou base ja fa deu anys, a canvi d'anar augmentant els increments per objectius, des d'un sistema d'avaluació de la recerca inadequat i molt burocratitzat:

"Durant molts anys vaig renunciar al meu sou de professora agregada de batxillerat, passant a cobrar la meitat del sou com a professora ajudant, ja que tenia que acabar la tesi doctoral amb la primera maternitat. (...) Des que vaig ser TU no em queixo del meu salari, uns 2600 nets. (...) Del que si em queixo és de la congelació salarial del sou base i de la suplantació de l'increment a través del sistema per objectius i dels diferents complements per productivitat, ja que els criteris per avaluar la productivitat no són adequats, com en el cas de la recerca i per l'excessiva burocràcia que suposa presentar les memòries, actualitzar tots els formats de CV, i justificar els resultats de les diferents funcions, etc..." (Sofia, TU-CCEE).

8. SINDICATS – ASSOCIACIONS – MOVIMENTS

Pocs docents entrevistats formen part d'un moviment, sindicat o associació. Un exemple clar el podem trobar en l'afirmació que fa un d'ells, dient-nos que no té sentit per les figures contractuals ja que hi ha una diversitat dintre d'elles; i a més, que el professorat contractat no es posarà en lloc del funcionari i viceversa.

“No. Y creo que no tiene ningún sentido en la universidad. Porque al haber diversidad en las figuras contractuales, hace que haya situaciones muy distintas. Y por lo tanto, que no exista un sentimiento de colectivo. Cada colectivo (catedráticos, titulares) tiene sus preocupaciones y tira para su lado. No es como el PAS. El PAS sí que tiene sentido de que estén sindicados porque tienen un sentimiento de colectivo. Pero en el profesorado lamentablemente no se da. Y de hecho, pocos profesores titulares irían a una manifestación de ayudantes. Y al revés, pocos profesores ayudantes irían a una de profesores titulares que quieren ser catedráticos”. (Pegaso, AS – CCSS – EE).

Sols una professora funcionària declara que forma part de diverses entitats, associacions i moviments socials:

“He participat en 4 plataformes electorals municipals, en una associació ecologista, en vàrius grups i associacions feministes, i en vàries ong. Sempre he estat vinculada a moviments socials. Soc membre d’instituts de recerca social i d’associacions professionals de dones”. (Sofia, TU-CCEE).

9. ALTRES FEINES

Molts professors per tal de poder completar el seu sou, depenen del moment i de la seva figura, i rebre un salari digne han hagut de buscar altres feines fora de la universitat, o a d’altres universitats, acceptar encàrrecs externs, cursos, seminaris, i compaginar-ho amb la seva dedicació principal; amb lo que suposa doble esforç, més temps, trasllats, dispersió d’horaris. O amb la finalitat de rebre un sou significatiu, però a un possible reconeixement.

“Direcció de col·leccions editorials. (...) Assessoraments culturals”. (Cronos, CA – CCHH).

“Professora a la universitat pública, universitat a distància, universitat estrangera, consultora...” (Zelia, AS – CCPP).

Altres realitzen feines fora de l’Acadèmia, però es tracta de feina que no són remunerades, sinó que ho fan per creences o plaers. O tasques puntuals, ja que consideren que estar treballant en diferents llocs pot empobrir la teva tasca principal i baixa la qualitat de vida:

“Feina en un consulat, i també en una fundació per la cooperació amb el tercer món”. (Pegaso, AS – CCSS – EE).

“A veces he realizado alguna pequeña colaboración en asesoría fiscal en la Universidad, pero pese a ello, mi opción es la Universidad, y sí que he tenido ofertas muy buenas de grandes despachos, y más del mundo del derecho a lo que yo me dedico está muy solicitado. Lo que sí es cierto, y siempre he pensado, que el día tiene 24 horas para todo el mundo. Y yo creo, sinceramente, que trabajar el dentro y fuera empobrece por una parte, o en gran medida, la calidad científica de los trabajos. (...) El que está en un despacho, no sé si estará bien o no, pero sí que es verdad que el plus más importante es el económico. Pero no tienes horas, o tienes vida”. (Omega, TU – CCJJ).

10 CONCEPTE DE LA RECERCA

Aquesta categoria està molt vinculada a la categoria de recerca. I alguns dels nostres docents, quan se li formula la qüestió en relació a la seva tasca com a recercador, ja fan una aproximació de lo que vol dir recerca. Troben el significat al concepte de recerca.

“És important respondre perquè què vol dir investigar en el meu camp? Llegir-se tots els autors francesos d’última moda? Això és investigar? Això pot tenir conseqüències per l’avaluació, perquè allò que entens per investigació té a veure amb el que vols aprendre, però també amb el que has d’explicar a classe als diferents nivells. No parles igual al primer que al segon i que al tercer cicle. A tercer cicle se suposa que estàs donant coneixements d’allò acabat de sortir, gairebé material en brut, el que s’està fent, un material complex, que demana moltes referències intel·lectuals, d’avançada. Si per un costat la recerca en filologia, història de la literatura o lingüística està relativament ben codificada, se sap quines activitats poden ser qualificades de recerca, en el cas de la Teoria de la Literatura la codificació és bastant més difícil. I, a més a més, com que la diversitat metodològica és tan gran, quan fas teoria, què fas? Es clar, tries un mètode, bé, però falta que se’t creguin, que t’ho acceptin. (...) què vol dir recerca en el meu camp? No és anar a un arxiu, no. Potser a una bona biblioteca, això sí. En el meu camp és llegir molt, bibliografia sovint molt diversa, en gran part estrangera, i literatura, d’aquí i de fora, i altre tipus de textos, com ara cinema, i analitzar, relacionar, comparar... Vol dir llegir a fons, amb molt de detall, i interpretar i valorar. I reflexionar sobre el camí fet, sobre el mètode que s’ha fet servir. També vol dir sotmetre a examen els conceptes i les idees dels uns i dels altres. I assajar els que semblen més adequats. A vegades fem feina d’arxiu, de biblioteca, filològica fins i tot, però no és el més habitual. Temps pensar, reflexionar, per fer aplicacions. El professorat de Teoria de la Literatura (i Literatura Comparada, cal no oblidar-ho) ha de ser competent en camps prou diversos de procedències ben diferents, la qual cosa requereix un esforç molt gran, sobretot quan s’ha de prestar atenció tant a la tradició com a les novetats, que són incessants, perquè els universitaris del meu camp no paren de publicar... I cal afegir-hi que en Literatura Comparada les biblioteques d’aquest país no estan gens ben dotades. I si estan millor quant a Teoria, també caldria comprar més i més sistemàticament i això amb pressupostos migrats sempre és difícil”. (Cronos, CA – CCHH).

Una professora funcionària ens explica el seu concepte de recerca i critica la concepció subjacent al model d’avaluació d’aquesta:

“Per a mi la recerca significa molt. És una activitat apassionant. Significa esbrinar un fenomen, les causes, el com, el cap a on, les seves dimensions multidisciplinars, el seu significat social, la utilitat, originalitat, els processos i mètodes de recerca, lectura i reflexió, anàlisi i síntesi, establiment de connexions, pensament crític i creatiu, transferència a la societat, experiència subjectiva i intersubjectiva, individual i grupal. Tot això no es pot fer amb qualitat en un clima de pressió burocràtica i tècnica, d’acceleració dels ritmes, d’homogeneització dels models de recerca i d’escriptura de la recerca, amb una concepció de gestió del coneixement superficial i banalitzador”. (Sofia, TU-CCEE).

Una crítica semblant planteja un altre professor contractat que defensa la investigació individual front l’exigència de la recerca en grups i aposta per una recerca més “slow-down”:

“Crec en la recerca individual. Els grups de recerca només són àmbits de funcionament de grups per aconseguir una mica de finançament per alguna publicació; però sense la investigació individual, els projectes de recerca no són res. En la meua àrea, investigar vol dir llegir i escriure sobre les lectures; i això no es fa en grup. El grup o el projecte només solen afavorir la difusió, i poca cosa més. (...) Investigar a la meua àrea vol dir llegir molt, meditar molt i escriure sobre aquestes lecture”s. (Prometeu, LE-CCHH).

11. CONCEPTE IMPACTE.

L'absència de reflexió metodològica dóna lloc a l'ús incontrolat de la bibliometria com a indicador de la producció científica. (Gringos, 2008).

Per tal de que el concepte d'impacte pugui ser avaluat a la recerca, cal dotar-lo de sentit i significat. Normalment, a la nostra disciplina, formació i professió: s'entén com a impacte el nombre de gent que cita al mateix autor o consulta una obra concreta.

“(...) impacte seria el grau de recepció, qui et cita. Hi ha gent que és molt citada i gent que no. En el meu camp, tenim bons divulgadors, bons aplicadors de teories que han estat importades de fora. I que són bons coneixements. I llavors, això com es valora? Tu has fet un bon manual, però totes les idees venen de fora i t'has limitat a fer-ne una bona síntesi, a donar-ho a conèixer”. (Cronos, CA – CCHH).

Una de les bases de dades més utilitzada és la del Science Citation Index ... que de vegades s'equipara alt factor d'impacte amb més qualitat, aquest indicador mesura específicament la visibilitat i la difusió dels treballs publicats en aquestes revistes més que la qualitat científica de els mateixos segons Bordons, (1999). Per altra banda en les propostes d'indicadors per mesurar la producció científica, i eines o mètodes per calcular l'impacte de les revistes es posa l'accent en la necessitat de combinar diversos indicadors en els processos d'avaluació amb l'objectiu d'evitar les limitacions pròpies de cada un d'ells.

- Factor d'impacte.
- Index d'immediatesa.
- Quartil.
- Índex H de Hirsch.
- Eines o mètodes per calcular l'impacte en les revistes: CARHUS, factor d'impacte potencial de les Revistes Mèdiques Espanyoles, IN-RECS, IN-Rejser, RESH, Scimago Journal & Country Rank. (UPF, 2009)

En els nostres subjectes apareixen altres nocions d'impacte força diferents als que plantegen els experts:

“¿Impacto? Pues ser conocido, que tu conocimiento tenga una repercusión sobre la vida de los demás, que alguien pueda citar lo que estoy haciendo para algo. Que no se quede simplemente en maravillosos razonamientos. Que tenga una cierta repercusión en la sociedad. Que la gente

sepa lo que estás haciendo, y lo que estás haciendo sirva para algo. ¿Transferencia? Que el conocimiento acabe llegando a la sociedad. Que la sociedad acabe... que el conocimiento de la universidad sea de utilidad, que no se quede simplemente en la producción...” (Pegaso, AS – CCSS – EE).

“Impacto, ya te digo, como no teníamos nada, eran las citas. Para justificar los sexenios lo que todo el mundo hacía era el número de veces que te había citado las personas. Pero yo considero que impacto un poco es que ya te haces un nombre, ya eres conocido, te citan, te llaman a sitios... Todo cuesta mucho. Hasta ahora lo del impacto era básicamente a efecto de sexenios lo que nosotros hacíamos era ver quien me ha citado. Obras de referencia que se han escrito después de la tuya y que te ha tenido en cuenta. Yo creo que el impacto debe ser una mixturación de la valoración que hay... lo de la cita es importante”. (Omega, TU – CCJJ).

Des d'aquesta perspectiva més integradora, costa distingir el concepte d'impacte global del de transferència en les nostres àrees, i per tant es critica la separació entre impacte i transferència en el model actual:

“I+D en Humanitats vol dir Investigació + Docència. Crec que en el nostre àmbit, impacte i transfeència van molt lligats. En la meva àrea crec que cal valorar especialment l'esforç per pensar, des de la perspectiva de la nostra societat, els debats teòrics internacionals, difondre'ls a casa nostra, promoure la seva transformació des de la nostra perspectiva i realitzar les aportacions que només des d'aquesta perspectiva són concebibles; i això és fa amb recerca i docència.. Això no passa necessàriament per una difusió internacional, passa pels continguts i la circulació en el nostre àmbit d'aquests continguts formant una trama que permet que, es citin o no, uns treballs portin a d'altres”. (Prometeu, LE-CCHH)

Impacte també és sinònim de reconeixement i de repercussió en la vida d'un col·lectiu o grup de persones; per tant impacte en col·lectius i institucions concretes, en la societat, en la gent. Impacte també des del punt de vista epistemològic, com a influència en el canvi de paradigmes:

“Impacte concret en comunitats concretes: aules, departaments d'educació, institucions culturals; en les formes d'ensenyar i aprendre. Canviar aspectes de la pràctica educativa. (...) Impacte en el col·lectiu que es dedica al mateix, en ajudar als estudiants a aprendre des de nous paradigmes”. (Antígona, TU-BBAA).

“Jo per impacte ho tinc claríssim, per mi un impacte és un impacte social. I per social no vull dir que no sigui acadèmic. Però em refereixo per exemple de que jo vegi que hi ha una comunitat científica que rep... inclús, més enllà de lo científic. És que clar... és que jo veig que a Mèxic, el meu impacte va més enllà de la universitat. A fòrums sobre el tema d'indigenisme, dones així s'ha rebut el meu treball. Ho sigui hi ha molt més transferència. Per mi això em dona molt estímul... per mi l'impacte és això. Jo sóc molt incrèdula”. (Zelia, AS – CCPP).

A les CCHH l'actual concepte d'impacte resulta inadequat, ja que les citacions no representen la importància o valor d'un treball.

“Sol donar-se molta importància a les citacions, però en Humanitats, les citacions no són representatives de la importància d’un treball, si més no fins passats uns 10 anys des de la publicació; aplicar aquest criteri és un despropòsit”. (Prometeu, LE-CCHH).

Com es pot apreciar hi ha molt de consens en tots els subjectes sobre la necessitat de modificar la concepció oficial d’impacte i construir-ne una alternativa, més adequada per les nostres àrees, menys elitista, fer-la més integradora, més heterogènia i sobretot amb finalitat socialitzadora del coneixement:

“L’impacte en la nostra àrea significa per a mi la capacitat d’una recerca de ser coneguda, discutida i validada per l’àmplia comunitat heterogènia d’investigadors significatius locals, nacionals i internacionals en el tema ‘estudi i sobretot per la comunitat de practicants, de professionals, de col·lectius de renovació pedagògica, per les administracions i associacions professionals. (...) Per això les meves recerques i estudis han estat publicats precisament en medis de difusió i comunicació científica i professional de gran abast, en revistes llegides per molts professionals de l’educació, en butlletins d’àmplia divulgació, en conferències, seminaris i congressos de gran audiència, o de menys audiència però molt significatius i de qualitat, i sobretot en llibres que són el nostre instrument d’impacte real més important en la nostra àrea. També s’han difós en revistes i llibres del nostre àmbit hispanoamericà. Les meves publicacions han estat molt citades per investigadors en les seves tesis doctorals i produccions científiques i professionals del camp, molt conegudes i reconegudes pel col·lectiu de la nostra àrea de coneixement i d’intervenció, sense haver mai publicat un sol article en una revista indexada de tipus A. (...) I n’estic molt orgullosa. (...) Per altra banda m’he resistit als formats homogeneïtzadors dels articles anomenats d’impacte que a més es llegeixen en un reduït grup d’experts i per tant no es socialitzen”. (Sofia, TU-CCEE).

12. CONCEPTE TRANSFERÈNCIA

La transferència serà la quarta funció que haurà de realitzar el docent universitari. Transferir és donar a conèixer allò que has trobat, has indagat, has estudiat, és aplicar la teoria a la pràctica, posar en coneixement certs aspectes, idees, creences a un grup de persones. Es critica per part de la mostra una concepció oficial de transferència també massa reduccionista, pragmàtica, economicista i dominada pels criteris l’acadèmia anglosaxona. Es defensa a canvi un concepte de transferència més lligat a la dimensió cultural del coneixement i a la funció transmissora i creadora de pensament i coneixement de la Universitat:

“Jo el que puc fer és proposar un llibre a una editorial i procurar que sigui publicat. I com a codirector d’una col·lecció ho he fet, però això és fer una transferència de coneixement? Em temo que els nostres coneixements no tenen una aplicació a la vida pràctica tal com la tenen els avanços científics (quan en tenen) o tecnològics. En principi no milloren la vida de ningú. Per un altre temps cal molt de temps i bastants mitjans formar el professorat. A les Facultats de Lletres com a regla general fosaltres formen sobretot docents i investigadors si és que poden fer recerca, si arriben per exemple a professors d’universitat, i això només és possible a una minoria. Per tant, la nostre transferència del coneixement és molt relativa. No vull dir que no n’hi hagi, si es pensa, per exemple, en assessors en programes de televisió o en col·laboradors de revistes de literatura o de suplementes de lletres de diaris i revistes. Ara, les humanitats no tenen aplicació immediata. Nosaltres no resollem cap problema. Per això els criteris referits a la

transferència de coneixements s'haurien d'adaptar a les característiques específiques de les Humanitats i dins d'elles de les àrees de coneixement concretes, perquè no és el mateix sociologia, antropologia o psicologia, que història, traducció o Teoria de la Literatura o Literatura Catalana". (Cronos, CA – CCHH).

"En Humanitats caldria definir transferència com la manera en què, des de la Universitat, els investigadors-docents es fan càrrec del llegat cultural propi de la nostra societat, l'analitzen intel·lectualment en profunditat a partir de categories conceptuals existents o innovadores, mediten sobre la necessària adaptació dels debats teòrics i les pràctiques de recerca de les seves àrees de coneixement, siguin d'abast nacional o internacional, i ofereixen el resultat d'aquest pensament crític a la societat, en forma de docència en el seu camp i en forma de publicacions que, en primer lloc, han d'incidir en el propi àmbit cultural per tal que la transferència a la societat resulti veritablement efectiva i una font de progrés del coneixement." (Prometeu-LE-CCHH).

13. OPINIÓ AVALUACIÓ RECERCA

La classificació es dona no només per establir una jerarquia entre els objectes existents, sinó també per declarar la no existència dels altres. Un no pot deixar de veure la formalització d'un cert tipus de pensament. La ideologia de la marca d'avaluació de l'emergència d'una societat que tartamudeja, incapaç de pensar d'una altra manera que en fragments. (Zarka, 2009)

Ens hem adonat que a l'hora de realitzar les entrevistes i aplicar els qüestionaris als nostres subjectes participants costa molt separar l'avaluació del docent universitari de l'avaluació de la recerca. Ja que una gran majoria quan li avaluen la recerca, lo que estan fent és avaluar-los i acreditar-los per la feina desenvolupada. Una feina que està orientada a la recerca. L'allau de crítiques és a l'actual sistema d'avaluació de la recerca és interminable.

"No hi ha transparència. No sé com s'elegeixen els tribunals. Ni per què. Ni qui són. Ni si són propers al meu camp de recerca. Una mica com a la meua tesis, que sols hi havia una persona que tenia un coneixement profund del camp de recerca. La resta eren 'allegados'. Em dona la impressió que la recerca es fa de forma quantitativa i no qualitativa. (...) NO. Crec que afaforeix a les àrees experimentals.(...) perquè la universitat no et dona cap facilitat per a fer recerca, ni aprendre a fer-ne. Segons, perquè has de subordinar-te a certs grups. Tercer perquè hi ha temes molt nous i transdisciplinars que no es tenen en compte, perquè no es consideren recerca". (Antígona, TU-BBAA).

En aquest a categoria no hi ha distinció entre professorat contractat i funcionari: manca de transparència, inadequació de criteris, secretisme, inadequació indicadors, penalització en la publicació de llibres, manca de devolució justificada i argumentada, desconeixement del nom els experts i del CV dels avaluadors i de la seva adequació, avaluació de la quantitat i no de la qualitat, manca de lectura i d'anàlisi profunda del CV del recercador i de les contribucions aportades i en general manca de criteris i indicadors adequats a les nostres àrees no experimentals:

“El 2003 em vaig presentar a les habilitacions, la primera tanda d’habilitacions, a Madrid. Aleshores hi havia 3 places; dos amics meus eren a la quiniela, però el tercer nom no va ser pas el meu... ni el de la meva col·lega. Després, un membre del tribunal em va dir, amb prou amabilitat, que jo no havia estat mai candidat, que no hauria sortit en cap cas. Vaja, que no vaig ser mai a la quiniela. També em va arribar que jo no podia sortir perquè si sortia jo la meva col·lega presentava un recurs i també que si sortia ella i no jo això era fer-me quedar malament a mi i tampoc no era això... Però, és clar, són coses que es diuen després i vés a saber què hi ha de cert... (...)Depèn... Si has publicat Teoria, si has publicat sobre escriptors en espanyol, això ho valoren molt perquè aquests escriptors tenen prestigi i tothom ho sap. Però una bona part del que jo havia fet sobre literatura catalana (els estudis sobre Riba) se’ls escapava o no ho acabaven d’entendre, potser perquè estava escrit en català. I, malgrat tot, la llengua és una barrera... Malgrat tot, a l’habilitació no vaig tenir cap problema. (...)Em vaig sorprendre molt de que dels tres trams només me’n donessin un. Al mateix moment a una companya meva que en va demanar els tres n’hi van donar dos. I comparant la feina de l’un i de l’altre, jo tenia la sensació que jo havia treballat molt i que no se m’havia valorat. Per un altre costat, les classes m’han arrossegat. Més que per la recerca diguem-ne pura, han estat les classes les que m’han ajudat a formar-me. Parlo, naturalment, d’un procés constant de revisió de la feina feta, d’ampliació i d’aprofundiment. Es cert que hauria guanyat molt de temps si hagués pogut rendibilitzar la feina de les classes en articles... Això no ho he fet o no ho he fet prou... També el temps passa i canvien les circumstàncies... Què ghauria d’haver fet quan em van denegar el 4 tram? Doncs que hauria d’haver presentat un recurs. Crec que no van valorar la feina que jo havia fet. No fa massa, una persona que conec de l’AQU em va dir que la publicació de les tesis doctorals no vale, no compta per als trams de recerca.”. (Cronos, CA – CCHH).

“Lo primero es que es muy necesario. Lo segundo es que en el fondo es muy difícil establecer un sistema justo de acreditaciones, porque los perfiles son muy distintos; y seguramente que los requerimientos en cada área también son muy diferentes. Pero, lo que valoro más negativamente es la opacidad. Enviar una acreditación sin saber si te la van a conceder o no. Por ejemplo, en la ANECA te dicen que con 55 puntos te van a dar la acreditación; pero, sin embargo, que cuando te contestan negativamente no te digan la puntuación que tienes... Tendría que estar más tasado, tendrían que hacer una tabla de equivalencias: tantas horas das de docencia, tantos puntos; tantas publicaciones, tantos puntos. Y si quieres establecer una escala, vale, indexada tanto, y además se le añadirá tantos puntos por el índice de impacto, si quieren. Pero tendría que ser mucho más... Muy bien, se ha de valorar globalmente, pero dígame usted los puntos que tengo para saber lo que me falta para acreditarme. Porque siempre estás: envío ya el currículum, será suficiente o no”. (Pegaso, AS – CCSS – EE).

“Y otro problema fundamental que me han dicho es LOS INFORMES. No hay transparencia, no se sabe quien ha hecho el informe. Eso es lo que me ha contado todo el mundo. (...) Primer problema BASE DE DATOS DE LA REVISTA DE LA AQU. Yo quiero verla, por gusto me gustaría meterme. Me han dicho que se llaman DURSI o no sé como. Y me quiero meter para ver cuáles están indexadas de las nuestras, para poder hablar con conocimiento de causa. El segundo problema es la FALTA DE TRANSPARENCIA ABSOLUTA, no te dicen quien ha hecho esos informes. Tercero FALTA DE MOTIVACIÓN completa. Te dicen: “pues no aparece en esta revista”, “pues oiga, dígame si eso es bueno o es malo, qué calidad tiene, léalo, juzgue el trabajo”. Entonces es al salir del paso. Y algún otro problema detectado, a ver si se me ocurre... Pero estos que te he dicho son de denominador común de todos los profesores que han pasado

por allí. En general: POCA TRANSPARENCIA, POCA MOTIVACIÓN DE LOS EXPEDIENTES, NO SE SABE QUIÉNES SON LOS EXPERTOS QUE ESTÁN POR DETRÁS”. (Omega, TU – CCJJ).

“Jo penso que els estàndards estan poc pensats per les ciències socials i humanes... Jo penso que lo meu és perquè tenia el doctorat fora. Jo penso que les Ciències Socials i Humanes no tenen res que veure amb les Ciències experimentals. El tema de publicació mateix. Jo per lo que veig per mi, fer una recerca en la meva àrea i publicar porta molt de temps. És una cosa llarga, que tu tens que publicar un argument tancat. (...) Sí. Crec que en aquest país n’hi ha molt pocs diners per les Ciències no experimentals. Però poquíssim, veus els pressupostos, i poquíssim. I lo curiós és que jo sempre dic: “si ens fixem els problemes o temes que envolten el món que preocupen al món són sempre socials”. No sé perquè. No ho entenc. És un tema social. Tot és social. I llavors no entenc perquè n’hi ha tan poca recerca, poca inversió, pocs diners”. (Zelia, AS – CCPP).

Gómez (1996) ens comenta que per valorar l'aportació d'un treball al progrés científic no n'hi ha prou de recórrer als indicadors bibliomètrics, sinó que la informació que aquests aporten ha de ser complementada amb el judici dels experts ... matisar amb una altra informació i ... atendre a les característiques pròpies de la disciplina en la qual s'aplica. La ciència és una activitat molt complexa que, en cap cas, pot quedar representada per un sol indicador. Moltes àrees de ciències socials i humanitats, en les quals es fa recerca d'interès clarament local, que afecta un menor col·lectiu científic, troben un bon vehicle de transmissió a les revistes de caràcter nacional.

Per altra banda, la denegació de les acreditacions i la denegació de trams de recerca es troba a tots els subjectes de la mostra en un o altre moment de la seva història avaluativa. En tots els casos amb fortes crítiques a la manca d'explicacions argumentades, després d'haver fet l'esforç per adequar-se als criteris, per augmentar la quantitat i qualitat de la seva producció científica, i per presentar totes les memòries. Cap d'ells està d'acord amb les sentències negatives i no arriben a entendre ni les raons ni el procediment de la denegació. Molts d'ells també han presentat recursos en diferents moments. A una de les professores entrevistades, ajudant, li van denegar dues acreditacions, i ara actualment, ens va trucar per informar-nos que també aquest darrer tercer cop.

Un professor contractat ens explica amb molta honestat de manera molt descriptiva i rica la seva història avaluativa amb un seguit de valoracions negatives molt argumentades a través de la seva experiència i de les contradiccions i perversions del sistema d'avaluació que ha viscut.

Des de la nostra perspectiva de metodologia de recerca narrativa considerem valuós transcriure literalment tota la seva contribució en aquest punt degut al valor testimonial i de denúncia i a la alta significativitat d'aquestes dades experiencials:

“Això té a veure també amb el Trams d'investigació denegat en tres ocasions: la formulació resultava ofensiva; en un cas, fins i tot van haver de rectificar un cop vist el recurs, al qual vaig afegir la publicació qüestionada (el cas del que ells consideraven un manual; però no van modificar el dictàmen final). En les dues darreres denegacions de A1 vaig presentar recurs, però la resposta va ser com si hagués parlat amb una paret. (...) L'objectiu del recurs, d'altra banda, també era posar en qüestió els criteris mateixos: ¿Com es possible avaluar sense llegir els treballs, que mai no es demanen? ¿Per què els llibres són invisibles, a efectes d'avaluació? ¿En què consisteix la modulació de què parla la normativa?... res, no vaig obtenir cap resposta

coherent, senzillament l'aplicació d'un dogma que, a sobre, afirmaven era infal·lible: «criteris universals», afirmava el recurs. La resolució del recurs només reiterava el que ja s'havia dit, però amb una extensió que encara feia tot plegat més humiliant. Però això dels «criteris universals» em va semblar ja gairebé delirant.

El tema de les revistes és definitiu per AQU, i crec que és absolutament intolerable que aquest sigui el criteri per Humanitats, i menys encara per Literatura. Tal com ho vaig viure jo, dos llibres, més centenars de pàgines entre diversos capítols de llibre, no serveixen per res. En canvi, en Humanitats, les aportacions més importants són, precisament, els llibres. D'altra banda, considero que he fet publicacions en bones revistes, i penso que la indexació proposada al CARHUS+ és molt qüestionable; per tant, el problema es complica encara més. Però el tema de la invisibilització de les publicacions en llibre em sembla molt greu,

Tot i que no sol comentar-se, també trobo molt greu el fet que la docència no sigui ni considerada. Fa més de 10 anys que faig classe al més alt nivell en la Universitat pública, però això sembla que no té importància a l'hora d'acreditar-te, precisament, per fer classe...

La qüestió de l'«Activitat Formadora», és a dir, dirigir Tesis, també la trobo incoherent, sobretot si tenim present que, en canvi, els anys de docència no semblen comptar (la qual cosa també és injusta). Si dirigir tesis és important, fer classe en segon cicle des de fa 10 anys també. O més. D'altra banda, conec molts titulars i catedràtics que s'han jubilat sense dirigir ni una tesi en la seva vida. Aquest va ser un motiu que van adduir en les darreres denegacions, però en la darrera denegació important que he tingut, la de recerca avançada (2009) afegien la manca de «capacitat de lideratge»; per referir-se a que no dirigeixo cap Projecte. Vull subratllar el lèxic, que considero impropï de la comunitat universitària. I la participació en mitja dotzena de projectes de tres universitats diferents, en canvi, no compta per res?

Però resulta que si no tens un contracte indefinit, un tram d'investigació o una acreditació de recerca, la normativa no permet fer-se càrrec de Docorands FPI, ni firmar projectes com a investigador principal. Això vol dir que, quan ets Lector, per passar l'acreditació de recerca o de recerca avançada t'estan demanant coses que la teva situació contractual impedeix.

Francaament... Quan vaig veure com pintava la cosa, vaig haver de renunciar a publicar principalment en català. El llibre de 2007 l'havia començat en català, però al final el vaig acabar en castellà. Conec molta gent que està fent el mateix, perquè en llengua catalana no és possible tenir els suficients «indicis», o publicar prou sovint i prou ràpid. Al menys, jo no he modificat els temes de recerca, però molt sovint t'insinuen que ho facis. I és cert que si tries un determinat tema de recerca, tens més possibilitats de publicar. I si el tema és anglosaxó, no tens cap problema més que el de tenir els contactes. La qual cosa és molt trist, perquè s'està demanant a professorat jove que faci publicacions internacionals que depenen molt de la posició institucional de l'autor, més que de la qualitat dels seus treballs.

He escrit en català sobre molts autors fonamentals de la literatura universal, sense oblidar la tradició literària catalana i la reflexió teòrica: és a dir, m'he esforçat per fer del català una llengua de recerca normal, però ara resulta que tot aquest esforç no serveix per res, i que l'AQU en realitat m'insinua que he perdut el temps, amb tota aquesta transferència. Però, si complia els criteris de l'AQU, al meu entendre incomplia la meua funció com a professor universitari d'una Universitat pública a Catalunya.

Crec que, si seguim amb aquests criteris, a la investigació en Humanitats en llengua catalana, fora de l'àmbit de la Filologia Catalana estrictament parlant, li queden quatre dies. Crec que l'avaluació de la feina de la Universitat és necessària; també en recerca. Però en tractar-se d'avaluacions individuals de les quals depèn el futur laboral i tota la trajectòria d'una persona, crec que s'hauria de ser molt rigorós, respectuós i, sobretot, evitar situacions com la que s'està generalitzant. Crec que la part positiva (exigir als professors universitaris una major dedicació a la recerca) només s'ha aplicat als no funcionaris per part dels funcionaris, amb la qual cosa s'està donant una situació de mobbing corporatiu d'un col·lectiu sobre un altre: decidint que

han de fer i com, degradant la feina que han fet o fan, sotmetent-los a una tensió injustificada i a exigències de vegades impossibles de complir o incoherents amb la seva feina,... No crec estar exagerant. Si demà es decidís que es faria fora de la carrera funcional a aquells titulars i catedràtics que no obtinguessin l'acreditació de Lector amb aquests criteris, ja veuríem quants en quedaven". (Prometeu, LE-CCHH)

L'avaluació de la recerca en les nostres àrees és mostra en l'estudi com del tot inadequada ja que no contempla l'especificitat del nostre camp de coneixement quan a aspectes complexos epistemològics, metodològics, de difusió, ètics. L'actual avaluació de la recerca és reduccionista, limitadora i amb criteris i indicadors poc adequats en les nostres àrees. en relació al que és l'impacte i la transferència en el nostre camp de pensament, de coneixement, d'intervenció, de la innovació i de la professió.

Això fa que s'estigui orientant molta recerca en les nostres àrees des de les línies prioritàries, des de les convocatòries que apareixen, amb la jerarquizació dels grups de recerca, impedit que la recerca bàsica, la recerca individual, la recerca emergent, el lliure pensament, la creativitat, el pensament crític i la recerca lliure puguin desenvolupar-se. L'actual sistema d'avaluació de la recerca és converteix així en un instrument de control, de selecció i d'exclusió inquisitorial i en un impediment per a la investigació independent a la Universitat. A més està condicionat no sols els continguts, els mètodes, els ritmes, les finalitats de la investigació, sinó també les formes d'escriptura i de comunicació de la recerca. La homogeneïtzació del sistema d'avaluació genera una homogeneïtzació de la recerca i dels formats únics de difusió del que s'anomena recerca d'impacte, limitant la producció i transformació creadores del coneixement, i la recepció i interpretació creadores en les diverses audiències. Tot això molt contradictori en un context de discurs sobre la necessitat d'ampliar i profunditzar en la societat del coneixement i de més innovació.

Una professora funcionària ens descriu també la seva vivència des de la seva història avaluativa i analitza les repercussions d'aquest sistema d'avaluació de la recerca en el treball acadèmic, en les relacions, en els processos d'exclusió, en la qualitat intel·lectual del professorat, en la conciliació, en la competitivitat depredatòria, a partir de l'exposició del seu cas de denegació d'un tram de recerca. També transcrivim literalment aquesta unitat de significat

"Tots aquests processos que jo valoro alguns neutres o positius però en la seva majoria com negatius, impliquen una tensió i ansietat constants, una pressió per rendibilitzar el treball, una burocratització tremenda de tots els protocols per mostrar evidències de treball, productivitat i qualitat amb una despesa de temps i d'energia importants, que afecta a la meua vida familiar i personal, greus dificultats per conciliar qualitat de vida laboral, familiar, social, materna. No tinc temps per a tot i si ho aconseguixo és a força de treure hores de son, de fer-ho de manera compulsiva i alienada. I el temor constant de quedar exclosa i invisibilitzada i poc reconeguda en certs processos de creixement professional i sobretot de carrera docent, a més de la no consecució dels objectius i per tant de la no retribució dels complements corresponents a la nòmina, la qual cosa em fa perdre capacitat adquisitiva any rere any i em torno més pobre. I això, significa un dispositiu d'exclusió i d'empobriment de les dones professionals universitàries amb diverses jornades i encara pitjor quan som famílies monoparentals amb custòdia plena de fills. Suposa també encara que indesitjada i involuntària una certa actitud inconscient de

vegades de competitivitat amb els meus companys, ja que la borsa de projectes i d'incentius és limitada. Suposa una sensació d'exclusió pel fet d'atendre altres facetes de la meua vida que considero importants com a persona, com a intel·lectual, com universitària també, necessàries per a l'equilibri afectiu, corporal, psicològic. Tot aquest temps emprat en tasques de rendiment de comptes em treu temps per altres tasques de creixement intel·lectual com la lectura i actualització de bibliografia, les tertúlies científiques i literàries, la planificació d'activitats docents intra o extracurriculars amb l'estudiantat, les activitats d'extensió universitària de tipus social, etc ... També sento com injusta la ponderació que es fa de la qualitat i evidències que s'han de presentar. Hi ha treballs i activitats que sense tenir una valoració en el mercat de la qualitat acadèmica elevada oa curt termini, sí que són molt significatives per a les transformacions educatives. Fa més de 20 anys amb més de 70 publicacions, amb desenes de seminaris, congressos, assessories, participació en formació permanent, innovació, xarxes socioeducatives, Instituts de recerca social, en el projectes de renovació pedagògica, de formació de competències de pensament complex en educació, en infermeria i les publicacions, i activitats com no entraven en els criteris d'impacte, no tenen valoració, en canvi des del punt de vista de la innovació i la millora educatives al nostre país han estat i segueixen sent molt importants en qualitat i en quantitat de l'impacte real. Però tot això no compta. Només comptarien cinc articles en revistes que cap educador, mestra, estudiant, director de centre mai li arribaria a les seves mans. Els indicadors de qualitat dels projectes de recerca exclouen la participació de professionals i professors no universitaris en els projectes, amb la qual cosa també perdem l'oportunitat d'establir activitats institucionals conjuntes, necessàries per a l'aprenentatge mutu i la coordinació dels nivells educatius". (Sofia, TU-CCEE)

Per altra banda, un professor catedràtic de l'àrea de Ciències Jurídiques, ens analitza també en la seva narrativa el que opina sobre el model actual d'avaluació de la recerca, amb la importàcia del testimoni perquè ella a més ha estat membre avaluador expert de 3 agències avaluadores. Ens relata la seva valoració negativa dels efectes d'aquest sistema, la seva vivència, el relat d'experiències de companys de l'àrea. Ho transcrivim també textualment degut a la importància central d'aquesta categoria pel nostre estudi:

"Negatiu: nul·la transparència, abús dels indicadors, traspàs a una autoritat administrativa d'una decisió professional, obsessió per "l'objectivitat". Manca una fase oral o, com a mínim, la possibilitat d'expressar-se oralment en casos de dubte.

Positiu: tal i com s'està fent ara (amb ocultisme i amb avaluadors sense formació i mentalitat de mosso d'esquadra), penso que cap.

Pel que fa a la recerca que estic fent ara, predominantment en l'àmbit educatiu, però també en relació amb la metodologia emprada i generalment acceptada en l'àmbit de les ciències socials, tret del dret, estic convençut que no es valora en absolut. Tenim un projecte que té l'aval de la Comissió Europea i sobre el qual hem constituït el grup, però això no s'ha valorat a l'hora de demanar el reconeixement com a grup emergent. (...) Puc explicar l'anècdota d'un company que en l'avaluació de la recerca per obtenir un sexenni no se li va reconèixer un article que havia escrit perquè el va publicar en una revista no indexada. Se li va dir que no tenia "impacte". L'article representava un canvi de postura important en un punt en què fins ara, la doctrina opinava de manera diferent. El canvi va ser recollit en una llei, però malgrat la transferència, la comissió avaluadora considerava que no tenia "impacte" perquè no s'havia publicat en la revista adient. (...) Per descomptat no és adequat. No és que afavoreixi les àrees experimentals, sinó que és el sistema propi de les àrees experimentals. Estic convençut que no pot ser traslladat a les ciències socials sense introduir-hi profundes modificacions. No estic gens d'acord amb el fet que la qualitat d'una recerca es pugui mesurar en funció de la revista en què

es publica. De fet no estic d'acord amb una noció de qualitat vinculada a estàndars o a objectius assolits, sinó que tot és molt més complex i difícil de determinar. Els índexs haurien de desaparèixer, com va desaparèixer el que tenia el Vaticà.

Efectes també perversos ja que l'efecte principal és que es produeix molta quantitat i poca qualitat. Els joves estan lligats per la producció de pamflets pretesament científics i per les hores de classe anomenada magistral (que és el que compta), amb la qual cosa no tenen temps per innovar ni per investigar de debò. (...) I estàn perjudicant absolutament als recercadors de les nostres àrees. El per què no ho sé, però penso -és una hipòtesi- que te a veure amb l'obsessió de presentar les Humanitats com una ciència, naturalment de segona divisió. Hauríem d'abandonar aquesta idea obsessiva i deixar les coses com estaven abans que arribés Alexander von Humboldt". (Ulisses, CA-CCJJ).

14. VALORACIÓ AGÈNCIES AVALUADORES DE LA RECERCA

No apareixen diferències tampoc en relació a la vivència i valoració de les agències avaluadores de la recerca entre contractats i funcionaris de totes les àrees de l'estudi, criticant sobretot l'excessiva externalització i descontextualització del sistema d'avaluació:

"(...) crec que a l'AQU hi ha gent de fa molts anys, i diria que això no és bo. Naturalment no s'hauria de canviar tothom de cop, però sí que s'hauria de fer una renovació periòdica. Renovar la gent i que vagi entrant gent d'altres àrees, amb currículums diferents. Una persona que porta 6 anys allà pot saber fer molt bé els tràmits que li corresponen, per també hi pot haver apoltronament, fins i tot manipulació, defensa d'interessos personals o de grup". (Cronos, CA – CCHH).

"El evaluador como mínimo debería ser del área, de la especialización. Si no, tú como sabes que una revista X tiene un impacto tal. Vale, te puedes basar en los índices de impacto ISI, Latindex o lo que te dé la gana. Pero bueno, una persona que esté dentro del área puede conocer mejor los problemas y las tesis de cada área del conocimiento". (Pegaso, AS – CCSS – EE).

"Yo creo que de entrada deberían de desaparecer las agencias de calidad, las agencias externas a la universidad. Quienes son ellos para que evalúen lo que nosotros hacemos aquí. Que me evalúe el departamento, que me valoren mis compañeros. Yo creo que el sistema americano es mucho más justo y objetivo que el nuestro. Porque el sistema americano pide a tu departamento que te valore a ti como profesional en tu departamento y como compañera. En definitiva, es tu departamento quien te valora. Una agencia de fuera, ¿a mí qué me dice una agencia de fuera? Esto es muy laxativo. (...) Yo creo que la endogamia universitaria se podría haber eliminado a través de otros mecanismos. Creo que el mismo departamento debería de valorar si tú eres la persona idónea para ocupar un puesto de trabajo en ese departamento. Es más, a mí la agencia universitaria me está diciendo que yo no valgo para ser profesora universitaria, pero yo sigo trabajando como profesora en la universidad". (Diana, AJ – CCEE).

"La gente lo que hace es aquellas casillas que no les pone la cruz, pues intentar conseguirlas. La gente no recurre por lo general. (...) Nunca te dan la razón. Y si te metes en un contencioso puedes tirarte 6 – 7 años e incluso 10. Entonces lo que haces es esperarte para volverte a presentar. En el Ministerio si no te acreditas te tienes que esperar un año y medio, aquí no lo sé. (...). Y mi experiencia es que la gente que recurre en un contencioso está 5 ó 6 años, ¿para qué? Es de locos". (Omega, TU – CCJJ).

Un professor catedràtic que ha estat avaluador a 3 diferents agències ens aporta la seva valoració negativa i apunta la necessitat de formar als avaluadors com a tals, ja que la seva perícia en el camp de recerca no significa que tinguin les competències suficients per a la complexa tasca d'avaluar:

“Negativa. He estat avaluador d'ANEP, AQU i ANECA i puc assegurar que no hi ha ni transparència ni independència. Ho he deixat dit per escrit repetides vegades, però no em fan cas. Aquest any els he dit a AQU que s'ho facin. He dimitit d'ANECA i he avaluat un projecte d'ANEP, simplement perquè en atribuir-me'l vaig comprovar que en coneixia el director i em resultava fàcil fer un informe. Tampoc considero adequada el CV dels avaluadors. Poden ser bons investigadors i fins i tot persones de molt prestigi, però penso que els manca formació i experiència com avaluadors, que és una altra feina, diferent. Ho dic per experiència. Jo tampoc en tenia cap”. (Ulisses, CA-CCJJ).

15. SENSACIONS EN ELS PROCESSOS AVALUATIUS

Un professor catedràtic de l'àrea de CCHH expressa la seva incomprensió i el seu malestar per la manca de valoració de la seva recerca quan li van denegar un tram:

“Em vaig sorprendre molt de que dels tres trams només me'n donessin un. (...9 jo tenia la sensació que jo havia treballat molt i que no se m'havia valorat. Què ghauria d'haver fet quan em van denegar el 4 tram? Doncs que hauria d'haver presentat un recurs. Crec que no van valorar la feina que jo havia fet. No fa massa, una persona que conec de l'AQU em va dir que la publicació de les tesis doctorals no vale, no compta per als trams de recerca.”. (Cronos, CA – CCHH).

Coincideixen dos professors contractats amb la mateixa valoració:

“Me he dejado los cuernos y no te lo valoran”. (Pegaso, AS – CCSS – EE).

“Pues la verdad es que no me lo esperaba. No tengo mal currículum. Me parece que tengo currículum suficiente para ser acreditada como lectora desde la primera convocatoria. En principio, como no me ha faltado el trabajo yo sigo haciendo. Yo me sigo presentando. La primera vez que me tumbaron realmente... hacía muchos años que no suspendía, me lo tomé como un suspenso. Un suspenso. Yo creo que no suspendía desde bachiller, yo creo que suspendí algo. Porque en la carrera tampoco suspendía. Era como ahhh, el primer suspenso. Voy a llorar. Me sentó mal. La segunda vez pensé: “debe de haber un número clauso, un tope, la crisis debe de estar afectando a la contracción de profesorado y por algún lado tiene que recortar.” También he pensado que puede ser importante mi edad. No lo llevo a entender”. (Diana, AJ – CCEE).

Com es pot comprovar la totalitat dels subjectes de l'estudi expressen de manera diferent el seu malestar, angoixes, estrés, sentiments negatius davant el sistema d'avaluació de la recerca:

“He viscut la competitivitat amb molt d’estrès, amb molta pressió continua, amb poca alegria, però amb molta determinació, disciplina i poder mental, sabent que era el joc que havia de jugar (a més a més, jo era una persona que vaig entrar a la universitat en la 30 i per tant, era aliena a la resta de persones que d’estudiants passaren a docents. Això va tenir les seves avantatges al ser estrangera, però desavantatges perquè vaig haver d’aconseguir ser ‘batejada’ en aquesta nova cultura). Ho he viscut amb valentia i alhora resignació i acceptació. De vegades amb ràbia, al final canviant de tàctica cap a l’humor. Durant tots aquests anys, sabia per on hauria de passar, però sóc una persona lluitadora i que ha viatjat força i ha treballat, des de joveneta, en molts llocs diferents i per tant, sabia quin era el preu. De mica en mica, les ciàtiques, diarrees i depressions s’acabaren. No sé si ha valgut la pena passar per aquí, però n’era conscient. Ara, crec que el que val la pena és contribuir a instal·lar unes relacions més humanes entre els companys i companyes, entre els estudiants. Crec en una docència que sigui cooperativa, en una recerca significativa i on el joc de la competitivitat, almenys per a mi, ja no sigui aquella lluita aferrissada i surrealista de rodar caps. Si seguís així, el treball a l’acadèmia no tindria sentit per a mi. Com que crec amb els alumnes com a persones (i no com a màquines), la competitivitat no té sentit. El que té sentit és crear una cultura igualitària i solidària i resistir-se allò per on has hagut de passar.” (Antígona, TU-BBAA).

Quan em van tombar el primer i únic sexenni o tram de recerca que vaig presentar, em vaig sentir humiliada, estafada, decebuda i amb un sentiment de vergonya.

“Ho vaig viure com un maltractament, degut al brillant CV que vaig presentar i que ni es van mirar, degut a que les aportacions eren molt rellevants, molt bones, amb molta citació. Aportacions que obrien nous camps de coneixement i noves línies de recerca al nostre país, com una, el primer estudi col·lectiu i llibre sobre la recerca narrativa a l’Estat espanyol, amb citacions a diferents països; com la segona, la meua tesi doctoral, premi extraordinari, primer a tesi doctoral en el tema a Espanya, publicada en tres articles i un capítol de llibre, amb un índex de citació altíssim; etc... i així la resta de les 5 aportacions. (...) La qualificació global va ser d’un 2. (...) La única argumentació que vaig rebre va ser que no tenia tot això publicat en revistes indexades tipus A. (...) Vaig decidir aleshores no tornar a presentar mai cap tram i per seguir en el sistema d’investigació, em vaig mantenir en el GCR”. (Sofia, TU-CCEE)

16 I 17 CRITERIS I EXPERIÈNCIES AVALUACIÓ RECERCA, ACREDITACIÓ I - TRAMS DE RECERCA.

El sistema d’avaluació té greus defectes i deficiències pel que anima les males pràctiques. (Charle, 2008)

La valoració sobre els criteris d’avaluació sol ser bastant negativa i es critica la seva inadequació:

“Fixa’t, la teua àrea és molt diferent a la meua. Per exemple, la lectura d’un bon manual de pedagogia, o psicologia et permet posar-te a treballar, et situa dins de la disciplina. A Teoria de

la Literatura no és ben bé així. La bibliografia és immensa i cada tendència és un món, i n'hi ha unes quantes. Al meu camp hi ha una diversitat molt gran. Simplificant, diria que vosaltres, a la vostra àrea encara teniu criteris d'objectivació. Nosaltres no en tenim, perquè s'ha acabat imposant el relativisme epistemològic i axiològic. O agrada o no agrada. Convences o no. I convèncer avui en dia és molt difícil, t'hi has d'esforçar molt. Una altra història: les ressenyes; si et ressenyen a un diari no compta, però si ho fan a una revista indexada, sí. Jo en aquests moments he començat a fer ressenyes de col·legues. És una jugada. Això tampoc es fa sistemàticament perquè tampoc hi ha tantes revistes. Els criteris sempre són difícils de trobar. Però s'haurien de buscar". (Cronos, CA – CCHH).

"El sistema de acreditación es algo que critico. Tendría que funcionar como el sistema de becas desde hace varios años: hasta entonces, se veía qué presupuesto hay, pues hasta aquí podemos dar este número de becas. Lo que tendría que ser es qué requisitos se necesitan para obtener una beca. Pues, qué requisitos hay que cumplir como mínimo para poder considerar que un profesor ha cumplido su labor. Y todos aquellos profesores que han cumplido su labor o estos requisitos se acreditan automáticamente. Lo que no puede ser es una caja negra. Tú envías tu currículum y no sabes si te van acreditar o no. Eso no tiene ningún sentido. (...) Es lo mismo de siempre. Que no te vendan que el sistema de acreditaciones es transparente, cuando luego en los departamentos, las plazas van con nombres y apellidos". (Pegaso, AS – CCSS – EE).

"Para las acreditaciones ahora han hecho el tema de las revistas. Las revistas tienen un índice de impacto de calidad, que muy bien como comentaba antes no tenemos. A nosotros nos han dicho a efectos de jurídicas, todo esto la ANECA, pues te dicen que tienen que estar indexadas en la base de datos, por lo menos la del Ministerio. (...) Entonces, el principal problema que yo he detectado con la AQU vuestra es el índice de revistas. (...) Ya te digo, el problema fundamental que veo ahí es y que me han dicho todos los profesores que se han presentado a la acreditación, y que lo tienes que apuntar y subrayar con mayúscula, es que esa BASE de DATOS quién la hecho, por qué y por qué hay esas incongruencias con la ANECA. Se supone que si una revista es buena, es buena aquí y en Japón. Qué falla y quien ha hecho esa base de datos. Incluso hay personas que han sacado el sexenio y aquí se le ha denegado. Y en cambio esas revistas están bien para la ANECA. Ese es el problema fundamental". (Omega, TU – CCJJ).

En aquestes categories a pareixen els diferents testimonis i també valoracions negatives en les vivències de sol·licitud i processos d'acreditació i de trams de recerca, les denegacions i les reaccions que van tenir els subjectes, la presentació de recursos quasi sempre inútils malgrat l'esforç que suposa i la penalització conseqüent al paraitzar-se el procés d'acreditació fins que no surt la sentència. Els testimonis són realment en alguns casos de desesperació:

"Bé, un cop vaig ser titular vaig tenir dret a una avaluació. Al cap d'un any em penso. Vaig demanar tres trams, un total de 18 anys. Però me'n van concedir només un, sense cap explicació, ni argumentació. Cada tram són 6 punts i me'n van donar un total de 6'7. Vaig presentar recurs i em van respondre dient-me que estimaven parcialment el meu recurs i que em donaven 12 punts, és a dir, dos trams. Ho vaig acceptar no massa convençut. El tercer tram el vaig aconseguir després d'enviar les publicacions sotmeses a avaluació a Madrid. Amb el temps vaig demanar el 4 tram i de 6 punts me'n vam donar 4'8. Però aquesta vegada no vaig presentar recurs. Perquè, com funciona l'avaluació? Tu presentes 5 ítems que tu tries; amb el que proposes tu mateix et valores. A més, d'aquests 5 ítems tu també n'has de dir quin és el mèrit, és a dir, l'índex d'impacte, més en concret, qui cita aquell treball i on. Jo sospito que per

a aquestes comissions l'índex d'impacte és prou important, (si els resulta familiar el nom, la publicació, l'autor estudiat, l'editorial o revista...), sinó la petició passa a una segona ronda. Jo he demanat tres avaluacions. A la primera, dels tres trams me'n van donar dos. Del tercer tram, al cap d'uns mesos no me n'havien dit res i llavors em van dir que enviés les publicacions triades. I jo em vaig dir: "ja era hora que em demanessin les publicacions, això vol dir que s'ho miraran". I en realitat tenien dubtes, això ho vaig saber després." (Cronos, CA – CCHH)

"En un par de semanas (me presentaré) a la ANECA. A la AQU cuando salga la convocatoria, en Febrero me parece. (...) Y acreditados el único caso que conozco con dificultades es el de una compañera que ha tardado mucho en acreditarse. Desconozco los motivos, creo que fue por el tema de las acreditaciones. Pero yo no estoy dispuesto a llegar al punto que llegó esta compañera, esperar tanto tiempo para conseguir una acreditación y estabilizar su carrera. (...) Si en un año o dos no me acredito, aunque espero que sí, no tendré problemas en echar currículums fuera. No tengo ganas de irme de la universidad, pero no tengo ganas de eternizar mi situación". (Pegaso, AS – CCSS – EE).

"Un trámite. Realmente es un trámite. Que yo pensé que era menos costoso, pero que es un trámite. ¿Crees que las compañeras o compañeros que se acrediten en mi departamento están más preparados para dar docencia e incluso para investigar en este departamento? Yo creo que no, yo lo creo. Porque la acreditación qué es: una agencia externa que me dice que yo estoy preparada para seguir dando clases, para seguir investigando, sí. Evalúa lo que yo he hecho hasta ahora, y de esa manera me acredita 4 años más como una persona valiosa en la universidad, ¿no? Yo creo que soy igual de valiosa que cualquier otra persona que sí que está acreditada. Yo no estoy acreditada. Qué miran ¿la cantidad o la calidad? La cantidad, sin duda. El número de... Yo me he presentado dos veces y las dos veces me rechazaron. La primera me rechazaron porque me dijeron que tenía... bueno me pusieron el epígrafe entero. El epígrafe entero es algo así como: "déficits en las publicaciones, en las investigaciones y en las estancias en el extranjero". Pero es un epílogo entero. Si lo analiza bien, bueno puedes ser que tengas carencias en unos apartados y en otros no. Pero como el epígrafe es entero pues... Entonces como yo no me quedé contenta presenté un recurso. Presenté un recurso que me hice yo misma, bastante humilde; quiero decir alegando que me merecía la acreditación por los motivos que alega allí. Y ellos me respondieron que no, que no me aceptaban el recurso. Y lo dejé ahí. (...) Si yo pensé que en la primera vez me acreditarían, en la segunda estaba casi convencida. Ahora sí, porque he presentado alguna cosa más. Participación en alguna investigación más, 2 ó 3 publicaciones más, una ponencia y un I+D, que siempre tiene un cierto prestigio, ¿no? Entonces presenté el recurso y les dije que estaba todo esto que era nuevo. Pedí a varias compañeras de este departamento que si por favor me podían pasar su currículum. Me lo prestaron para ver que tenían ellas de más... (...) la única diferencia que yo podía ver de las acreditaciones de mis compañeros, que estaban acreditados, y la mía, era que sí que tenían estancias en el extranjero". (Diana, AJ – CCEE).

"Por el tema de no haber salido al extranjero. Con los que he hablado yo todos han señalado más el tema de las revistas. Pero conozco tres casos de la ANECA, que si te sirve..., con tres sexenios de investigación, que se dice pronto, les han denegado por no tener tema de docencia: congresos, publicaciones docentes.... Ha uno de ellos lo conozco, y fue el mejor docente que tuve en la carrera, es una paradoja. Es muy complicado. Evaluar es muy complicado. Y es lo que te he dicho, los cruces que marcas. Hay que esperar a rellenar las cruces, rellenar las casillas que te faltan". (Omega, TU – CCJJ).

“Vaig passar l’acreditació de Lector a la primera, l’any 2004; portava molts anys fent classe, havia publicat llibres i capítols de llibres, articles en alguna de les millors revistes del nostre entorn (quan encara no es parlava d’indexació). Anava tranquil, però mentre emplenava la documentació, en veure els criteris que s’aplicaven, el neguit anava creixent. No sé com hauria encaixat una denegació, però vaig fer la paperassa amb la sensació que les coses no s’estaven fent bé. A més a més, em consta que cada cop és més difícil obtenir aquesta acreditació. Conec casos de denegacions recents veritablement sagnants. (...) Aquell neguit es va confirmar en la primera convocatòria en què em vaig presentar a l’acreditació d’Agregat (2007). Em la van denegar adduint que «El nombre de publicacions en revistes A o B que aporta la (sic) sol·licitant és insuficient. Igualment la seva activitat formadora és escassa». Això, a més a més, va coincidir amb la primera denegació del Tram («indicis de qualitat inexistents») Les argumentacions de l’AQU són sempre de ratlla i mitja, i en termes gairebé ofensius, com es pot veure més amunt.

En 1998 havia publicat un altre llibre en un la principal editorial d’assaig en llengua catalana, co-autor d’un llibre de referència (5 autors, conjuntament amb la resta de la meua secció) en 2005, i en 2007 acabava de publicar un llibre més a la principal editorial d’assaig en llengua castellana; havia publicat diversos articles i capítols de llibres. El meu CV de publicacions s’havia multiplicat per 3, gairebé, en només tres anys, perquè estava recollint el que havia anat semblant durant molt de temps, però que les condicions contractuals m’havien impedit de concretar abans. El llibre de 2007 era el fruit d’anys de recerca, i havia quedat finalista d’un premi molt important. A més a més, participava en grups de recerca, no anava malament de congressos,... En veure el dictàmen, em vaig sentir molt maltractat. Tot i així, no vaig presentar recurs. Tothom diu que aquestes coses després te les fan pagar. (...) Exacte. Amb els criteris actuals, si en compte de publicar tres llibres m’hagués fet traduir a l’anglès 10 capítols d’aquests llibres, que no sumarien ni un 10% de la feina total que he fet, i els hagués publicat en certes revistes, no hauria investigat tant (això sí, hauria esmerçat molt de temps a fer els contactes que possibilitarien les publicacions), però tindria tot el reconeixement de l’AQU.

Si les acreditacions de lector, de recerca i de recerca avançada només tenen una funció: permetre la contractació, resulta necessari que els membres de la comissió siguin persones que tinguin aquests contractes; és a dir, que hagin passat aquestes acreditacions. Això és molt important, perquè tenim un cos (funcionaris) decidint sobre un altre (laboral) a tots els efectes, sotmetent-lo a una pressió a què els funcionaris mai no han estat sotmesos. De la mateixa manera que no es permet als laborals estar en tribunals o comissions funcionaries, al revés tampoc no hauria de ser; i ja deu existir un cos suficient de laborals en totes les figures per fer aquesta divisió.

Els desequilibris són brutals: en la meua àrea de coneixement hi ha una catedràtica (recent) que no ha publicat cap més llibre que la seva tesi doctoral i la seva memòria de quan va oposar, tot dels anys 80, i un llibre als anys 90 que era un recull de ressenyes aparegudes abans en una revista de divulgació general. Cap llibre de recerca post-doctoral: però catedràtica...” (Prometeu, LE-CCHH).

Sense trams de recerca una professora es pot quedar exclosa del sistema d’investigació, exclosa del nivell de masters, de poder dirigir tesis, de sol·licitar grups de recerca i presentar-se a certs projectes d’investigació. Ella denuncia aquesta injusta condició argumentant també que la dedicació a la docència s’hauria de contemplar i reconèixer molt més, sobretot amb l’aplicació del Nou Espai Europeu d’Ensenyament Superior i els desafiaments que planteja al professorat en la seva docència:

“Sense sexenis o projectes no puc dirigir tesis i sembla que no se’m consideri un subjecte acadèmic. Sembla que ser docent no sigui important, i que tot el treball que es dedica a la docència i més que s’haurà de dedicar a la meva facultat, a partir de l’aplicació de Bologna on algunes deixarem de donar varies assignatures, i haurem d’iniciar-ne d’altres (encara que no es coneguin bé els temes), no afavorirà que es faci una bona recerca. Una solució és la recerca en l’acció, però no està molt ben considerada en segons quines esferes acadèmiques.

Sense sexenis o projectes et segueixen posicionant com si fossis un ciutadà de segona que, en prou feines aprèn a ser investigadora, malgrat que n’hagis fet. No concentres tot el poder que concentren alguns i contínuament se’t recorda que no ets suficientment ‘bona’ (la pregunta seria per qui? Per l’estat? Per seguir consolidant estructures que no són horitzontals? Pels alumnes? Per tú mateixa’.) Jo crec que en el fons, tot això té a veure amb la projecció dels complexos d’inferioritat i mediocritat de la universitat catalana/espanyola, en els que hi estàs immers.” (Antígona, TU-BBAA)

Sols en un cas d’una professora contractada que va fer tota la seva formació acadèmica i de recerca a l’estranger durant molts anys a prestigioses universitats als EEUU li van concedir les acreditacions. Segons ella perquè va estudiar el doctorat i va presentar la seva tesi en una universitat estrangera de prestigi. D’aquesta dada podriem inferir que el professorat que desenvolupa la seva carrera de recerca al seu propi país, no es troba en igualtat de condicions com els qui decideixen abandonar el seu país i surten a fer tota la seva carrera de recerca a l’estranger. Aquest resultat és preocupant ja que significa que es penalitza als investigadors locals i nacionals front als investigadors foranis, i és planteja un greuge comparatiu molt perillós amb discriminació del personal investigador nacional i exclusió acadèmica.

“(…) El procés d’acreditacions a l’ANECA no he fet cap. Aquí vaig enviar els papers per a col·laboradora i lectora i me la van donar al moment. O sigui no he tingut cap problema jo. No he tingut cap problema, per què? Perquè he fet el doctorat fora, m’imagino. Va ser molt fàcil. Vaig presentar tot el que em van demanar i em van enviar una carta dient: “favorable”. Punto, no he fet res més. L’altra acreditació de l’ANECA m’ha dit que és un rotllo. El format, internet... has de presentar paperassa, còpies de tot. Si has fet un curs, una conferència, una xerrada, presentat la documentació, els certificats. Sé que és un treball que has de dedicar unes quantes hores al dia. És que no veig el moment de fer-ho. Sé que és una qüestió que he de fer. (...) Estic acreditada como col·laboradora i com a lectora. Les dues coses, perquè jo ja podia. Perquè col·laboradora crec que és... no me’n recordo però crec que és perquè havia acabat el doctorat”. (Zelia, AS – CCPP).

18. TEMPS

El temps a la universitat s’entén com a sinònim d’horari, un horari flexible que es pot adaptar a les necessitats de cada docent i cada situacions peculiars.

“Tinc un horari molt flexible, això és una avantatge”. (Cronos, CA – CCHH).

“El horario aquí es muy flexible. Salvo las horas de clase, cada cual se monta su horario. Yo soy bastante rígido. A las 9’30 suelo estar en el despacho y suelo salir sobre las 18’30 – 19. (...) Algún fin de semana trabajo. Sobre todo cuando se tratan de proyectos. Que parte de que las

Administraciones se han olvidado de hacer algo, y claro los encargos son a contra reloj". (Pegaso, AS – CCSS – EE).

Però el temps no es només el període dedicat a la feina; sinó també al període per realitzar altres activitats no acadèmiques com tenir vida social, quedar amb els amics, anar al gimnàs... és a dir: temps lliure i d'oci.

"LA PDA. Sí, funciona muy bien. Me lo apunto todo, hasta cuando voy al médico o a comprar algo. Me lo apunto todo aquí, me lo he de organizar apuntándolo todo en una agenda. Y bueno, tengo espacios reservados para el trabajo, espacios reservados para el ocio, y espacios reservados para la vida privada. Me lo gestiono bien. Lo organizo con tiempo, soy bastante previsora, me suelo mirar la agenda de la semana que viene, siempre; para saber qué tengo la semana que viene y el tiempo que tengo para gestionármelo. Hay momentos en el que se me acumula y me sale todo mal, pero bueno procuro organizármelo". (Diana, AJ – CCEE).

"Bueno, es muy fácil. Yo por lo general dedico lo que son las mañanas a lo que son las clases, que tenemos pocas, porque luego también aquí en la UB no damos muchas clases. Este semestre no, pero el segundo lo tengo más cargado. Y es bien cierto, que todas las tardes la dedico a investigar. Bien, bien 5 horas diarias para investigar, para escribir artículos. Así sí que luce. Y las mañanas las dedico más a estos temas. Pero si tengo que hacer algún tema de investigación en docencia y lo tengo que... pues también cojo estas horas de la tarde. En función de los plazos que tengo me voy dedicando más a una cosa u a otra. Pero por lo general, más horas a la investigación. Y por la mañana más a gestión. Sí, porque estás por aquí, vienen más alumnos y se prestan más". (Omega, TU – CCJJ).

"No és molt difícil. Ara estic en un tema de lo que vull publicar, estic en un projecte per a tirar endavant. Revisar la meva tesis per a publicacions, li estic donant voltes. Tinc un gran projecte amb això de transformar la tesis en llibre . Quant de temps? Et diria que menys de lo que m'agradaria. Hi ha dies que no tinc docència i llavors intento... Podríem dir que a la setmana són 10 hores. (...) A la Universitat presencial em dedico plenament a la docència. Treballo fins les 16h". (Zelia, AS- CCPP).

Hi ha altres professors que expressen una gestió complicada del seu temps, agreujat per l'acceleració dels ritmes de producció universitaris, per la virtualització de les funcions i tasques que no permet desconectar mai, pressionats per les diferents tasques universitàries i que ho viuen amb angoixa:

La virtualització de les tasques, l'acceleració dels ritmes de producció, els mecanismes continus de control i d'avaluació, d'escriure memòries de tot el que fem, ... fa que el temps es visqui amb angoixa.

"Em costa separar el temps personal, del familiar, del de la docència, del de la gestió, del de la recerca, del descans. Hi ha una explotació creixent dels recursos humans a cost zero per part de la institució i per tant a cost altíssim per part nostra." (Sofia, TU-CCEE).

19. CONCILIACIÓ RECERCA AMB FAMÍLIA

Conciliar la vida familiar amb la vida professional o amb la recerca no és una tasca gens fàcil; sobre tot quan la persona es planteja tenir fill o té una parella estable. Dedicar-se a la recerca o a la trajectòria acadèmica pot suposar un cost molt alt per la pròpia persona, ja que en ocasions s'ha vista obligada a escollir entre una vida o altra sacrificant el desig de convertir-se en mare, en el cas de la dona, o de exercir com a pare, en el cas de l'home.

“Sí, sí. I ara em costa molt la idea d'anar-me a fer una estada de recerca a l'estranger durant molt de temps, perquè m'hauria de separar dels de casa. El noi és a casa i hi serà sempre... I, és clar, nosaltres ens fem grans i ens cansem més. Pot ser me n'aniria quinze dies o un mes, però no gaire més. Ara, puc dir que la feina universitària m'ha permès dedicar moltes hores a la família. Hores que, evidentment, no he dedicat a la investigació. Fer comptable una cosa i l'altra no és fàcil, encara que potser ho és més si ets un hoime i la teva dona et facilita la dedicació”. (Cronos, CA – CCHH).

“No es un problema. De momento no lo es. Supongo que el día que tenga hijos pues la cosa se agravará un poquito, pero de momento no es un problema”. (Pegaso, AS – CCSS – EE).

“Yo no soy madre. A mí no me es fácil compaginar mi vida privada con el trabajo. Por ejemplo, el tema de la estancia. Creo que si tuviera hijos sería peor, ¿no? Si tuviera ahora un niño, ¿cómo me voy? Por eso digo que esto de la acreditación es para gente que empieza, que son gente joven, que no están casados y no tienen hijos. Digo. No sé como se lo monta el resto, pero yo no podría. ¿Qué tiene más valor: la familia – el trabajo? Como mujer yo creo que es un tema bastante complicado. Yo porque decidí no tener hijos, de toda la vida, siempre lo he tenido claro. Pero quien quiera tener hijos, es una mujer... y encima si es una mujer sin pareja y con hijo, se le complica mucho. La universidad no piensa en la mujer, no está pensada para ese tipo de mujeres. La Agencia de Calidad mucho menos, este invento, no, no piensan en ese tipo de personas. El tema de la movilidad lo están mirando en las lectoras, y dan por hecho que las personas que se presentan son jóvenes. Dan por hecho que esas personas se pueden ir en el momento que quieran. Yo tengo compañeras en este departamento que el año pasaron hicieron estancias de tres meses, este año otra de tres meses y yo pienso: “y las parejas de estas personas muy contentas no pueden estar. (...) No estoy dispuesta a sacrificar mi vida personal”. (Diana. AJ – CCEE).

“Tengo pareja estable. Lo que pasa es que complicado. Si te dedicas a la Universidad lleva un coste implícito muy alto. (...) De hecho, lo que me ha pasado a lo largo de la vida, es que siempre he dedicado mucho tiempo a mi trabajo en la universidad y eso lleva un coste en la vida. Porque todo no se puede tener. Me gratifica mucho, porque lo vivo y me encanta, me encanta lo que hago. Pero sí que es cierto que eso influye en tus alternativas personales. No tienes las mismas oportunidades, como luego tampoco tiene el mismo currículum vitae que otros. Aunque ahora el sistema está así, y va como va, y te lo reconoce quien te lo reconoce y depende de comisiones... pero vamos, los méritos están ahí. Eso no me cabe duda. (...) hijos no tengo”. (Omega, TU – CCJJ).

“(...) estic separada. Jo quan vaig fer el doctorat tenia filla i a més em vaig separar. Jo era de les poques persones que en la meva generació que escrivíem la tesis junts tenia fills. Sí, sí, era de les poques persones que tenia fills. Perquè als EEUU és diferent. A una escola pública trobes més diversitat, però no hi havia trajectòries dispars; sinó que eren gent jove i el format sempre ha sigut així. I jo sempre he tingut un conflicte dintre de mi per poder compaginar les coses. Jo sempre he pensat que no era una bona mare o que no era una bona acadèmica. Però ho he anat fent, i de fet vaig acabar la tesis abans que molta gent que vam començar junts i, crec que en part no ha sigut un conflicte però jo internament ho he viscut com un conflicte. Jo sé també

que en moments de molta angoixa, que em preocupa molt la meva situació laboral, el no estar en cap institució fixa hem fa sentir mes vulnerable. (...) Jo sé que estic deixant coses de costat, bueno és una opció meva també, he deixat de costat conferències, estades a congressos i coses així. En part, perquè sinó estàs a una universitat, qui les paga? Pues jo. Per tant, no ho faré. I per una altra part, no deixar temps. Si fas una part de recerca, anar a congressos... Hi ha una part d'aquesta que no ho he fet tant, no? També quan estava als EEUU ho feia poc, perquè no tenia un entorn familiar, tenia amics, però la meva filla era molt petita i no podia marxar. Sí que hi ha moments que sí que m'he trobat que tindre família és complicada amb la vida acadèmica, laboral. (...) L'ús del temps jo que sí que trobo que és bastant important. Hi ha una pressió molt gran". (Zelia, AS – CCPP).

Sobretot la manca de conciliació és una càrrega molt feixuga pel professorat femení que ho expressa en diferents ocasions a l'estudi, com es mostra en aquest cas d'una professora funcionària, divorciada amb 2 fills:

"La conciliació recerca amb família l'he viscuda molt malament, sacrificant molt de temps personal i de descans, caos de semana, vacances, moltes nits sense dormir. Em vaig passar quasi 3 anys amb la tesi doctoral i després 5 anys dormint apenes 5 hores per poder elaborar tot el curriculum acadèmic, i poder atendre els meus fills, i més com a divorciada amb llar monoparental. (...) Crec a més que una de les causes importansts de la ruptura, separació i divorci amb el meu exmarit va ser degut a la incompatibilitat laboral i familiar, personal, de parella. Ell també tenia una feina de molta responsabilitat i cap dels dos va renunciar. Així ens vam volcar a les nostres feines i als fills desatenent la vida de parella." (Sofia, TU-CCEE)

La conciliació de la vida familiar amb laboral és un dret que tenim dones i homes i que a la universitat, malgrat les unitats de Gènere o d'Igualtat d'Oportunitatats, no estan posant en marxa els plans aprovats, ni s'estan generant mecanismes ni facilitats concrets i efectius perquè en diferents èpoques de la vida familiar, de la maternitat i paternitat, es pugui tenir igualtat d'oportunitats amb aquell professorat que no te fills o que no ha pogut tenir fills precisament per manca de conciliació, com indiquen tres professores de l'estudi. Més endavant analitzarem de forma separada i amb més cura la categoria de gènere que ha sortit transversalment a totes les entrevistes i qüestionaris autopalcats i que també és present a d'altres categories.

20. VIDA CULTURAL I INTEL·LECTUAL i 21. AFICIONS – HOBBIES – ESPORTS

Tots els subjectes de l'estudi manifesten la necessitat i beneficis de tenir una vida més enllà de l'acadèmia, estar actualitzats informativament, llegir altra literatura aliena a la seva àrea de coneixement, tenir vida cultural, poder desenvolupar activitats físiques i esportives o d'altres d'oci. Es mostra un interès i una defensa d'aquests espais, però que no sempre s'aconsegueix de manera continuada, i en alguns casos no es pot assolir. Creiem a més que el professor universitari hauria de ser un agent intel·lectual i cultural i que per tant necessita d'aquesta formació i competències culturals i intel·lectuals per estar al dia de temes que no són de la

seva especialització, això és benefici no sols personal i social sinó també professional tant per la seva tasca docent com per la investigadora.

“No, no en tinc. Només en vacances i encara, perquè normalment he de dedicar temps de les vacances d'estiu a planificar cursos o preparar conferències”. (Ulisses, CA-CCJ)

“Sí, llegeixo novel·la policíaca. M'agrada molt. I té un avantatge, no requereix l'atenció i la tensió que em demana l'altra literatura. Procuro seguir una mica les tendències, les modes. I també tinc interès per la cultura de masses d'avui dia. Per això estic fent estudis culturals. M'interessen també els best-sellers i la fantasia; ara fa temps que no llegeixo ciència ficció, però m'interessa. Ah, i els còmics, oh si pogués... També m'interessa el cinema. Veig tota mena de pel·lícules, també miro pel·lícules comercials sense problema, em diverteixen molt”. (Cronos, CA – CCHH).

“Sí, leo novelas principalmente en el metro, de camino a casa, de vuelta. Después ya es imposible. Llego a casa y hay que hacer otras cosas, las tareas del hogar y luego enseguida hay que cenar. Llego tarde a casa”. (Pegaso, AS – CCSS – EE).

“Me gusta mucho pintar, cuando puedo. Me relaja”. (Diana, AJ – CCEE).

“Y de hecho, formo parte de una tertulia de literatura. A parte, de un grupo, que son amigos de muchos años y hacemos tertulias cada 15 días. Sí, sí, leo mucho. Lo que ocurre, aquí tenemos cada mes un libro. Y de esta manera me obligo, por las noches, el fin de semana. Vamos, no pierdo el hábito”. (Omega, TU – CCJ).

“La veritat és que molt poc i em produeix vergonya perquè a l'estiu vaig començar un llibre i just l'he acabat fa dos setmanes. Primer de tot que jo tinc un problema, que a mi em costa molt llegir-me un llibre durant temps d'oci. Per mi llegir no és descans... llegeixo quan vaig en tren o avions... A casa em costa moltíssim perquè em poso a fer altres coses. Tu has dit... la pregunta era... llegeixo el diari, lo altre molt poc. També igual és que jo prefereixo fer unes altres coses. Quan tinc temps i vull despistar-me una mica m'agrada fer unes altres coses”. (Zelia, AS – CCPP).

“Em temo que no. Durant 4 anys vaig tenir hort, perquè teníem una casa amb un terreny molt gran. Després, en una altra casa, vaig tenir jardí durant més de quinze anys, i la veritat és que m'agradava. Però vam decidir anar a viure a una casa de poble perquè el meu fill no depengués tant de nosaltres, i el jardí es va acabar. No tinc aficions dignes de menció, ni tampoc no practico cap esport”. (Cronos, CA – CCHH).

“Bueno, aquí la ves, llevo la bolsa de deporte. Los jueves juego a fútbol con un grupo de amigos. ¿Hobbies? Sí, toco la guitarra, leo, me gustan los videojuegos, me gusta el cine... Lo que da rabia es que no le puedas dedicar más tiempo. Escribir me gusta, pero uno llega a casa sin ganas de escribir después de estar todo el día tecleando”. (Pegaso, AS – CCSS – EE).

“Sí, tengo muchos hobbies. Me gusta crear hobbies nuevos, me gusta cambiar. También llevo unos años que me dedico al huerto. Sí, tengo un huerto y me dedico a plantar, poca cosas, de poca envergadura, pero me dedico el tiempo que me apetece, me pongo a regar, me pongo a podar... Sí, me paso horas pintando. Me gusta tomarme los fines de semana para tranquilizarme en casa, con mis amigos, con mi gente”. (Diana, AJ- CCEE).

“Intento ir al gimnasio”. (Omega, TU – CCJJ).

“Jo de fet sóc una persona que de sempre nedo. I també faig ioga. Jo no puc imaginar produir res positiu sense fer activitat física, produir va acompanyada de fer una cosa que sigui física. Cada dia faig una mica d'exercici o faig ioga. Procuo... això ho faig perquè ha arribat una edat que necessito fer coses físiques... Després els caps de setmana sempre marxo fora, perquè si em quedo a Barcelona sempre penso que no trenco amb la meva rutina. Sé que és molt fàcil seure i relaxar-se. Jo lo que intento és desconnectar, tindre temps, anar al cine o miro pel·lícules. El fet de tenir una filla per mi sempre ha estat ella. Li dedico temps”. (Zelia, AS – CCPP).

22. COMPETITIVITAT AMB COMPANYS – EXPLOTACIÓ - ABÚS DE PODER - MALESTAR - MANCA DE SUPORT DEL DEPARTAMENT - MALTRACTAMENT INSTITUCIONAL – CORRUPCIÓ – MOBBING.

Aquesta categoria és molt problemàtica degut a la diversitat de realitats i aspectes que inclou. Hem decidit formar-la a partir de diferents indicadors d'anàlisi institucional que els subjectes mostraven al llarg dels seus relats d'història avaluativa en relació al sentit i orientació de les relacions interpersonals i institucionals, del clima universitari i acadèmic, de les relacions de poder i dels abusos i nivell de corrupció personals i/o institucionals.

La nostra sorpresa ha estat en comprovar que tots els subjectes de la mostra presenten evidències en aquesta categoria de manera insistent, amb molta freqüència.

Quasi tothom ha estat víctima d'abusos de jerarquia i de poder, corrupció, assatjament acadèmic, laboral, sexual, manifestant un alt grau de competitivitat insana que perverteix les relacions i genera males pràctiques personals, interpersonals i institucionals.

En alguns casos, els menys, simultàniament als problemes de relació i d'interacció, també apareixen evidències de solidaritat i cooperació o suport per part d'alguns companys/es iguals o d'algun cap e departament o catedràtic en alguns moments de la carrera acadèmica i de recerca.

“Per què vaig ser víctima de mobbing? Bé, jo no vaig saber què havia passat fins que vaig llegir El acoso moral, de M.-F. Hirigoyen, i vaig descobrir que havia estat víctima de mobbing laboral. Un dels meus col·legues va començar, i els altres van deixar fer, algun fins s'hi va apuntar. Després, llegint aquest llibre vaig veure descrita la situació amb detall. Va ser bastant dur... (...)El fet és que me'n volia anar, però un professor universitari no pot canviar d'universitat així com així. Ha de fer oposicions i falta que el vulguin a l'altra universitat. Falta que surti una plaça i que aquella plaça te la donin. Jo me n'hagués anat, és clar que n'hagués anat per protegir la meva salut mental, però no podia anar-me'n. Vaig patir un grau considerable d'aïllament, d'invisibilitat acadèmica, que pateixo ocasionalment perquè a la meva àrea encara es formen tribunals en temes en què sóc competent dels quals no formo part.”. (Cronos, CA – CCHH).

“Mobbing no (...) hay catedráticos que te quieren para que le saques la faena y si te acreditas bien y sino también. (...) La señal que me está dando la UB es que no me quiere. Me das un contrato de asociado, en las acreditaciones me dicen que soy válido para ser lector y tú me estás dando un trabajo, donde me estás tratando igual que un lector, pero cobrando como un asociado. Iros a paseo. Si no me quieren, que me echen, que me lo digan. Si tuviera la acreditación y mantuviera el contrato como asociado, lo entendería como una invitación a que me fuera. Lo entendería como que has hecho muchos méritos en una empresa y que no te asciendan y que te tengan como florero. En este caso ni como florero”. (Pegaso, AS – CCSS – EE).

“Exacto. Y hay muchos que aún no participando en las investigaciones necesitan ser acreditados pues aparecen sus nombres en todas las investigaciones. No es mi caso, yo aparezco en aquellas en las que trabajo. (...) Yo he pedido por favor: “quitar mi nombre que no estoy trabajando aquí. Y si aparece mi nombre, por favor convocarme que quiero trabajar”. Esto lo he pedido, lo he solicitado. Sino que me quiten el nombre porque no quiero. Sí que he sentido que entre personas del mismo rango que yo, he sentido una fuerte competitividad. No mobbing, pero competitividad sí. Y esto sí que lo he notado y no me ha gustado mucho, no he entrado en el juego. Lo he notado en el secretismo a la hora de publicar, a la hora de hacer, a la hora de participar en investigaciones. He notado, por ejemplo lo contábamos antes, que hay gente que pone el nombre en todas las investigaciones aún no participando en ellas. Es una forma de competitividad. (...) He notado que ha habido gente que no ha querido contar conmigo, gente del mismo rango que el mío, para que sobresaliera en el currículum. Aquí no me siento entre compañeros. (...) No, a veces no. A veces no me hace sentir feliz la universidad, la forma de trabajar que tenemos: de competitividad, de secretismo, la lucha de poder y tal. A mí eso no me gusta nada. A mí me gusta el trabajo en grupo, yo soy maestra de a pie, lo que es trabajar en grupo, que no es una sumatoria de trabajos individuales; sino que entre todos haremos todo. (...) A mí me gusta el trabajo colaborativo, vengo de la escuela, de base y me gusta. Y aquí no hay nada, no hay esto. Ha habido muchos momentos que no me han hecho feliz. A mí lo único que me hace feliz de este trabajo es el horario: la flexibilidad de horario, la capacidad de pedir recursos económicos; que no me los llevo yo, pero bueno. O de disfrutar de recursos, por ejemplo, recursos tecnológicos”. (Diana, AJ – CCEE).

“Exacto. Me gusta. Y también es importante de cómo de encuentras dentro de tu departamento. Porque yo sí que he vivido situaciones auténticas de ansiedad. Aquí no, en otras universidades. De no estar contenta, tener asfixia, te hacen un poco de mobbing. (...) Discriminación por publicar mucho. También depende de los jefes que tengas. Mobbing: fue en otra universidad. La persona que me lo hice era una persona muy mayor, que no publicaba, que no hacía nada.... Tenía un grupo de gente, no te digo más, que sólo daban clases... Yo llegué de mi universidad... A mí me dieron a dar todas las clases, yo daba todos los temarios, más todos los másteres, más todos los doctorados. Un día me quejé y les dije que ya no podía más, que me iba todos los días a las 11 de la noche y que parecía la cenicienta. Yo le dije que no podía seguir ese ritmo porque iba a caer enferma. Encima tenía que publicar y era interina. Y cuando eres interina se aprovechan. Porque cada año no me quería sacar la plaza. Yo pasé un auténtico calvario. Fue un problema de mi departamento, porque yo con el resto me llevaba bien. Fue un problema interno. Este señor mayor no quería que el mundo cambiara, el hubiera dado lo que hubiese querido, él es como si hubiese encontrado que había llegado a algo. Entonces no quería que fuésemos a congresos. Una vez se enfadó porque había ido a un congreso. Se enteró que fui porque yo hacía mi vida, esto no era vida, esto estaba en un limbo que no era real. Entonces este señor quería que su vida se mantuviese y el estatus quo se mantuviese. Yo era una amenaza. Y la verdad es que podían hacer mucho, mucho daño; que no te hablen, que hablen a escuchitas delante de ti, te genera una sensación de psicosis. Eres

interina, estás fuera de tu ciudad. (...) Me salieron como una especie de ronchas por toda la piel. Estuve al menos durante tres años con unas marcas rojas, unas manchas que me picaba todo el cuerpo, me ingresaron dos veces. Y era todo de la ansiedad tan fuerte que tenía que me salía todo por la piel. Estuve apunto de dejar la universidad y todo, y eso que tenía una trayectoria buena. Yo no era feliz porque estaba sometida a una presión, que si me viera estable tendría un poco de felicidad". (Omega, TU – CCJJ).

"Competitivitat entre companys... sí, és un tema que veig molt malament. Em preocupa molt, perquè quan vaig estar a EEUU és cert que vius un ambient súper competitiu. Però hi ha com un club i veig com molta més ajuda al professorat, als estudiants... encara que després hi hagi molta competitivitat, no? Però aquí tothom està amagant coses. (...) De vegades sumiu molt. Quan em vaig demanar aquesta beca post – doctoral hi havia l'oportunitat de demanar uns diners per fer l'organització a un congrés. Vaig organitzar un workshop, una cosa petita. I vaig convidar als companys i companyes a fer de comentadors de les persones que venien de fora. Van fer un buit... I vaig pensar: "ostres, però què és això, per què? Si estem aquí, si és per fer un bé, estem convidat a gent de fora". Jo crec que hi havia una mica d'enveja perquè jo coneixia a molta gent de fora, vaig convidar a gent d'EEUU i demés. Bueno, em va sortir molt bé. Però quan elles organitzen coses mai en diuen res. Això sí, em vaig sentir molt deprimida. No, no he patit mobbing. Hi ha un buit, acabes i surts d'allà. Jo crec que la universitat hauria de cuidar molt. Jo sóc una persona que faig molt. Perquè el que faig sento que ho he de fer lo millor possible i no a mitges. Hi ha molt poca cura de la institució cap al professorat com jo, que donem classes a estones. Molt poc". (Zelia, AS – CCPP).

"La veritat és que, cada cop que he acabat un llibre, o un article, en compte de la típica pàgina d'agraïments, la temptació era posar una nota que digués que «Aquest llibre ha estat possible malgrat la meva universitat». No he tingut mai cap recolzament per part de la meva universitat per desenvolupar la recerca. Especialment quan era associat, que ni tan sols se'm reconeixia contractualment; però un cop a temps complet, la veritat és que el recolzament és inexistent. Fins i tot quan era associat, he fet molta recerca, molt per sobre de la mitjana en la meva àrea de coneixement. Aquesta recerca, la meva universitat sempre m'ha exigut que la fes constar en la base de dades del meu CV, la qual cosa té conseqüències en el balanç de conjunt; per tant, l'actitud de la meva universitat de no reconèixer contractualment la recerca dels associats és no només il·legal, sinó que es pot considerar una deslleialtat institucional (s'atrevirien a no fer constar la recerca dels associats en els balanços que han de passar a la Generalitat o al Ministerio? (...) Abans d'acreditar-me com a Lector, pràcticament el tema ni es tractava; vaig la primera persona del meu departament en haver de passar per aquest sistema, i m'ho anava trobant tot de sobte, sense ajut. Vaig notar, però, una certa indiferència per part dels companys funcionaris (jo era en aquells anys l'únic associat del grup) que tenia més a veure amb la novetat que amb una altra cosa. Això va anar evolucionant. En el cas del catedràtic, a pitjor. Va ser un moment especialment dur, greu; fins i tot es va convertir en un problema que va posar en perill la meva carrera acadèmica. En el cas dels tres titulars, en un cas hi ha una indiferència no malintencionada per aquestes qüestions; en els altres dos, han seguit el meu procés (i el dels associats que han vingut després) cada cop amb més interès, però al principi em va costar molt fer-los entendre la gravetat de la situació. Ara mateix, la cap de secció ho segueix tot molt de prop, ajuda molt a tirar endavant les coses, i la meva experiència en acreditacions li està ajudant també a ella, per preparar la seva acreditació nacional a Catedràtica. El fet que jo hagi anat per davant ajuda molt als altres associats que venen darrere, i que ho estan passant molt malament; però si més no, no es troben amb què han d'explicar de zero el per què". (Prometeu, LE-CCHH)

El que sorpren és que aquestes situacions d'assatjament institucional, laboral, sexual, acadèmica no hagin estat denunciades. Segurament per la por a patir les conseqüències com poden haver estat pèrdua del lloc de treball, o a patir indefensió davant alguna acusació formal i no poder rebre suficient seguretat jurídica o por als "lobbies" acadèmics que actuen corporativament (com deia una professora contractada), i fins i tot per la manca de consciència en el moment dels fets o de patir la violència simbòlica o institucional en relació a la gravetat del delicte, com afirma un professor abans (Cronos) quan e s'va adonar que vas ser objecte de "mobbing" anys després al llegir sobre aquest tema.

Per altra banda, entre el professorat universitari sol haver poca consciència dels drets com a treballador, per això l'afiliació sindical és tant baixa o quasi inexistent (hem vist que cap subjecte de la mostra està afiliat a cap sindicat i fins i tot declaren que no és necessari). Una altra hipòtesi pot ser que a la Universitat les pràctiques d'abús solen ser freqüents com a sistemes de pressió, submissió, d'uns procediments encara feudals, de vegades més explícits i d'altres més ocults i per tant aquesta acceptació implícita d'aquests fenòmens d'assatjament i violència simbòlica es consenteix, malgrat les resistències personals, actes individuals i estratègies per evitar-les..

"He patit molt de mobbing a la universitat jo i col.laboradores meves. (...) Als anys '90, vaig patir mobbing sexual quan era ajudant i dona casada: algun catedràtic, cap d'alguna recerca em feia insinuacions, massa proximitat corporal amb tocaments, invitacions fora de l'horari de feina, un catedràtic em va convidar a anar al llit, en un congrés que jo vaig organitzar, un altre catedràtic va fer comentaris morbosos sobre els meus pits en públic, etc..

Violència simbòlica de gènere: Quan em vaig presentar a les oposicions a TU, el catedràtic del meu departament que a més era president del meu tribunal em va intentar persuadir que no em presentés a la oposició a TU perquè ja tenia un marit que em mantenia i que anés a la de TE i que a més li estava treient la plaça a un company home.

Per diferències en concepcions de política científica i per dinàmiques micropolítiques de departament producte de la competitivitat mal entesa, vaig dimir com a coordinadora del programa de doctorat quan els catedràtics del meu departament em van boicotejar el segon programa de doctorat que havia presentat i que s'havia aprovat al vicerectorat de política científica, amb una preinscripció de més de 70 alumnes de doctorat pel curs següent. Com no van saber com impedir la posada en marxa del programa que estava aprovat a totes les instàncies, la direcció va treure el doctorat de POA i havíem de donar els crèdits gratuïtament.

He hagut de defensar a 2 col.laboradores per mobbing sexual i per assatjament laboral.

Moltes doctorandes meves han patit mobbing, pressions, amenaces que no es hi renovaven contractes o beques, que els hi suspendrien el DEA, etc... si seguien treballant amb mi en els projectes de recerca.

Vaig haver d'acompanyar a una d'elles fins al servei d'assessoria jurídica de la meua universitat.

La competitivitat en aquest clima de depredació acadèmica ha fet que m'hagin intentat desplaçar d'assignatures o línies de recerca que jo havia creat.

Vaig patir mobbing institucional per mantenir posicions pedagògiques no oficials en la meua docència defensat la llibertat d'ensenyament, la llibertat d'aprenentatge dels estudiants o la llibertat de càtedra. Reunions amb cap d'estudi i molta pressió perquè renunciés a les meves concepcions didàctiques, sobre l'aprenentatge i l'avaluació; pressió per avaluar de certa manera; en concret e s'va centrar en la negativa a que m'acceptessin el mètode del contracte pedagògic amb l'alumnat, on entre tota la classe decidim democràticament tots els continguts

curriculars d'una assignatura, inclosos procediments d'avaluació, amb un programa molt superior en qualitat i rellevància que l'oficial. La penalització va ser durant uns 3 anys que el liminessin de la guia de l'estudiant el meu nom com a professora que impartia aquesta assignatura obligatòria. Jo no vaig desistir mai. " (Sofia, TU-CCEE).

23. QUALITAT DE VIDA I 24. PATOLOGIES. BAIXES PER MALALTIA.

Les categories de qualitat de vida i de patologies professionals i baixes per malaltia pensem que podem analitzar-les conjuntament ja que tenen molt en comú.

En relació a qualitat de vida hi ha moltes queixes per les condicions laborals i econòmiques, per l'excessiva càrrega de treball i en condicions salarials injustes.

"La primera cosa, crec que va ser al 97, vaig patir una crisi hemorroidal i em van haver d'operar gairebé d'urgències. (...)vaig tenir dos episodis d'hèrnia discals. Jo crec que vaig somatitzar molt". (Cronos, CA – CCHH).

"La cuestión es que hay muchas quejas en este sentido dentro de la universidad. Y yo las quejas las entiendo por las condiciones laborales, por la carga de trabajo. Cualquiera persona que haya estado en el sector privado, sabe lo que es trabajar. ¿Calidad de vida? Tengo la misma que si trabajara en el sector privado. Eso sí, cobrando una décima parte de lo que cobraría, pero haciendo un trabajo que me interesa". (Pegaso, AS – CCSS – EE).

"Aquí parece que la gente no sale los fines de semana. Yo les pregunto a las personas el lunes: "¿qué tal el fin de semana?" y contestan: "ui, trabajando". Y yo pienso: "pues que asco de vida privada tienes". O es mentira, y en la mayoría de las ocasiones es mentira, y yo he hablado muchísimas veces con personas de este departamento de su vida privada, y eso llegar el lunes y preguntarle y responderme que han estado trabajando. Mentira, no me lo creo. Algún fin de semana te toca trabajar, pero no todos. Y si trabajas todos los fines de semana..." (Diana, AJ – CCEE).

"(...) Calidad de vida porque haces lo que realmente te gusta, eso es muy importante, son salarios vida. Entonces no dejo de ver las cosas positivas que tiene. (...) Yo dedico mi vida prácticamente a la universidad. Porque me encanta, es mi vida. Además estoy muy contenta en esta universidad. (...) Yo estoy muy contenta. Y esto del tiempo, lo dedico a la universidad, hago deporte también. Y sí, trabajo mucho, no tengo ningún complejo de decirlo. (...) no se nos puede exigir tantísimo si lo quieres hacer todo bien. Es verdad que yo me he metido mucho en mis temas de investigación y docencia, y claro, nuestra investigación... Si tú eres investigador e investiga el 100%, ya te ocupa; es decir, ya vas a tope entre congresos, comunicaciones y publicaciones para pasar todos los referee en revistas de impacto y demás. Como investigador a mí ya no me sobraba mucho tiempo, ahora métele la docencia y la investigación. Pues es una animalada, yo lo considero que es muy fuerte. Y considero que quizás lo de los perfiles no estaría mal. O mirar otros sistemas de formación docente del profesorado". (Omega, TU – CCJJ).

"Jo sí, jo penso que sí. Hi ha altres qüestions. Hi ha un tema molt important que es la gestió del temps propi... jo penso que sí tinc control sobre el meu temps, perquè estic aquí, parlant amb tu, no tinc que fixar, no he de vindre aquí a una hora... Per mi això... control del meu temps és

fàcil. Però també quan m'entra el moment de dubte, de fer un internament de la vida, és veritat que em sento com un fracàs total". (Zelia, AS – CCPP).

La gran sorpresa també ha estat per a nosaltres trobar moltes evidències dins la categoria de malalties professionals i baixes laborals per aquest motiu. Quasi bé tots els subjectes expressen com en diferents moments, degut a motius professionals, d'estrés, ansietat, excès de càrrega de treball, etc... han sofert diferents tipus de malalties tant físiques, somatitzacions, com psicològiques i han hagut de medicar-se, i demanar també varies baixes per motius de malaltia. És evident que aquestes evidències són incompletes perquè. Essent dades mèdiques objectivables moltes d'elles, estan incompletes i necessitarien d'un expert en medicina i en les diferents branques sanitàries, conjuntament amb l'anàlisi dels expedients clínics dels subjectes, per contrastar les relacions causa-efecte entre tipus de feina, vivència laboral i morbiditat. No ha estat la nostra intenció ni teniem recursos ni temps per a realitzar aquesta indagació, a més hauria requerit de consentiment informat i autorització del subjecte degut a la confidencialitat d'aquestes dades clíniques. Malgrat aquestes limitacions en la presentació d'evidències d'aquesta categoria de patologies professionals, sí ens sobta que tots els subjectes relacionen certes malalties que han sofert amb els modes de vida laboral i amb les condicions negatives, sobretot psicològiques, en les que treballaven i a més declaren haver estat diagnosticats en les seves malalties degut en gran part a motius laborals i de qualitat de vida laboral i en situacions sostingudes durant molts anys de sedentarisme, pressió laboral, clima hostil al lloc de treball, ritmes de son alterats, manca d'exercici, molt estrés i excès de càrrega de treball coincidents amb els períodes més crítics de la seva carrera.

Hem elaborat una breu classificació de les patologies fonamentals de cada cas descrit per subjectes a la següent taula amb l'ajut d'un metge que ha col·laborat en aquesta fase de l'estudi:

PATOLOGIES I TRACTAMENTS	SUBJECTES DE LA MOSTRA
<p>*Hemorroides per sedentarisme i estrès;</p> <p>*Tractament psiquiàtric;</p> <p>*Trastorns post-traumàtics després de patir assetjament;</p> <p>*Paranoies, ansietat i fòbia als companys;</p> <p>*Hèrnies discals per sedentarisme i manca</p>	<p><i>"Sí, no ho sabia. (...) No, ho vaig saber després que estava molt malament. Sí. La primera cosa... crec que va ser al 97 vaig tenir un problema molt greu d'hemorroides, em van tenir que operar gaire bé d'urgències. Jo crec al nerviosisme. I aleshores vaig començar a anar a un psiquiatre. (...) El mobbing evidentment dispara totes les teves inseguretats, les teves neures... genera paranoia. Jo veia a certs companys i se'm posava un nus a l'estómac de veure'ls, de creuar-me al passadís amb ells. El meu estat físic i mental... (...) I a l'any 2001, quan em va tocar el sabàtic, ho necessitava, estava... necessitava minar-me, necessitava distanciar-me de tot, necessitava trencar. I després vaig tenir hèrnies discals. Jo crec que vaig simptomatitza.</i></p> <p><i>He anat anys al psiquiatra, això no he explicat a ningú, cap dels meus companys sap això. Ho vaig fer jo, a més pagant-</i></p>

<p>d'exercici</p>	<p><i>me'l de la meua butxaca, particular, no per la seguretat social. Crec que em va anar bé i no em va anar bé. A veure, va anar per vomitar, per descansar en un altre que no fossi la meua dona; però al mateix temps seguia un psicoanàlisis molt clàssica i jo crec que vam arribar un moment que no avançàvem. Crec que hauria d'haver anat a teràpia que he conegut després de psicologia cognitiva... teràpia cognitiva, crec que es diu així". (Cronos, CA – CCHH).</i></p>
<p>*Colon irritable per estrés</p>	<p><i>"Sí, he tenido las dos cosas: de mucha acumulación y de momentos de nada. Y creo que esto ha venido a raíz de la tesis. Con la tesis... Me vi súper saturada. Pedí que me dejaran dos meses para dedicarme a la tesis y en esos dos meses saqué la tesis. Me encerré y la saqué. Pero a la vuelta me vi que no tenía nada, he visto que me he tenido que reenganchar a otras investigaciones con el grupo. (...) Antes de presentar la tesis, un año antes de presentarla, me puse muy malita, muy malita y fui al médico y me detectaron que tenía colon irritable. me dijeron que eso era sólo de estrés. Y pensé: "tómalo con calma". Esto fue antes de la tesis. No me mediqué, nunca me mediqué porque voy al gimnasio, me desahogo por ahí, mis hobbies, mi huerto, otras veces pinto". (Diana, AJ – CCEE).</i></p>
<p>*Dermatitis d'origen nerviós causant 2 ingressos hospitalaris</p>	<p><i>"Me salieron como una especie de ronchas por toda la piel. Estuve al menos durante tres años con unas marcas rojas, unas manchas que me picaba todo el cuerpo, me ingresaron dos veces. Y era todo de la ansiedad tan fuerte que tenía que me salía todo por la piel. Estuve a punto de dejar la universidad y todo, y eso que tenía una trayectoria buena. Yo no era feliz porque estaba sometida a una presión". (Omega, TU – CJJ).</i></p>
<p>*Crisi hipertensiva (17 mínima-23 màxima) *Tractament amb ansiolítics i hipotensors. *Baixa de 4 mesos. *Fibromiàlgia grau sever. *Tractament integral: antidepressius, medicació per pujar la serotonina, inductors de la son, antiinflamatoris, analgèsics, exercici progressiu, teràpies alternatives). *Baixa per un any. *Pronòstic: invalidesa amb cadira de rodes</p>	<p><i>"Vaig tenir una crisi hipertensiva molt greu (17 mínima-23 màxima) que em va portar a 4 mesos de baixa, per estrés, excés de feina i poc descans. Em van tractar amb ansiolítics i hipotensors. Aquesta darrers per sempre.</i></p> <p><i>La malaltia més greu diagnosticada ha estat fibromiàlgia, també per causes d'estrés, sobrecàrrega de tasques i responsabilitats, excés de feina i poc descans acumulat durant molts anys.</i></p> <p><i>Vaig haver de rebre medicació durant un any, i baixa per una any també, amb diagnòstic molt greu, fibromiàlgia en el grau més sever, amb pronòstic d'invalidesa i cadira de rodes.</i></p> <p><i>La baixa total per una any, la sedació durant sis mesos amb cura de son, els antidepressius i potenciadors de la serotonina, la medicina alternativa i exercici físic progressiu, més teràpia cognitiva (PNL) em va ajudar a remetre els símptomes, amb molt d'esforç i perseverància.</i></p>

	<p>Aquest malaltia és crònica, però he après a controlar i evitar els brots, per la qual cosa, amb un altre enfocament d'autoregulació, puc mantenir vida activa normal.” (Sofia, TU-CCEE)</p>
<p>*Estrés *Estats depressius *Tractament amb ansiolítics</p>	<p>“Estrés sí. Depressió bueno, aquesta part negativa que tinc, perquè tendixo a culpabilitzar-me molt jo, no. Entro en crisis de dir: realment ho faig malament, o tot lo altre... A més, jo sóc una persona que treballo fatal a un ambient competitiu. De competències en el sentit de que quan veus que les relacions humanes es deteriorenen pel tema del treball. Això és una símptoma de que no vull entrar. Això em deprimeix. No m’agrada i trobo que m’afecta per això. Deprimir, deprimir, no, agafar depressió, no. Estrés sí. (...) A vegades sí que he tingut que prendre algun ansiolític... Però què passa, si jo culpo al treball... Hi ha algunes hores que estàs molt estressada, angoixada, trista; però em costa dir que culpo al treball”. (Zelia, AS-CCPP).</p>
<p>*2 depressions reactives *Hipertensió *Colesterol alt *Insomni</p>	<p>“N’he patit, però no en relació a la meva activitat, sinó a la gent de l’equip als quals no els ha estat reconegut el seu mèrit acadèmic o científic. Vaig patir dues depressions per culpa del comportament arbitrari que des de les instàncies del poder van dur a terme contra gent del meu equip, simplement perquè treballaven amb mi. Em vaig sentir impotent davant de l’arbitrarietat.</p> <p>Sí, sóc hipertens i tinc el colesterol alt. Pateixo insomni des de fa molt de temps”. (Ulisses, CA-CCJJ)</p>
<p>*2 depressions reactives *Tractament amb antidepressius *Teràpies alternatives *Atacs de ciàtica *Tractament amb relaxants musculars Myolastan *Diarrees i trastorns alimentaris per ansietat *Sedentarisme i obesitat moderada *Tractament amb ansiolítics(Trankimazín)</p>	<p>“Sí dues depressions exògenes: Una, després d’haver llegit la tesis. L’altre després de la plaça, que va coincidir amb la mort de càncer d’una familiar molt proper.</p> <p><u>Psicosomàtiques</u>: També. Atacs de ciàtica durant els primers anys.</p> <p>Diarrees i trastorns alimentaris deguts a l’estrés.</p> <p>Sedentarisme, mala alimentació i pujada de pes gradualment.</p> <p>Ara ja no. Havia pres tranquil·litzants (alguna temporada de molt estrés), myolastan (per a uns atacs de ciàtica que em deixaven postrada al llit durant una setmana, quan era associada substituïda i ajudant) i un antidepressiu després de la plaça, que, finalment, vaig resoldre amb teràpies alternatives.</p> <p>Havia pres grans dosis de cafè amb llet (ara prenc llet de soja i molt menys tasses de cafè amb llet. Sols al matí) i grans dosi de pasta i sucres (per l’ansietat).</p> <p>Això sí, vaig a reiki i faig més esport del que feia”. (Antígona, TU-BBAA)</p>

--	--

25. ESTRATÈGIES D'ADAPTACIÓ, SUBMISSIÓ I RESISTÈNCIA.

Aquesta és una categoria emergent que ha anat sortint a diferents subjectes. Planteja les estratègies dels subjectes per adaptar-se o per resistir a les pressions, problemes i malestars en la seva història de vida professional en relació a les seves funcions i sobretot en relació a la recerca i la seva avaluació que és el nostre objecte d'estudi.

Un professor catedràtic ens explica que ell no va adoptar gaires mesures de resistència i sí en canvi certa postura de conformitat i d'espera:

“Em vaig conformar i vaig esperar l'oportunitat de poder tornar a Barcelona, que va trigar cinc anys a fer-se realitat. Mentrestant vaig intentar adaptar-me el millor que vaig poder, tot i que no va ser gens fàcil. Manava l'equip Bricall i jo era considerat persona “non grata” per la gent d'aquest equip, tot i que era dels que més col·laborava en la implantació dels nous estudis al que seria la futura Universitat de Lleida. Mai no m'ho van agrair. (...) Cap. Presento el que tinc fet i espero la decisió. Fins ara no he tingut problemes. Quan en tingui ja pensaré que és el que faré. Probablement emprenyar. És el “derecho al pataleo”. (Ulisses, CA-CCJJ)

Una professora funcionària ens distingeix les seves diferents estratègies i formes de defensa, invisibilització, participació, resistència a les patologies del sistema universitari:

“ Per a ser reconeguda com a part de la cultura institucional (i per entendre/conèixer el funcionament de la facultat, doncs jo venia d'un altre camp):

Haver passat per càrrecs institucionals (que no volia ningú, però em va representar conèixer la institució i qui la mou) quan encara era associada substituïda. Em refereixo a la de directora de Relacions Internacionals durant un any, representant del Departament durant 2 anys. Això em va portar a tenir accés per a fer intercanvis Erasmus de profes, sinó, no tenia cap tipus d'informació. Sempre m'ha donat la impressió que si no hi ets, no tens accés a res.

Haver format part de consells i de les alineacions dels professors precaris. Ésser elegida per a ser al Consell de la Universitat com a profe precària. Més endavant, forma part del Consell d'Estudis.

Substituir al catedràtic en les reunions que no podia anar (Agrupació de la Recerca; Consell de Doctorat, Consell de Màsters, Grup del Grau, aquest últim fins que ja no se'm va veure com una substituïda, sinó com una participant més). Aprofitar els buits en l'agenda d'altres súper ocupats (quan es decidit d'ocupar-te més de la institució i no de viatjar tant) ha estat una molt bona tàctica per a ser diferenciada com a docent de l'àrea. Així el tema de la mimesi i de l'apèndix de certes persones es veu reduïda quan veuen que ets una altra persona. Durant uns anys als Consells del Departament se'ns havia insultat creient que érem l'altra persona per sobre nostre. Un altre efecte que he trobat, és que la gent dels Consells se m'ha queixat a mi del què diu qui està per sobre teu. Solució: no amagar-ho a ningú. Dir a uns que li comuniquin a l'al·ludit i a l'al·ludit expressar-li el què pensa la gent d'ell per no alimentar fantasies constants (això sovint ha passat amb estudiants fins que vàrem decidir, amb altres profes, que no jugaríem el joc. Són ells qui ho han d'expressar i no jo).

Establir bones relacions amb altres persones que havia anat coneixent a diferents consells.

Per a sobreviure en un món hostil:

L'humor i l'optimisme. Aliar-me amb persones que ideològicament creuen en el canvi de relacions via les aportacions feministes de curar-se. Intentar no caure en la queixa victimista (difícil de reconèixer que estàs fent perquè et situes com a dèbil i tan instal·lada) i agenciar-te. Construir relacions a partir de la cultura feminista de la cura, l'amor i l'escolta, des de tàctiques d'artistes feministes (un any vaig regalar una planteta a cadascú. Volia veure qui era capaç de tenir-ne cura i per tant, de tenir cura d'ell i de l'ambient i qui no. Al final hi va haver-hi uns que regaven les plantes dels altres. Un altre any, amb varies persones, vàrem canviar alguns aspectes de la decoració del departament i sobre tot, el ritual del dinar, perquè ens molestava. Vàrem començar a convertir part del despatx en el nostre menjador-tupper per a silenciar alguna veu que sempre era la única que parlava i perquè cadascú respectés els temps de classe de tothom (hi ha qui acaba a les 2 i qui comença a les 3) Usar allò personal com a forma de treure importància al Saber (que alguns exhibeixen a tota hora). Instal·lar riutals com el té després del dinar de dia, amb alumnes, i amb grups de persones que visiten a d'altres. Sigui, fer de l'entorn un lloc harmoniós i habitable i generar un espai de confiança i 'seguretat' (o sigui, que a l'hora de dinar no cal exhibir tot el que un sap, o a on ha anat, o quantes conferències ha fet...). O sigui, fer que l'espai-l'atmosfera fossin més femenins.

Adaptació:

Llegir entre línies. Estar al cas dels llenguatges no corporals i de com s'engalanen les paraules. Aprendre a no agafar-te les coses de forma personal. Aprendre que en tots els tipus de secretaries hi ha una cosa que es diu 'cultura del funcionariat', on la seva missió és rebotar-te la feina que no volen fer. Aprendre que tú no tens el problema, ni ets la culpable i per tant, desearcar-te. Aprendre a qui s'ha de dir què i com fer-te la tonta, com aquella que no vol la cosa (emmascarar-te; tàctiques femenines) i saber quan defensar qüestions vinculades amb l'àrea. Actuar com a observadora-participant del què passa i incorporar aquestes notes en alguns dels teus articles (fer-ho productiu).

Submissió:

Haver de fer veure que no destagues (això al principi, fins que vas pujant de nivell). Ser conscient de que, per segons qui, ets totalment invisible, perquè representes certes persones.

Estar permanentment en sospita i anar comprenent com actua la violència simbòlica i què pots fer per a no seguir-la.

Que m'he d'aliar amb gent propera intel·lectualment i a nivell de 'valors' personals. O sigui, amb gent transparent, honesta i interessada en una recerca en profunditat, en l'intercanvi equitatiu de coneixement, més que en moltes petites recerques de molts temes diferents on cada vegada et reconeixes menys. Necessito reconeixe'm en el què faig, més enllà de les modes intel·lectuals." (Antígona, TU-BBAA).

Una altra professora funcionària ens relata també les seves estratègies per fer més sostenible la vida acadèmica ide recerca, les aliances, les defenses utilitzades, els valors ètics i de coherència que ha defensat, la relació amb la normativa, el manteniment de posicions d'independència i llibertat acadèmiques i de pensament i acció a la Universitat, accions d'autoexclusió, etc...

"Formes d'adaptació i / o resistència als canvis.

La construcció de la meua identitat docent i investigadora a la Universitat s'ha realitzat llavors de manera dinàmica, crítica i intentant mantenir certa estabilitat. La defensa d'una forma d'entendre la realitat, l'educació, la investigació, el saber, les relacions, el creixement de les persones, m'ha suposat la generació d'estratègies d'acció-inacció

paral.leles, per resistir a certs canvis i poder configurar condicions de vida professional més coherents amb la meua manera de pensar-actuar, amb els meus valors, amb les meves utopies. Per poder estabilitzar certes condicions "sostenibles" de vida i maduració professional autònoma, he posat en marxa aquests recursos i conductes:

- *He utilitzat estratègies de crítica i resistència als enfocaments epistemològics que no em convencien;*
 - *He estat molt coherent amb els meus propis principis encara que tingués costos de discriminació o d'aïllament i soledat acadèmica;*
 - *He defensat els espais, grups, seminaris de docència i de recerca i els investigadors que col.laboraven amb mi;*
 - *He buscat grups i xarxes de professionals locals, nacionals i internacionals i en altres camps amb els que compartir aquestes idees i pràctiques educatives;*
 - *He desobeït normatives i prescripcions que atemptaven contra principis bàsics de la meua filosofia i pràctiques educatives, per exemple quan em vaig negar a quantificar d'entrada exactament tots els instruments d'avaluació en els plans docents, ja que jo practico fa anys el contracte pedagògic i la negociació curricular amb cada grup d'estudiants, des d'una perspectiva de currículum situat. Això em va suposar certa persecució (anys 96-2000) per part d'alguns càrrecs de gestió de la facultat, pressió i reunions per a que canviés d'opinió i fins i tot censura dels meus programes d'assignatures a les guies públiques d'estudiants durant alguns anys.*
 - *M'he autoexclòs de grups de recerca i de docència per no compartir certes pràctiques intel.lectuals i professionals, amb tensions i incomprendions importants*
 - *Alternar estratègies de visibilització i d'invisibilització en funció del tipus de pressions*
 - *He denunciat pràctiques d'abús de poder i d'abús de jerarquies laborals de les que he estat testimoni en col.laboradores i doctorandes al meu càrrec.*
 - *He participat en òrgans col·lectius de decisió per a exposar les meves idees i pràctiques i argumentar molt les posicions. Per exemple, vam aconseguir que el nostre departament no quedés aïllat ni cerradas les seves portes electrònicament a estudiants a través dels panells d'accés telefònic. El grup que ens oposàvem a aquesta mesura triguem sis mesos en aconseguir-ho a través de nombroses reunions i exposició de documents i debat amb votacions. El departament ha quedat amb portes obertes.*
- Un altre exemple: defensar en les comissions d'espais i mobiliari, l'existència d'aules amb cadires mòbils quan vam inaugurar al campus nou, ja que la previsió era tenir les aules amb el mobiliari fix a terra, cosa que impedia dinàmiques participatives i relacionals diverses en el aula i es mantenien els models unidireccionals i jeràrquics, etc Coordinar el doctorat durant tres anys per modernitzar i innovar. Ara participo en projectes d'innovació i transdisciplinarietat en els estudis de la carrera.*
- *He intentat mantenir una actitud de constant autonomia, llibertat de càtedra i sobretot d'observació i anàlisi de les tendències i de les conductes dels grups de poder, per anticipar i poder elaborar estratègies comunicatives, de grup, de disseny, i d'organització i autoorganització a temps" (Sofia, TU-CCEE).*

26. CRITERIS COMPLEMENTARIS – ALTERNATIUS – AVALUACIÓ - RECERCA

En aquesta categoria podem mostrar les evidències de tots els subjectes, ja que en la totalitat estan en desacord amb els criteris, indicadors i sistema d'avaluació actuals. Com una de les nostres intencions en aquest recerca era passar de la queixa a la proposta, pensem que aquest apartat és fonamental i per això integrarem la major part e les unitats de significat que pensem

poden il·lustrar la necessitat de pensar altres formes d'avaluar la investigació en les nostres àrees, proposades pels mateixos protagonistes de la recerca.

Volem agrair l'esforç que aquests col·laboradors nostres han fet des de les diferents àrees i categories acadèmiques i laborals, amb l'esforç de pensar i plantejar alternatives, suggeriments per a la millora del nostre model d'avaluació de la recerca.

Tots ells i elles han plantejat un gran nombre de propostes que més endavant intentem ordenar en un llistat per fer-les més visibles i poder ser objecte de debat a l'interior de la nostra comunitat universitària.

“Jo crec que a les comissions el primer que cal demanar és que hi hagi persones competents de cada àrea. A la meua àrea, per exemple, estem molt diversificats. Ja he dit que en el meu camp no és gens fàcil quantificar, objectivar. Per exemple, en Teoria de la Literatura es valora molt la capacitat d'establir relacions entre coses diferents. Els criteris poden ser molts complexos i varien segons els elements que intervenen. No és el mateix un treball de fet des de la teoria de la recepció que fet des dels estudis culturals (quina branca) o des del feminisme (quina de les branques?). La sort en el meu camp és quan ningú no ha escrit sobre aquell tema i tu ets el primer que en parla, aleshores ja provoques un impacte, però és tan difícil! Hi ha tanta gent escrivint i publicant sobre tot...” (Cronos, CA – CCHH).

“Yo creo que tendrían que tener más importancia a los proyectos y a la docencia, porque en nuestra actividad diaria tiene más importancia que la que nos está otorgando los evaluadores. Las agencias te evalúan básicamente la investigación. Yo creo que uno de los motivos por los cuales le dan mucho más peso a la investigación es porque es mucho más fácil de evaluar. Mucho más fácil contar revistas que valorar la labor docente. Ya que no puedes basarte en las horas dadas, en el número de alumnos aprobados, en los cuestionarios de los alumnos... Son instrumentos válidos, pero se sabe que todos tienen muchos defectos. Aunque parece mucho más objetivo basarte en el número de revistas. (...) Para mí lo básico es introducir criterios más transparentes. En el sentido de que una persona pueda autoevaluarse. El principal problema que tengo yo y otros asociados y ayudantes a la hora de las acreditaciones es la incertidumbre de no saber si te vas acreditar o no. Si se supone que es una agencia de calidad, tú deberías saber si te vas acreditar o no. (...) No están motivadas las resoluciones. Con lo cual, además de ser un fastidio para el acreditado, en cierto modo se está incurriendo en una falta de motivación en los actos administrativos, lo cual es ilegal. Si te acreditas te tendrían que decir la puntuación que has sacado, con la que te has acreditado, cosa que no hacen, por lo que tengo entendido. Y si no, que también te lo digan, como en un examen, y que te digan de donde los tienes que sacar. (...) Que me den un formulario con la puntuación para que uno sepa como mejorar. Si realmente se trata de mejorar la calidad del profesorado, y se valora el 60% de su investigación, pues que le diga como puede mejorar su investigación, qué tiene que hacer: más investigación – proyectos, escribir un libro... Bueno, me parece un insulto que un libro esté tan poco valorado. (...) Que sea transparente. Yo creo que no daría mucho trabajo, que mantuvieran si quieren el mismo sistema, pero que te digan como te están evaluando. Creo que no se hace porque da un poquito más de trabajo a los evaluadores y en cuanto a recursos. Porque si fueran realmente transparentes reducirían el número de recursos. Porque sería un proceso más automático. Actualmente, te llega la acreditación negativa e inmediatamente recurre: “explíqueme usted qué ha pasado...” Tiene que primar la calidad y no la cantidad”. (Pegaso, AS – CCSS – EE).

“Por ejemplo la calidad de tu trabajo como docente e investigador. Calidad y no cantidad. Yo hablo de calidad y no cantidad. Yo creo que soy una muy buena docente, lo siento. Creo que debería ser el mismo departamento quien tendría que controlar eso. (...) No creo que la valoración que haga la AQU pueda ser mejor que la de mi departamento en su momento. Aquí hay profesores que se están jubilando ya, y son malísimos docentes. Todo el mundo sabe quien es un mal docente. (...) Creo que no tienen ningún mecanismo para asegurar que lo que están acreditando es lo mejor. Además no están valorando para nada la docencia. Y están creando en la juventud una desazón constante cada 4 años. ¿Cuántos años tenemos que estar aquí, acreditándonos? La universidad no se lo merece, para lo que nos pagan, la universidad no se lo merece. Esto es amor al arte... Sinceramente no creo que compense...” (Diana, AJ – CCEE).

“Crec que l’avaluació de la feina de la Universitat és necessària; també en recerca. Però en tractar-se d’avaluacions individuals de les quals depèn el futur laboral i tota la trajectòria d’una persona, crec que s’hauria de ser molt rigorós, respectuós i, sobretot, evitar situacions com la que s’està generalitzant. (...) Crec que l’avaluació per la contractació hauria de fer-se sempre en conjunt: docència més recerca. Caldria valorar també les assignatures que incorporen continguts vinculats a la recerca (assignatures noves, assignatures no històrico-descriptives sinó amb un fort component de recerca per fer-les possibles,...)

L’avaluació de la recerca és clau, però tal com s’està fent, el principal problema és que no s’avalua res. La bibliometria no avalua la recerca d’un individu, només parla del lloc on s’ha publicat.(...) Crec que s’hauria de demanar com a documentació (a retornar un cop acabat el procés) un exemplar de totes les publicacions, i que al marge de la comissió, dues persones (amb possibilitat de recusació), a ser possible de l’àrea de coneixement del candidat, emetin un informe valoratiu. (...) Segons la normativa, els capítols de llibre serien assimilables als articles en revistes, però salta a la vista que això no està fent-se. L’obsessió per les revistes internacionals comença a ser malaltissa per part de l’AQU, i crec que en realitat amaga algun problema molt greu disfressant-lo de rigor científic. (...) Les publicacions en llibre haurien de ser molt més valorades (o senzillament valorades, ara sembla que no serveixin per res). Especialment si estem parlant de llibres sencers, i en acreditacions superiors. (...)La docència hauria d’integrar-se com a mèrit fonamental en totes les Acreditacions. Docència: ¿no se suposa que les acreditacions serveixen per dir-nos si estem capacitats per fer la feina que fa anys que ja es fa? No caldria valorar també la docència en aquest tipus d’acreditacions. “ (Prometeu, LE-CCHH).

“Porque necesitaríamos a muchísima gente. Ese es el problema que evaluar bien es muy complicado. Mi lema es: “todo lo que se pueda objetivizar, mejor”. Que se tengan en cuenta circunstancias transitorias. Ahí sí que se tendrían que establecer MECANISMOS CORRECTORES, que si el candidato dice que ha publicado una obra de interés, que se la lean. Y que no le digan de entrada: “no te vale”. O sea, OBJETIVIZAR en primer grado. Pues artículos. Revistas indexadas. Para que yo ya sepa a qué atenerme en mi currículum, y a donde puedo mandar y donde debo mandar mis publicaciones; primera realidad. Pero segunda realidad, criterios correctores. Criterios correctores porque hay casos... antes daba igual a donde lo mandases, no sé en el vuestro campo, pero en el nuestro daba igual, no había ningún filtro. Por lo tanto, puedes haber mandado un buen artículo a una revista que no se considera indexada y entonces, en ese caso, un par de expertos evalúen en esa materia si ese artículo es bueno. Y sería algo así CRITERIOS DE CORRECCIÓN, de las que ya están objetivas son objetivas; y las que no, unos criterios, por ejemplo éste. Que haya una parrilla de expertos en 5 – 6 temas y que se les pueda enviar.... Y decir esa comisión: “bueno, de esos dos temas quien mejor ha escrito ha sido menganito y sotanito”, que esa comisión tenga la potestad de decir si ese artículo es bueno o malo. (Habla de una experiencia acerca de un artículo que tiene en proceso de

correcció – evaluació para ser publicad o no). Eso se tendría que hacer, cuando una persona recurre y está diciendo que esa obra es muy buena, y le han dicho que no está dentro de las revistas... “No, no, mire, este artículo se lo ha visto menganito, sotanito y menganito que es una autoridad”, y con nombres y apellidos”, “sotanito y menganito han dicho que este artículo es A, B o C”. Ya está, es tan fácil como esto, con nombres y apellidos. Tampoco es tan complicado. Por lo tanto, criterios: OBJETIVOS; los que se salgan de los objetivos o de las revistas que no están indexadas, UNOS ÍNDICES CORRECTORES, por ejemplo ese: que se lea el artículo que dice el chico que es bueno, que le den la posibilidad y que se motive”. (Omega, Tu – CCJJ).

“... jo crec que el tema de les acreditacions s’hauria d’ampliar. Jo a vegades he publicat coses que no s’han comptabilitzat com acadèmiques. Trobo que el tema docència s’ha de valorar, evidentment, d’alguna manera. No només quantes classes dónes, sinó què fas a les classes o com les plantes. I veure les CCSS no com un àmbit acadèmic separat de la societat; sinó de quina manera vincules els dos àmbits, la societat amb l’universitat. I això ha sigut molt difícil de mesurar. Però com a mínim d’avaluar-lo, fer connexions amb el món social i el món universitari, perquè són CCSS. No sé com es podria avaluar. Els criteris són coses impensades, que trasllueix a un comitè que són 4 persones que estan a l’acadèmia. Que no està malament, jo no dic que no s’hagi de fet això, però també s’ha de veure si tu tens interès de difondre el teu coneixement fora de la universitat, d’alguna manera, no? I això crearia una visió de CCSS molt més de treball social, no sé. Trobo que també s’hauria de mirar una mica el tema de les trajectòries vitals, no? (...) El temps que dediques a la vida familiar no és només fills. (...) El temps que has dedicat a fer vida associativa, a fer coses, el temps que li dedico a l’escola de la meva filla és important, no? Però no hi ha manera de que això es tingui en compte...” (Zelia, AS – CAPP).

1. Repensar que és investigació en cadascuna de les nostres àrees no experimentals.
2. Repensar qué significa avaluar la recerca i nous i vells indicadors vàlids a cadascuna de les nostres àrees.
3. Reconceptualització de la noció d’impacte a les nostres àrees no experimentals.
4. Reconceptualització noció transferència a les nostres àrees no experimentals.
5. Gran debat a tota la comunitat universitària sobre aquets temes i elaboració de documents participatius per consens i vinculants.
6. Inclusió de publicacions de gran abast i difusió adreçades a les comunitats diverses d’investigació i de practicants en les àrees.
7. Inclusió indicadors d’impacte social, cultural, polític i jurídic de la recerca.
8. Inclusió d’indicadors subjctius, de context personal i professional de l’investigador: autoinforme de l’investigador.
9. Equiparació de llengües de publicació.
10. Reconeixement de llibres i capítols de llibres amb la mateixa valoració que articles revistes indexades.
11. Reconeixement diversitat de formats de difusió i comunicació de la recerca.
12. Inclusió d’ Informes dels coordinadors dels grups de recerca on ha estat l’investigador/a avaluat.
13. Inclusió medicció de la citació per la WEB”. (Sofia, TU, CCEE).

“S’hauria de donar més pes a informes confidencials de pars, però prèviament haurien de passar per un procés d’higiene mental i ètica. També caldria tenir en compte informacions d’organismes i col·lectius als quals ha trascendit d’alguna manera la recerca. En tot cas estic en

contra de la tabulació d'índexs o indicadors que amb la pretensió d'objectivitat anul·len i contradueixen la justícia de les decisions. Els avaluadors haurien de ser independents, formats com a avaluadors i amb capacitat de decisió més enllà de les influències administratives i de control. No crec que s'hagi de cercar l'objectivitat, sinó la justícia, que és una cosa diferent... En part, ja ho he dit abans, però sobretot prescindiria de l'animalada dels índexs de revistes i del nombre de cites per valorar un suposat "impacte". No com a criteri, però sí com a president, penso que en algun moment hi hauria d'haver una entrevista personal que donés oportunitat d'explicar-se."(Ulisses, CA-CCJJ).

27. RELACIONS DE GÈNERE.

Hi ha una gran diferència entre el discurs dels homes i els de les dones al voltant de temes com els fills, la conciliació amb la vida privada, el temps dedicat a l'acadèmia i la discriminació i violència simbòlica. La majoria de dones ressalten que és molt difícil conciliar ambdós móns, malgrat tinguis fills. D'altra banda, a algunes facultats hi ha una gran diferència d'estatus entre homes i dones. Hi ha una feminització de la vida acadèmica instal·lada en facultats de lletres.

Feminització i resistències

Es defineix de la següent manera:

"Feminització i explotació treball de recerca femení: Jerarquia de recerca per gènere: a la base tenim sobretot personal de recerca femení, explotat i precari que fa quasi tota la feina important de la recerca, del treball de camp, de l'anàlisi de dades". (Sofia, TU-CCEE).

"A les àrees de CCSS, HH CCJJ i Belles arts hi ha molta recercadora dona que no podrà compatibilitzar feina i vida familiar amb aquestes exigències desorbitades d'avaluació de la recerca i del professorat, per la qual cosa ara mateix és una àmbit de discriminació molt greu envers la dona envers els homes conscients i responsables amb la família, i incompleix les garanties d'igualtat d'oportunitats que marquen les lleis al nostre estat espanyol". (Sofia, TU-CCEE)

Però també hi ha resistències dins la comunitat acadèmica:

"Tenim la sort que moltes i molts de nosaltres tenim una mirada postfeminista, que ens ajuda a confrontar certes relacions de poder. Això no vol dir que encara se segueix (per part d'alguns) les ganes de divisió i ocultació. Com que som conscients d'això, no ho seguim i punt. Hem estat capaces de crear noves pràctiques des dels feminismes". (Antígona, TU-BBAA).

Fills

De les persones entrevistades, cinc diuen de no tenir fills perquè no poden o bé per qüestions econòmiques o per a temps:

“Yo porque decidí no tener hijos, de toda la vida, siempre lo he tenido claro, pero quien quiera tener hijos, es un amujer... y encima si es una mujer y sin pareja y un hijo, se le complica mucho. La universidad no piensa en la mujer, no está pensada para ese tipo de mujeres. La Agencia de Calidad mucho menos, ese invento, no, no piensan en este tipo de personas.” (Diana, AJ-CCEE)

Una de les dues dones que tenen dos fills considera que això ha significat deixar d'anar a congressos, ser rebutjada per una beca post-doc i haver de renunciar a tenir tot el temps disponible per a fer recerca. Un home també amb fills, la tasca acadèmica l'ha ajudat a dedicar més temps als fills. Una altre diu que per ara no té fills, que no és un problema

“No es un problema. De momento no lo es. Supongo que el día que tenga hijos pues la cosa se agravará un poquito, pero de momento no es un problema” (Pegaso, AS-CCSS - EE)

“A mí no me es fácil compaginar mi vida privada con el trabajo. Por ejemplo, el tema de la estancia. Creo que si tuviera hijos sería peor, ¿no? Si tuviera ahora un niño, ¿cómo me voy? Por eso digo que esto de la acreditación es para gente que empieza, que son gente joven, que no están casados y no tienen hijos. Digo. No sé como se lo monta el resto, pero yo no podría. ¿Qué tiene más valor: la familia – el trabajo? Como mujer yo creo que es un tema bastante complicado” (Diana, AJ-CCEE)

“Tengo pareja estable. Lo que pasa es que es complicado. Si te dedicas a la Universidad lleva un coste implícito muy alto [...]. Hijos no tengo “ (Omega, TU-CCEE)

“Jo estic casat i tinc un fill, que és discapacitat, de 25 anys, que demana molta atenció. De petit ja en va demanar moltíssima, i ara que és gran, i a sobre s'ha quedat sense feina, també continua demanant atenció. Una atenció que cal compartir. El que no he volgut fer mai és passar-li tota la responsabilitat a la meua dona, això no. De fet, a nosaltres aquest fill ens va unir molt i ens va fer compartir la responsabilitat: tu arribes fins aquí i jo arribo fins allà”. (Cronos, CA-CCHH).

Tenir fills i ser mare separada pot tenir les seves desavantatges, com per exemple no obtenir una beca postdoc:

“Tot era molt bé avaluat a excepció de que lo únic que era negatiu... bé hi havia una casella que deia: “tens fills menors de 8 anys a càrrec?” i jo vaig dir que sí. La única cosa que fallava és que no hi havia anat a molts congressos. I si mires, a tot lloc no pots estar igual, has de renunciar a alguna cosa. I és un punt que no entenc, perquè em demana si tinc fills menors de 8 anys a càrrec, i després no hi ha una relació amb el punt de que he deixat d'anar a conferències. Es com si et penalitzen per tenir una filla....” (Zelia, AS-CCPP).

A costa de la vida personal

Alguns subjectes femenins coincideixen en comentar que la vida acadèmica no propicia una bona qualitat de vida personal pel fet de ser dona. Has de renunciar a quelcom: a ser secundària a la teva parella, si tens fills i ell també es dedica a l'acadèmica, a tenir fills perquè, si ets soltera o divorciada amb fills no tens temps. En un cas, la persona se sent mala mare i mala acadèmica. Molta culpabilitat interna:

“Jo quan vaig fer el doctorat tenia una filla i a més em vaig separar. Jo era de les poques persones que, en la meva generació, que escrivíem la tesis i teníem fills. [...] I jo sempre he tingut un conflicte dintre de mi per no poder compaginar les coses. Jo sempre he pensat que no era una bona mare o que no era una bona acadèmica. Però ho he anat fent, i de fet vaig acabar la tesis abans que molta gent que vam començar junts, i crec que en part no ha estat un conflicte, però jo internament ho he viscut com un conflicte” (Zelia, AS-CCPP)

L'altre ha renunciat explícitament a tenir fills, però l'estada a l'estranger va significat la fi de la seva relació de parella. Si no tens una parella molt equitativa, o que fa molt de temps que estàs casada no pots tirar endavant:

“No estoy dispuesta a sacrificar mi vida personal... No quiero entrar en detalles, pero quiero entrar en detalles, pero puedo decir que los tres meses me costó una relación [...] Y si tienes un hijo ¿a quién le dejas el hijo? O esto lo haces cuando eres muy joven y no estás liada en una historia personal con una persona, o cuando eres ya mayor y tu marido o mujer lo que está deseando es perderte de vista durante una temporada. Es lo que yo he oído aquí en este departamento de compañeros y compañeras que viajan mucho. Y decir que su relación funciona porque se ven poco. Pero no es mi caso, yo pienso que tengo una cierta madurez.” Diana, (AJ-CCEE)

Una altra dona no sap si marxar d'estada o no perquè, en l'actualitat, no vol que això incideixi negativament en la seva relació de parella:

“Por ejemplo me iba a ir a Washington. Estaba a punto de pedir la beca y me lo estoy pensando, precisamente pro estos problemas. De hecho, lo que me ha pasado a lo largo de la vida, es que siempre he dedicado mucho tiempo a mi trabajo en la universidad y eso lleva un coste en la vida. Porque todo no se puede tener. Me gratifica mucho, porque lo vivo y me encanta, me encanta lo que hago. Pero sí es cierto que esto influye en tus alternativas personales. No tienes las mismas oportunidades, como luego tampoco tienes el mismo curriculum vitae que otros.”(Omega, TU-CCJJ)

“La conciliació recerca amb família l'he viscuda molt malament, sacrificant molts el temps personal i de descans, caos de setmana, vacances, moltes nits sense dormir. Em vaig passar quasi 3 anys amb la tesi doctoral i després 5 anys dormint apenes 5 hores per poder elaborar tot el curriculum acadèmic, i poder atendre els meus fills, i més com a divorciada amb llar monoparental.

Crec a més que causa important de la ruptura, separació i divorci amb el meu exmarit va ser degut a la incompatibilitat laboral i familiar, personal, de parella. Ell també tenia una feina de molta responsabilitat i cap dels dos va renunciar. Així ens vam volcar a les nostres feines i als fills desatenent la vida de parella.” (Sofia, TU-CCEE).

Has de ser jove i sense compromís per a portar el ritme de l'acreditació (dones) o sens fills (homes). Pegaso a propòsit de les dones lectores comenta:

“El tema de la movilidad lo están mirando en las lectoras, y dan por hecho que las personas que se presentan son jóvenes. Dan por hecho que esas personas se pueden ir en el momento que quieran. Yo tengo compañeras en este departamento que el año pasado hicieron estancias de tres meses, este año otra de tres meses y yo pienso :y las parejas de estas personas muy contentas no pueden estar” (Omega, TU-CCJJ).

Violència simbòlica (abusos i discriminació per gènere o per edat):

En un cas es comenta tot un problema d'explotació a partir d'unes relacions de gènere asimètriques: home gran que no treballa i segueix ocupant el poder a costa de dona jove que treballa 11 hores al dia, validat per la institució. Al final, el grup es dissol i ella marxa a una altra universitat:

“Llegué de una escuela competitiva y fuerte, bien situada en el ránking de España. En esa universidad hacen unos libros que cada 6 meses tiens que decir lo que haces. Yo publicaba más que el profesor y esto estaba mal visto. ¿Qué hacía’ Pues este señor venía una hora al día o dos, venía a tomar el café y casi ni me miraban. A mi me direo n a dar todas la clases, yo daba todos los temarios, más todos los másteres, más todos los doctorados. Un día me quejé y les dije que ya no podía más, que me iba todos los días a las 11 se la noche y que parecía la cenicienta. (...) Encima tenía que publicar y era interina. Y cunado eres interina se aprovechan. Porque cada año no me querían sacar la plaza. (...) Este señor mayor no quería que el mundo cambiara (...) Entonces no quería que fuésemos a congresos. Una vez seenfadó porque había ido a un congreso. Se enteró que fui porque yo hacía mi vida, esto no era vida, esto estaba en un limbo que no era real. Entonces este señor quería que su vida se mantuviese y el status quo se mantuviese. Yo era una amenaza. Y la verdad es que poidían hacer mucho muhco daño; que no te hablen, que hablen a escuchaditas delante de ti, te genera una sensación de psicosis.(...)Por esto te digo que se qué es el mobbing, la discriminación, la presión...”(Omega, TU-CCJJ).

Així com la manca de mentorització:

“Todo hay que decirlo. Porque aquí en el departamento por cuestiones de edad tampoco tengo nadie que vele por mí. Así como la gente joven siempre tienen a alguien detrás que la ayude y vele por ella. Yo no lo he tenido” (Diana, AJ-CCEE)

En un cas es parla de mobbing sexual com a pràctica habitual en el departament:

*“Als anys '90, vaig patir mobbing sexual quan era ajudant i dona casada: algun catedràtic, cap d'alguna recerca em feia insinuacions, massa proximitat corporal amb tocaments, invitacions fora de l'horari de feina, un catedràtic em va convidar a anar al llit, en un congres que jo vaig organitzar, un altre catedràtic va fer comentaris morbosos sobre els meus pits en públic, etc...
Violència simbòlica de gènere: Quan em vaig presentar a les oposicions a TU, el catedràtic del meu departament que a més era president del meu tribunal em va intentar persuadir que no em presentes a la oposició a TU perquè ja tenia un marit que em mantenia i que anes a la*

de TE i que a mes li estava treient la plaça a un company home. (...) He hagut de defensar a 2 col.laboradores per mobbing sexual i per assatjament laboral.” (Sofia, TU-CCEE).

“Estar permanentment en sospita i anar comprenent com actua la violència simbòlica i què pots fer per a no seguir-la”. (Antígona, TU-BBA).

Política de la cura

Es reclama política de la cura o un canvi de política en la institució universitària. D'altra banda, hi ha persones que ja porten a terme aquesta política de la cura, malgrat l'hostilitat institucional:

“Jo crec que la universitat hauria de cuidar molt. Jo sóc una persona que faig molt Perquè el que faig sento que ho he de fer-lo millor possible I no a mitges. Si tinc estudiants em dedico als estudiants. I això és el que em preocupa, que no hagi cura d'aquestes situacions. Hi ah molt poca cura d ela institució cap al professorat com jo, que donem classes a estones. Molt poc.” (Diana, AJ-CCEE)

“Ara, crec que el que val la pena és contribuir a instal·lar unes relacions més humanes entre els companys i companyes, entre els estudiants. Crec en una docència que sigui cooperativa, en una recerca significativa i on el joc de la competitivitat, almenys per a mi, ja no sigui aquella lluita aferrissada i surrealista de rodar caps. Si seguís així, el treball a l'acadèmia no tindria sentit per a mi. Com que crec amb els alumnes com a persones (i no com a màquines), la competitivitat no té sentit. El que té sentit és crear una cultura igualitària i solidària i resistir-se allò per on has hagut de passar”. (Antígona, TU-BBAA).

IV CONCLUSIONS, PROPOSTES I RECOMANACIONS.

60 propostes i recomanacions per una altra avaluació de la recerca en CCSS, CCHH, BBAA i CCJJ.

Arrel del buidatge de les entrevistes, dels qüestionaris autoaplicats dels docents, dels grups de discussió i tot això contrastat amb la revisió de documentació bibliogràfica (veure annex taula revisió documental) aconseguim un dels objectius principals d'aquest estudi i presentem un llistat molt ampli i heterogeni de 60 propostes, sobre mesures generals com per exemple la reconceptualització de les nocions, significats, sentits i pràctiques de la recerca, de l'impacte, de la transferència i de l'avaluació; altres propostes més concretes, unes per àrees específiques, d'altres en relació a les agències, o als indicadors, o als processos de devolució i revisió i moltes més en relació a diversos criteris i aspectes de l'avaluació de la investigació.

1. Repensar que és investigació en cadascuna de les nostres àrees no experimental
2. Repensar qué significa avaluar la recerca i nous i vells indicadors vàlids a cadascuna de les nostres àrees
3. Reconceptualització de la noció d'impacte a les nostres àrees no experimentals.
4. Reconceptualització noció transferència a les nostres àrees no experimentals
5. Gran debat a tota la comunitat universitària sobre aquets temes i elaboració de documents participatius per consens i vinculants
6. Inclusió de publicacions de gran abast i difusió adreçades a les comunitats diverses d'investigació i de practicants en les àrees en relació a la transferència de coneixements
7. Inclusió indicadors d'impacte social, cultural, polític i jurídic de la recerca.
8. Avaluació alternativa/complementaria realitzada per grups d'experts en l'àmbit i no basada principalment en indicadors quantitius i biomètrics. Valoració global del desenvolupament professional.
9. Avaluació de l'impacte local i social de la recerca. L'impacte científic de la recerca es beneficia indubtablement dels mètodes d'anàlisi bibliomètrica per a les qüestions d'impacte científic, i dels mètodes d'avaluació del retorn econòmic (o financer) per a qüestions organitzatives,financeres i/o d'utilitat per a la justificació i/o prioritació política. Ara bé, com i quan aplicar els altres mètodes per a l'estudi de l'impacte ulterior al científic? Una proposta a tenir en compte seria el model ISOR, creat per a la avaluació de la recerca clínica i en serveis sanitaris, *"ofereix una importància prominent a la presa de decisions dels actors implicats i, per tant, la seva presa de consciència sobre un resultat científic (awareness) i la posterior decisió d'implementar una acció o intervenció basada en aquest resultat (implementation)"*.⁵
10. Avaluació de projectes encara que no siguin competitius i finançats (ja que són els únics que tenen puntuació) i obertura al reconeixement de la recerca individual de qualitat.

⁵ Adam, Paula i Permanyer-Miralda, Gaietà (2009). *Més enllà de les publicacions científiques: un model per a l'avaluació de l'impacte social de la recerca*. *A Annals de Medicina*; 92: 81-86.

11. Contemplar altres agents avaluadors externs (per exemple, que es puguin presentar avaluacions d'altres entitats, institucions, administracions, escoles, centres, museus, moviments socials, etc...) que valorin l' impacte i la transferència cultural, científica i social dels projectes realitzats...
12. Contemplar altres publicacions com llibres i capítols de llibres que solen presentar les aportacions més rellevants en molta part de la producció científica en CCSS - HH.
13. Donar prioritat a la qualitat de les aportacions individuals, valorades específicament i independentment de la revista, col·lecció o mitjà en què apareix.
14. Consideració de la docència com a mèrit per les avaluacions i, especialment, en el cas de les acreditacions. Confiança en les Universitats per aquesta qüestió. Articulació coherent entre criteris objectius (necessaris) i criteris específics per cada àrea.
15. Que l'avaluació es faci sobre els continguts efectius, amb la lectura de les aportacions, (si és necessari, reforçant les comissions amb informes d'especialistes).
16. Deixar de *marginalitzar* les publicacions locals o nacionals (tant en català com en castellà), però no per criteri polític, sinó atenent a la important funció que tenen en la transferència a la nostra societat, per la seva necessitat estratègica en l'articulació de la recerca en el nostre àmbit acadèmic, i per la seva necessitat en certes àrees de coneixement.
17. Establiment de mecanismes correctors dels processos d'objectivació. Recolzament en experts que puguin ajudar a establir els mecanismes correctors específics.
18. Establiment de mecanismes correctors clars que *desinvisibilitzin* les aportacions de qualitat independentment del lloc (revista de categoria inferior a la A, actes de congressos, publicacions periòdiques o llibres apareguts en la pròpia entitat, volums d'homenatge, etc) en què aparegui.
19. Valorar les aportacions en llengua catalana, també fora de l'àmbit de la Filologia Catalana.
20. No invisibilitzar llengües que no siguin l'anglès.
21. Valoració de la participació en Projectes.
22. Clarificació i aplicació del concepte de Modulació per àrees de què parla la normativa.
23. Reconeixement diversitat de formats de difusió i comunicació de la recerca
24. Inclusió d' Informes dels coordinadors dels grups de recerca on ha estat l'investigador/a avaluat.
25. Inclusió medició de la citació per la WEB (ex. MIAR).
26. Compatibilitzar i reconèixer en situació d'igualtat la recerca productivista i accelerada amb la recerca vocacional i "*slow-down*"

27. Búsqueda de criteris més transparents i clars, (que permetin realitzar una mena d'autoavaluació prèvia), i que siguin estables.
28. Avaluar qualitativament, i no quantitativament (com es percep que es fa ara)
29. Cal transparència en tot el sistema.
30. Establir mecanismes de seguretat jurídica.
31. Protegir la llibertat de càtedra i la investigació independent en recerca.
32. Desqualificació generalitzada de l'actual sistema, amb crítiques sobretot al Carhus+. Abandonament de la bibliometria i dels índexs d'impacte com a criteris fiables.
33. Necessitat d'un marc de referència veritablement fiable, tant per revistes com per a llibres i capítols de llibres, i especialment vinculat amb el context de la nostra Universitat.
34. Relativització de la importància de les publicacions en revistes indexades.
35. Seleccionar als avaluadors no sols per la seva pertinència al camp com a experts sinó també per la seva competència avaluadora de qualitat. No és el mateix ser expert en la recerca d'un àrea que saber avaluar la recerca en dita àrea.
36. Donar prioritat a la qualitat de les aportacions individuals, valorades específicament i independentment de la revista, col·lecció o mitjà en què apareix.
37. Valoració específica i proporcional a la importància segons les diverses àrees de les aportacions en llibres (la percepció general és que les aportacions en llibre són clau, i en canvi són menyspreades per AQU).
38. Articulació coherent entre criteris objectius i criteris específics per cada àrea.
39. Evitar que els criteris objectius pesin més que els específics.
40. Que l'avaluació es faci sobre els continguts efectius, amb la lectura de les aportacions, (si és necessari, reforçant les comissions amb informes d'especialistes).
41. Deixar de *marginalitzar* les publicacions locals o nacionals (tant en català com en castellà), però no per criteri polític, sinó atenent a la important funció que tenen en la transferència a la nostra societat, per la seva necessitat estratègica en l'articulació de la recerca en el nostre àmbit acadèmic, i per la seva necessitat en certes àrees de coneixement.
42. Establiment de mecanismes correctors dels processos d'objectivació amb experts que puguin ajudar a establir els mecanismes correctors específics, i
43. Avaluar les diverses àrees amb informes valoratius específics.
44. Establiment de mecanismes correctors clars que *desinvisibilitzin* les aportacions de qualitat independentment del lloc (revista de categoria inferior a la A, actes de congressos,

publicacions periòdiques o llibres apareguts en la pròpia entitat, volums d'homenatge, etc) en què aparegui.

45. Valorar les aportacions en llengua catalana, també fora de l'àmbit de la Filologia Catalana, en tant que esforç especial de transferència a la societat.
46. Buscar una equitat lingüística. No invisibilitzar llengües que no siguin l'anglès.
47. Valoració de la participació en Projectes, però sense oblidar que no totes les posicions permeten accedir-hi.
48. Valoració de treball fora de la Universitat (especialment en el cas dels Professors Associats)
49. Valoració de la transferència o impacte no indexable, o desenvolupada i difosa fora de l'àmbit acadèmic.
50. Valoració de la tasca de creació, tant en obres realitzades com la implicada en aspectes de la recerca.
51. Valoració de la recerca sobre pedagogia universitària, sobre innovació docent i sobre gestió universitària
52. Donar la possibilitat a la persona avaluada d'explicar-se, d'alguna manera (entrevista, autoinforme, etc).
53. Resolucions motivades i degudament argumentades, amb puntuació clara.
54. Diferenciació entre Avaluació per reconeixement de mèrits i Avaluació per Acreditació de cara a la contractació.
55. Modificació de la composició de les comissions, de manera que les de contractació incorporin, al menys majoritàriament en un primer moment i completament com a objectiu, membres que hagin passat les Acreditacions respectives.
56. Publicació dels Curricula de tots els membres de les comissions, en el format íntegre de la màxima Acreditació donada per l'AQU (Recerca Avançada)
57. No considerar la direcció de Tesis, Direcció de Projectes, com a criteri, ja que els diversos tipus de contracte no les permeten sempre, per més voluntat i capacitat que es tingui de fer-ho.
58. Que l'AQU intervingui per garantir les condicions laborals del professorat jove, especialment per tal que es reconegui contractualment la recerca dels Professors Associats. Que, a partir de 18 crèdits, es consideri contractualment professor a Temps Complet.
59. Incloure criteris de gènere transversals als diferents indicadors garantint la igualtat d'oportunitats home-dona per evitar situacions de discriminació en els processos avaluatius d'acreditació i de trams de recerca.

60. Garantir la inclusió de criteris valoratius sobre aspectes de conciliació entre recerca, docència, gestió i vida personal i familiar per a homes i dones.

Conclusions finals

La situació actual a nivell professional, laboral, personal i socio - econòmica del professorat de la mostra intencional és molt variada .i sobretot en les figures laborals contractades amb un ampli recorregut professional, docent i investigador a diverses universitats i institucions nacionals i estrangeres, i amb un alt grau de precarietat laboral, inestabilitat i salaris baixos. Molts manifesten que els departaments en general no han estat estructures de suport que hagin ajudat a la millora de la seva recerca i que el nivell de competitivitat és tan alt que genera conductes perverses, d'aïllament i d' ocultar informació entre companys/es. També presenten queixes sobre el poc finançament a projectes de recerca en les nostres àrees en comparació amb els fons per les àrees experimentals i això repercuteix en la producció científica i la posterior avaluació. La reconstrucció de la seva història avaluativa ens mostra un desajust entre la seva producció científica a la seva àrea i el tipus de reconeixement i valoració segons els criteris de les agències i la gran dificultat que troben per acreditar-se o per assolir els trams de recerca. Expressen que en aquestes àrees no experimentals no es valora la qualitat del treball per sí mateix, sinó solament la quantitat ja que no es fa una revisió dels continguts de la producció i difusió que solen ser més descriptius, narratius i complexos i d'elaboració més lenta que els experimentals pels propis mètodes de recerca humanística i social.

També expressen que a les àrees no experimentals no es pot mesurar solament per les citacions rebudes ni per l'índex d'impacte de les revistes indexades i es queixen dels "lobbies" de publicació a les revistes on es critica que publiquin sempre els mateixos. Quan la recerca és multireferencial i interdisciplinària, la qual cosa es recomana en moltes convocatòries, encara tenen més problemes per a trobar publicacions que acceptin llurs articles. Hi ha preocupació per la penalització a la recerca local i en altres idiomes que no sigui l'anglès, i que no es tingui en compte ni es mesuri la transferència de la recerca en el camp social, polític i cultural així com en literatura grisa i medis no reconeguts de molta difusió, xarxes, fòrums nacionals i internacionals, poblacions, territoris, creació de nova legislació i altres indicadors diferents. Molts han presentat recursos sense èxit i d'altres ho desestimen pels efectes negatius que te en la paralització de l'avaluació. La majoria valoren negativament els criteris aplicats per a l'avaluació de la recerca en el seu camp, la manca de transparència i la manca de devolució qualitativa així com les conseqüències negatives que la no acreditació te per a la seva estabilitat i millora laboral. L'actual sistema d'avaluació basat en indicadors quantitativs està penalitzant les ciències socials i humanes. És a dir, no s'està donant ni equitat, ni igualtat d'oportunitats entre les diferents àrees.. Els indicadors quantitativs no són per naturalesa ni bons ni dolents - són neutres- però en el nostre cas es consideren insuficients i reduccionistes ja que solen entrar en contradicció amb els marcs de referència dels nostres àmbits.- D'altra banda, existeixen disfuncions en els sistemes d'avaluació i acreditació i es donen casos de que amb currículums força similars unes persones són acreditades i d'altres no. Per tant, els

sistemes d'indicadors quantitativs no tan sols no són infalibles, sinó que produeixen distorsions.- Els indicadors quantitativs es caracteritzen perquè evidencien una informació, al temps que invisibilitzen d'altres informacions totalment rellevants. Per tant, aquesta doble vessant s'hauria de contrarestar. També es valora que el format, llenguatge i tipologia d'escriptura dels articles en les revistes indexades molts cops és massa reduccionista i tècnic i no reflecteix dimensions qualitatives i creatives de l'estudi que es publica.

Com a **conclusions** finals i recomanacions proposem que cal un repensar i resignificar, a més d'una modificació radical i global de l'avaluació de la recerca en les nostres àrees, que contempli també els objectius i valors de la Universitat Pública, la funció social i cultural de la recerca, la llibertat investigadora i l'autonomia universitària, el pluralisme epistemològic i metodològic i el dret a una avaluació justa i digna. Això a través de la millora en els sistemes i procediments amb garanties, transparència, equitat, competència dels avaluadors, adequació disciplinar i simplificació dels procediments, amb una avaluació mixta quantitativa i qualitativa. Per tant és urgent repensar altres criteris i altres indicadors adequats per a les CCHSS i altres no experimentals, no sols objectius sinó també pertinents, des de la revisió del concepte d'impacte, des de la publicació indexada a la rellevant, reconeixent el valor de les editorials autòctones i sobretot des d'un concepte de transferència consensuat a la comunitat universitària. L'aportació d'aquesta recerca amb la recollida de 60 propostes i mesures més generals i d'altres molt concretes a partir de l'estudi empíric i teòric, pensem que ha de servir com a oportunitat per a tots/es nosaltres per a iniciar un debat conjunt i vincular i instar als organismes competents a que es comprometin a realitzar els canvis pertinents que el professorat està demanant en l'actual sistema d'avaluació de la recerca.

* * *

V BIBLIOGRAFIA

(El buidat de la revisió bibliogràfica i de l'estat de la qüestió es troba a les taules de documentació a l'an.nex I)

8ª EHESS Gran Debate (2009): Refundación de la universidad. Disponible en: <http://pds.hypotheses.org/111>

Arboix, Esteve (2009): Avaluació de la recerca del professorat: les Humanitats i les Ciències Socials. . *Jornada d'avaluació de la recerca en Humanitats i Ciències Socials*. Barcelona, 6 de març 2009. AGAUR, Generalitat de Catalunya.

Blay, Michael y Francia, Michael (2007): Precio Simposio, devaluar, re-evaluación. Disponible en: <http://www.diffusion.ens.fr/index.php?res=conf&idconf=1878>
Blockmans, Win (2007): The underestimated humanities and social sciences. Portland Press Ltd. Disponible en: <http://www.portlandpress.com/pp/books/online/QAHEE/001/0089/0010089.pdf>

Boix, Carles; Esping-Andersen, Gosta y Barberà, Salvador : La investigación en Ciencias Sociales o la batalla por despegar. Disponible en: <http://investigacion.universia.es/seccionEspecial.jsp?idEspecial=67&idSeccion=5191&title=ABANICO-AMPLIO&idSeccionAd=8>. CSIC, Sistema Integral de Seguimiento y Evaluación (SISE)

Boletín de la metodología sociológica (2008): Fiebre europea de evaluación de la investigación en Ciencias Sociales. *Bulletin de méthodologie sociologique*, 100 | 2008. Disponible en: <http://bms.revues.org/index3583.html>

Bordons, María y Zulueta, Mª Ángeles (1999): Evaluación de la actividad científica a través de indicadores bibliométricos. *Revista Española Cardiol* nº 52, 790-800. Madrid

Borrego, Ángel y Urbano, Cristóbal (2006): La evaluación de revistas científicas en Ciencias Sociales y Humanidades. *Instituto de Investigaciones Bibliométricas. Inf. Cult. Soc.* nº 14. Buenos Aires, enero-junio.

Charle, Christophe (2009): La evaluación de los docentes-investigadores. Crítica y propuestas. *Vingtième Siècle. Revue d'histoire* Nº 112, 2009.

Christophe Charle (2008) : Acerca de" Evaluación. Universidad de París. *ARESER, Lettre n)18, novembre 2008*

Comisión Asesora de Evaluación y Prospectiva: Evaluación de la investigación en Ciencias Sociales. Disponible en: [http://www.uc3m.es/portal/page/portal/investigacion/promocion/jornadasanteriores1/C%F3mo%20preparar%20las%20propuestas%20de%20proyectos%20para%20tener%20m%E1s%20%E9xi/Presentaci%F3n%20ANEP%20CCSSH\(ii\).pdf](http://www.uc3m.es/portal/page/portal/investigacion/promocion/jornadasanteriores1/C%F3mo%20preparar%20las%20propuestas%20de%20proyectos%20para%20tener%20m%E1s%20%E9xi/Presentaci%F3n%20ANEP%20CCSSH(ii).pdf)

De Miguel, M. (2003). *Calidad de la enseñanza universitaria y desarrollo profesional del profesorado*. En *Revista de Educación*, n. 331, pp. 13 – 34.

Gómez Caridad, Isabel y Bordons, María (1996): Limitaciones en el uso de los indicadores bibliométricos para la evaluación científica. *Digital CSIC*. Disponible en: <http://hdl.handle.net/10261/9813> (Actualizado el 22-enero-2009)

Gringas, Yves (2008): La fiebre de la evaluación de la investigación- de un mal uso de los indicadores. *Bulletin de méthodologie sociologique*, 100 | 2008. Disponible en: <http://bms.revues.org/index3313.html>

AAVV (2006) *Libro Blanco de la Investigación en Humanidades*. Fundación española para la ciencia y la tecnología.

Margalef, M. y Álvarez, J. M. (2005). *La formación del profesorado universitario para la innovación en el marco de la integración del Espacio Europeo de Educación Superior*. En *Revista de Educación*, n. 337, pp. 51 – 70.

Merkle, Peter (2009): Evaluación. Los profesores-investigadores, oficios. Disponible en: <http://agora.hypotheses.org/2009/10/07/evaluation-des-enseignants-chercheurs/>

Miquel i Martí, Victoria (2009): Procés d'avaluació de l'AGAUR. Pla pilot per a l'avaluació de resultats científics publicats en llibres i capítols de llibre. *Jornada d'avaluació de la recerca en Humanitats i Ciències Socials*. Barcelona, 6 de març 2009. AGAUR, Generalitat de Catalunya.

Mu-Hsuan y Yu-Wei Chang (2008) : Características de los resultados de la investigación en ciencias sociales y humanidades: Desde una perspectiva de evaluación de la investigación. *Journal of the American Society for Information Science and Technology, Volume 59, Issue 11 (September 2008)*

Pellen, Marie (2009): La evaluación de la investigación en las ciencias humanas y sociales. Enfoques de política, histórica y metodológica. *Colloque, Calenda*, publié le mardi 03 novembre 2009

Picard, Emmanuelle (2009): órganos de evaluación. Peticiones, propuestas, acciones. *Seminario de evaluación de la investigación en SHS*. Disponible en: <http://evaluation.hypotheses.org/577>

Raquel Glazman Nowalski. Evaluación y libertad académica. Disponible en: <http://www.conocimientosweb.net/portal/article1472.html>

Rodríguez Gairín, Joseph Manuel; Borrego, Ángel, Ardanuy; Jordi, Coscolluela, Antoni y Somoza, Marta (2004): La evaluación de revistas en procesos de evaluación de la investigación española en humanidades y ciencias sociales: desarrollo de un modelo y experimentación en el área de Filología Hispánica. I *Jornadas Españolas de Indicadores para la Ciencia*. Barcelona

Rovira, Lluís (2009): CARHUS Plus: revistes científiques en ciències socials i humanitats. *Jornada d'avaluació de la recerca en Humanitats i Ciències Socials*. Barcelona, 6 de març 2009. AGAUR, Generalitat de Catalunya.

Saint Jean, Isabelle y Gauchet, Marcel (2009): Los desafíos y el movimiento universitario futuro. Disponible en: <http://pds.hypotheses.org/>

Ségalat, Laurent (2009): ¿La ciencia de la respiración? *Programa de Radio France*. Emitido el lunes 19 de octubre de 2009. Disponible en: http://sites.radiofrance.fr/chaines/france-culture2/emissions/grain/fiche.php?diffusion_id=77956.

Ségalat, Laurent; Dhainaut, Jean François y Quilbé, Jean Marc (2009): ¿La ciencia está pervertida por la obsesión de la evaluación? Cultura de Francia, molino de granos. *Cultura de Francia*. Disponible en: <http://www.sauvonsluniversite.com/spip.php?breve414>

Sierra, J.C. y otros (2009) Importancia de los criterios e indicadores de evaluación y acreditación del profesorado funcionario universitario en los distintos campos de conocimiento de la UNESCO a *Revista de Universidad y Sociedad del Conocimiento (RUSC)*, 6/2 <http://rusc.uoc.edu>

Thomson Reuters (2009): Une source pratique qui fournit une évaluation de recherche personnalisée basée sur les citations sur le Web. *INCITES*. Disponible en: http://evaluation.hypotheses.org/files/2009/10/incites_fr_web.pdf

UPF Biblioteca CRAI (2009): Indicadores y herramientas para evaluar la producción científica (factor de impacto). Disponible en: <http://www.upf.edu/bibtic/es/guiesiajudes/trobar/com-fact.html>. Última actualización 13-11-2009

Zarka, Yves Charles (2009): Clasificación: Ciudades revista revivió la polémica en torno a la AERES" Educpros. *Revistas Cites nº 37, 2009*.

Zarka, Yves Charles (2009): Conferencia sobre "Malestar en la Universidad: la ideología de la evaluación en cuestión". *Revistas Cites nº 37, 2009*.

Annex I

TITULO	AUTOR	WEB/ Publicación	RESUMEN
Evaluación de la actividad científica a través de indicadores bibliométricos	Bordons, María (CINDOC) Madrid Zulueta- M ^a Ángeles Facultad de Documentación. Universidad de Alcalá. Madrid	http://www.elsevier.es/cardio/ctl_servlet?_f=40&ident=190 Rev Esp Cardiol. 1999; 52:790-800.	<p>Los estudios bibliométricos tienen por objeto el tratamiento y análisis cuantitativo de las publicaciones científicas. Forman parte de los «estudios sociales de la ciencia» y entre sus principales aplicaciones se encuentra el área de la política científica. Estos estudios complementan de manera eficaz las opiniones y los juicios emitidos por los expertos de cada área proporcionando herramientas útiles y objetivas en los procesos de evaluación de los resultados de la actividad científica.</p> <p>Una de las bases de datos más utilizada es la del Science Citation Index. En el caso de la investigación biomédica es útil para analizar la producción científica más visible internacionalmente pero la investigación más clínica y de interés local que se publica en revistas españolas no está recogida en la misma. Los indicadores bibliométricos más utilizados para medir la actividad científica se basan en los recuentos de las publicaciones y de las citas recibidas por los trabajos publicados, así como en el impacto de las revistas de publicación. El factor de impacto de las revistas es un indicador que en ocasiones se equipara alto factor de impacto con mayor calidad, este indicador mide específicamente la visibilidad y la difusión de los trabajos publicados en estas revistas más que la calidad científica de los mismos</p> <p>En la búsqueda de indicadores cualitativos se han introducido el <i>número de citas</i> que reciben los trabajos y el <i>factor de impacto</i> de la revista de publicación. Sin embargo, estos indicadores inicialmente introducidos con el fin de valorar la calidad, han quedado reducidos, después de amplia polémica, a indicadores del impacto, influencia o visibilidad de la investigación.</p> <p>En la interpretación de los resultados los estudios es importante tener en cuenta las diferencias en los hábitos de publicación según las disciplinas y el tipo de investigación, que limitan las comparaciones entre áreas. Asimismo, se recomienda el uso de diversos indicadores complementarios, cuya convergencia aumenta la fiabilidad de los análisis, y cuyo uso conjunto minimiza el riesgo de que los científicos puedan manipular los indicadores a su favor, con la consiguiente distorsión de la realidad y riesgo de inhabilitación de los indicadores como instrumento de medida.</p>
Limitaciones en el uso de los indicadores bibliométricos para la evaluación científica	Gómez Caridad, Isabel Bordons, María	http://hdl.handle.net/10261/9813 Digital.CSIC (1996 actualizado en 22-Jan-2009)	Los indicadores bibliométricos utilizados adecuadamente, y en combinación con otros indicadores, constituyen una valiosa herramienta en la evaluación de la actividad científica de unidades de tamaño grande o medio. Dado su carácter estadístico, su validez es mucho menor siendo aplicados a pequeñas unidades como investigadores individuales o artículos concretos. Para valorar la aportación de un trabajo al progreso científico no basta con acudir a los indicadores bibliométricos, sino que la información que éstos aportan tiene que ser complementada

			<p>con el juicio de los expertos. Es importante evitar el empleo aislado de un indicador como baremo único, sin matizar con otra información y sin atender a las características propias de la disciplina en la que se aplica. La ciencia es una actividad muy compleja que, en ningún caso, puede quedar representada por un solo indicador. Muchas áreas de ciencias sociales y humanidades, en las que se realiza investigación de interés claramente local, que afecta a un menor colectivo científico, encuentran un buen vehículo de transmisión en las revistas de carácter nacional.</p>
<p>Procés d'avaluació de l'AGAUR Pla pilot per a l'avaluació de resultats científics publicats en llibres i capítols de llibre</p>	<p>Miquel i Martí, Victòria</p>	<p>http://www10.gencat.net/agaur_web/generados/castella/home/recurs/doc/victoria_miquel.pdf</p> <p>Jornada d'avaluació de la recerca en Humanitats i Ciències Socials Barcelona, 6 de març 2009 AGAUR, Generalitat de Catalunya</p>	<p>Bases generals de l'avaluació a l'AGAUR</p> <ul style="list-style-type: none"> - Procediment estàndard - Assignació - Avaluació i metaavaluació - Creació i gestió de l'equip d'avaluadors/es - Avaluació i gènere - Criteris d'avaluació - Innovacions i reptes generals <p>Avaluació de resultats científics d'Humanitats i Ciències Socials</p> <ul style="list-style-type: none"> - CARHUS (revistes) - Pla pilot per a l'avaluació de llibres i capítols de llibre <p>Criteris d'avaluació Excloses: obres de divulgació o ús docent, actes de congressos, obres que s'hagin presentat íntegrament a una revista</p> <p>EDITORIAL OBRA I AUTORS/ES</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Existència d'un procés de revisió o selecció rigorós per part de l'entitat editora ☐ Existència d'un consell editorial plural i de qualitat ☐ Reconeixement de l'editorial i de la col·lecció dins l'àrea ☐ Avenç que suposa per al coneixement i la innovació en el seu àmbit, així com la vinculació amb una tasca prèvia de recerca ☐ Anàlisi, si n'hi ha, de les ressenyes i cites que s'aportin a la publicació ☐ En cas d'obres col·lectives: valoració de l'autor/a dins el conjunt i participació de coautors/es estrangers/es i d'altres institucions ☐ Altres aspectes específics de la disciplina <p>Conclusions i suggeriments:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Important establir un procediment per a avaluar aquesta producció científica ☐ Combinar la valoració a través d'índexs de qualitat amb la valoració de la qualitat de l'obra ☐ Donar més pes als criteris que valoren l'obra i l'autor/a que als que valoren l'editorial ☐ Existeix bastant consens sobre quines són les editorials de més prestigi a cada àrea ☐ Diferenciar entre divulgació, investigació i innovació ☐ Obres col·lectives: demanar més informació sobre les aportacions i sobre la resta d'autors/es per a valorar-ho

			☐ Especificar què s'entén per internacionalització ☐ Tenir en compte la temporalitat: moltes cites apareixen més tard
CARHUS Plus: revistes científiques en ciències socials i humanitats	Rovira, Lluís Director adjunt (AGAUR)	http://www10.gencat.net/agaur_web/generados/castella/home/recurs/doc/lluís_rovira.pdf Jornada d'avaluació de la recerca en Humanitats i Ciències Socials Barcelona, 6 de març 2009	Problemàtica d'avaluació de la producció científica en Humanitats i Ciències Socials. Alta heterogeneïtat entre àrees. Poca internacionalització . Manca de consens en revistes de referència . Baix índex de citació . Què aporta CARHUS Plus 2008? Avantatges <ul style="list-style-type: none"> ☐ Classificació amb paràmetres objectivables i reproduïbles ☐ Sistema continu en el temps. Revisió cada 2 anys (2010; 2012; ...) ☐ Cobertura de revistes catalanes, estatals i d'arreu ☐ De les 20.000 revistes conegudes en classifica 5.430 ☐ Una revista està només classificada dins un sol àmbit i té un únic valor Inconvenients <ul style="list-style-type: none"> ☐ La classificació no es basa en qualitat científica si no en visibilitat ☐ Manca encara desenvolupar la classificació final del paquet B/C/D ☐ Les fonts documentals tractades inclouen revistes "d'alta divulgació"
Avaluació de la recerca del professorat: les Humanitats i les Ciències Socials	Arboix, Esteve Cap de l'àrea d'avaluació del professorat, AQU Catalunya	http://www10.gencat.net/agaur_web/generados/castella/home/recurs/doc/estev_e_arboix.pdf AQU Catalunya Facultat de Geografia i Història UB-AGAUR, 6 de març de 2009	Objectiu: L'avaluació, l'acreditació i la certificació de la qualitat en l'àmbit de les universitats i centres d'ensenyament superior de Catalunya (LUC, 2003) Els criteris d'avaluació: Les publicacions de recerca <ul style="list-style-type: none"> ☐ Acompanyades d'indicadors relacionats amb la qualitat informativa de la revista o editorial com a mitjà de comunicació científica, no de divulgació. ☐ Acompanyades d'indicadors relacionats amb la qualitat del procés editorial. ☐ Amb indicadors sobre la qualitat científica (p.e. Originalitat, innovació de coneixement). ☐ Amb indicadors relacionats amb la qualitat de la difusió i visibilitat revista (p.e. si apareix en índexs internacionals i nacionals). Reptes de futur per als investigadors: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Internacionalització i impacte de la recerca ☐ Referents consensuats: llistats revistes, editorials llibres ☐ Responsabilitat dels investigadors sènior respecte júnior ☐ Cultura dels equips de recerca ☐ Informes valoratius

Evaluación de la investigación en Ciencias Sociales	Comisión Asesora de Evaluación y Prospectiva	http://www.uc3m.es/portal/page/portal/investigacion/promocion/jornadasanteriores1/C%F3mo%20preparar%20las%20propuestas%20de%20proyectos%20opara%20tener%20m%E1s%20%20E9xi/Presentaci%F3n%20ANEP%20CCSSH(ii).pdf	<p>La inversión en I+D debe tener una correspondencia en la productividad de los investigadores en el plano internacional</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Clave: compartir los criterios de evaluación de la producción científica aceptados internacionalmente ☐ Ciencias experimentales y de la Salud están en esta línea. Mucho menos estandarizados en Ciencias Sociales, Humanidades e Ingenierías. <p>Grupo de trabajo ANEP, elabora un informe que recoge las ideas básicas para la evaluación de investigación en CS</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ <i>Internacionalización y homologación de publicaciones</i> ☐ <i>Flexibilidad, sin comprometer el objetivo de convergencia</i> ☐ <i>Contexto dinámico</i>
La evaluación de revistas científicas en Ciencias Sociales y Humanidades	Borrego, Ángel Urbano, Cristóbal Universidad de Buenos Aires Facultad de Filosofía y Letras	http://www.scielo.org.ar/scielo.php?pid=S1851-17402006000100002&script=sci_arttext <i>Instituto de Investigaciones Bibliotecológicas</i> Inf. cult. soc. n.14 Ciudad Autónoma de Buenos Aires ene./jun. 2006	<p>Se analiza el papel de la evaluación de revistas científicas en los procesos de valoración de la investigación desarrollada por personas e instituciones, prestando un especial interés a los títulos de Ciencias Sociales y Humanidades. En primer lugar, se examinan las dificultades de aplicación, en estas disciplinas, de métodos bibliométricos de repercusión basados en el análisis de citas con datos obtenidos de las bases de datos de Thomson Scientific (ex ISI). A continuación se examinan los proyectos de creación de índices alternativos de citas, y los principales repertorios de revistas desarrollados a partir de la aplicación de otros métodos de evaluación como el arbitraje por pares, el análisis de la calidad editorial o la determinación de la difusión de los títulos.</p> <p>Cálculo del factor de impacto potencial de las revistas médicas españolas desarrollado por el Instituto de Historia de la Ciencia y Documentación López Piñero (http://ime.uv.es/imecitas/impacto.shtml). En el marco de este proyecto se ha determinado el factor de impacto nacional e internacional para los años 2001, 2002 y 2003.</p> <p>Proyecto para crear un índice de citas europeo de Humanidades (ESF, 2002) que aún está en fase de desarrollo.</p> <p>Ejemplos de bases de datos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Modenitas Citas</i> (http://www.moderna1.ih.csic.es/emc/) es una base de datos creada por un grupo de investigadores del Consejo Superior de Investigaciones Científicas de España (CSIC) y de la Universidad Carlos III de Madrid que incluye trabajos relativos al área de Historia Moderna editados en España. 2. La base de datos <i>IN-RECS, índice de impacto de las revistas españolas de Ciencias Sociales</i> (http://ec3.ugr.es/in-recs/), promovida desde la Universidad de Granada, incluye datos de revistas españolas de Biblioteconomía y Documentación, Economía, Educación, Geografía, Sociología y Psicología. 3. <i>RESH: Revistas españolas de Ciencias Sociales y Humanas: valoración integrada e índice de citas</i> (http://resh.cindoc.csic.es) incluye los cocientes de citas correspondientes a los años 1999-2002 de revistas españolas de 17 disciplinas, así como información sobre la calidad editorial -cumplimiento de los criterios Latindex y de la periodicidad, y existencia de revisores y visibilidad -presencia en bases de datos- de los títulos.

			<p><i>La evaluación por pares:</i> La valoración de los títulos por parte del conjunto de la población de investigadores de la disciplina es también un método ampliamente empleado y durante los últimos años se ha asistido a un cierto apogeo en su utilización para la evaluación de títulos de Ciencias Sociales y Humanidades.</p> <p><i>Calidad editorial:</i> Otro índice de la calidad de una revista es su grado de cumplimiento de la normativa nacional e internacional de publicación. Un ejemplo es el proyecto Latindex (http://www.latindex.org), que aglutina información sobre revistas científicas publicadas en América Latina, España y Portugal.</p> <p>El proyecto <i>MIAR: Modelo de identificación y evaluación de revistas</i> (http://bidoc.ub.es/pub/miar/), es una base de datos con información sobre la difusión secundaria de revistas de Ciencias Sociales y Humanidades.</p> <p>Conclusiones:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Deficiencias de cobertura e inexactitud de los datos suministrados por Thomson Scientific, críticas al propio modelo de evaluación y a la incorrecta utilización de los indicadores bibliométricos derivados de este tipo de análisis. En este sentido, hay que tener presente cuál es la utilidad de indicadores bibliométricos como el factor de impacto -la determinación de la repercusión de un título sobre los canales de comunicación de la disciplina- para evitar la realización de otro tipo de interpretaciones ligadas a la calidad de los contenidos. ☐ Las limitaciones de uso de las bases de datos del ISI han ocasionado la aparición de herramientas alternativas, especialmente, en Ciencias Sociales y Humanidades. El principal inconveniente de este tipo de repertorios es su elevado coste, que hace dudar de su mantenimiento a largo plazo y limita la cobertura de títulos analizados. ☐ Las limitaciones presupuestarias a la hora de realizar proyectos de gran envergadura obliga a restringir las evaluaciones a títulos de un determinado país. Este hecho imposibilita la realización de comparaciones del nivel de las publicaciones nacionales con una selección de títulos internacionales, lo que ofrecería una interesante visión de la posición relativa de los títulos de un país con respecto al conjunto de la disciplina. ☐ Dada la proliferación de títulos y la efímera vida que tienen muchos de ellos, los responsables de procesos de evaluación a menudo necesitan, antes de entrar en valoraciones más complejas basadas en el análisis de citas, repertorios más sencillos que les permitan identificar cuestiones básicas relativas a los datos bibliográficos de las publicaciones: entidad editora, periodicidad, historia editorial, bases de datos en la que aparece indexada, etc. ☐ El análisis realizado invita a pensar que la evaluación de la investigación realizada por personas e instituciones debería basarse, más que en criterios cuantitativos de producción, en un análisis cualitativo más pormenorizado de una selección de publicaciones realizada por las propias personas evaluadas. Esto contribuiría a limitar las distorsiones en el comportamiento de los investigadores, que a menudo toman decisiones relativas a la difusión de los resultados de sus estudios más impelidos por las potenciales consecuencias en procesos de evaluación que movidos por criterios relacionados con una correcta y equilibrada difusión de su producción intelectual.
La evaluación de revistas en procesos de evaluación de la	Rodríguez Gairín, Josep Manuel Borrego, Angel	http://www.cindoc.csic.es/info/fesabid/26.htm I Jornadas españolas de Indicadores para la	A nuestro entender, el repertorio MIAR permite dos actividades claves desde un espacio de consulta web a disposición de evaluadores y de los propios investigadores: en primer lugar, comparar las publicaciones españolas de un determinado ámbito académico con una selección de las más destacadas a nivel internacional; y en segundo

<p>investigación española en humanidades y ciencias sociales: desarrollo de un modelo y experimentación en el área de Filología Hispánica</p>	<p>Ardanuy, Jordi Coscolluela, Antoni Pons, Amadeu Somoza, Marta</p>	<p>Ciencia, 2004</p> <p>Departament de Biblioteconomia i Documentació, Universitat de Barcelona. Departament de Filologia Espanyola, Universitat Autònoma de Barcelona. Química Farmacèutica Bayer, Barcelona</p>	<p>lugar, acceder de forma sencilla a la información dispersa disponible en Internet sobre la identidad bibliográfica, las características y la calidad de una revista.</p> <p>Por todo ello, creemos que MIAR puede ser un primer paso de gran utilidad. En nuestra opinión, los grandes problemas se han de comenzar a resolver con visión estratégica global, pero atacando tácticamente los flancos en los que se pueden obtener resultados eficaces y eficientes a corto plazo para ir conviviendo con mejor "calidad de vida" con el problema. En este sentido, una información bibliográfica de calidad, recopilada rigurosa y regularmente para documentar la difusión, la calidad formal, la responsabilidad editorial, los criterios editoriales, así como su estado de publicación, es la base de mínimos sobre la que se tendría que sostener la evaluación, y en especial la autoevaluación de la investigación, que se realiza en España en el ámbito de las humanidades y las ciencias sociales.</p>
<p>Indicadores y herramientas para evaluar la producción científica (factor de impacto)</p>	<p>UPF Biblioteca: Centro de recursos para el aprendizaje y la investigación</p>	<p>http://www.upf.edu/biblic/es/quiesiajudes/trobar/com-fact.html</p> <p>Última actualitzación 13-11-2009</p>	<p>Propuestas de indicadores para medir la producción científica, y herramientas o métodos para calcular el impacto de las revistas. Se hace hincapié en la necesidad de combinar diversos indicadores en los procesos de evaluación con el objetivo de evitar las limitaciones propias de cada uno de ellos.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Factor de impacto - Índice de inmediatez - Cuartil - Índice H de Hirsch - Herramientas o métodos para calcular el impacto en las revistas: Carhus, Factor de Impacto Potencial de las Revistas Médicas Españolas, IN-RECS, IN-REJS, RESH, Scimago Journal &Country Rank

<p>La investigación en Ciencias Sociales o la batalla por despegar</p>	<p>Boix, Carles Esping-Andersen, Gosta Barberà, Salvador</p>	<p>http://investigacion.universia.es/seccionEspecial.jsp?idEspecial=67&idSeccion=5191&title=ABANICO-AMPLIO&idSeccionAd=8</p> <p>CSIC, Sistema Integral de Seguimiento y Evaluación (SISE)</p>	<p>El siglo XXI es probablemente el Siglo de la Técnica, en mayúsculas. Las grandes noticias y los grandes descubrimientos parecen provenir de las disciplinas de este ámbito, y en muchos casos comienza a identificarse investigación y Ciencia con técnica. La labor de las Ciencias Sociales parece ensombrecida por todos estos logros que pueden oscurecer la labor de un área de conocimiento tremendamente importante y el hecho de que se trate de un conjunto de ciencias tan amplio puede suponer un escollo a la hora de su reconocimiento global.</p> <p>¿Es posible generalizar sobre la situación de disciplinas tan diversas como el Periodismo, la Sociología, la Ciencia Política o la Biblioteconomía? ¿Existen "patrones" que podamos aplicar a todas estas Ciencias a la hora de analizar la situación en que se encuentran?</p> <p>En definitiva, la expansión y democratización del sistema universitario español en los últimos años señalada por Carles Boix debe continuar y extender los cambios más allá no solamente para fortalecer la investigación en Ciencias Sociales sino para mejorar nuestro sistema de investigación en general: "El sistema universitario español debe cambiar hacia un sistema mucho más competitivo, en el que se acepten diferencias en función de la creatividad, el esfuerzo y el talento de sus investigadores. Esto solamente será posible en la medida en que los departamentos y las universidades compitan entre ellas, sean directamente responsables de los recursos y personal que administren, respondan a algún tipo de señal de mercado (de estudiantes y, sobre todo, de profesorado) y, en definitiva, paguen las consecuencias de sus errores (o se beneficien de sus aciertos)". Creatividad, esfuerzo y talento, pues, son las palabras clave.</p>
<p>Fiebre Europea de Evaluación de la Investigación en Ciencias Sociales</p>	<p>Boletín de la metodología sociológica</p>	<p>http://bms.revues.org/index3583.html</p> <p>Fièvre européenne d'évaluation de la recherche dans les sciences sociales* » <i>Bulletin de méthodologie sociologique</i>, 100 2008, [En ligne], Mis en ligne le 01 octobre 2008.</p>	<p>Mención de artículos relacionados con el tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uso reciente de los indicadores bibliométricos como herramienta de evaluación de la investigación científica - Inter-Clasificación de la comparación de las revistas en la sociología, la demografía y ciencias políticas - Clasificación de las revistas establecidas por la AERES francés de sociología, demografía y ciencias políticas. La clasificación obedece a diferentes criterios, de modo que no hay consenso metodológico y son muy heterogéneas.

La fiebre de la evaluación de la investigación - de un mal uso de los indicadores de falsos	Gringas, Yves	http://bms.revues.org/index3313.html <i>Bulletin de méthodologie sociologique</i> , 100 2008, [En ligne], Mis en ligne le 01 octobre 2008.	La ley sobre autonomía universitaria y la reforma de la organización de la investigación han creado un clima único, que ha exacerbado la sensibilidad a las cuestiones de evaluación. La ausencia de etiquetas y la reflexión metodológica graves da lugar a lo que debe llamarse el uso incontrolado, si no es salvaje, bibliometría, método de investigación de la utilización de las publicaciones científicas como indicador de la producción científica.
LA EVALUACIÓN DE LOS DOCENTES- INVESTIGADORES <i>Críticas y propuestas</i>	Charle, Christophe	http://www.cairn.info/resume.php?ID_ARTICLE=VING_102_0159 <i>Vingtième Siècle. Revue d'histoire</i> Nº 112, 2009	Durante diez años en Francia, puesto que ya además, la preocupación de la evaluación se ha convertido en el leitmotiv de la dirección habla de la educación superior y la investigación. Se agita y lugar en los medios de comunicación de los indicadores mundiales que clasificar a las universidades a veces, la productividad científica, a veces los propios individuos, sin atención o pensamiento sobre el significado de los indicadores en sí o de su origen y fiabilidad. Para llegar a un diagnóstico más equilibrado y propuestas que eviten los efectos de la moda, en este artículo, por el estado de las deficiencias del sistema actual, un análisis crítico de los nuevos procedimientos propuestos y se basa en estos dos críticos pocas propuestas concretas especialmente adaptados a la historia, la intersección de la disciplina entre las humanidades y las ciencias sociales e incluso presenta algunas analogías con otras ciencias más experimentales de tipo acumulativo, que puede ayudar a darles un valor.
La evaluación de la investigación en las ciencias humanas y sociales <i>Enfoques de política, histórica y metodológica</i>	Marie Pellen	http://calenda.revues.org/nouvelle14911.html Colloque, <i>Calenda</i> , publié le mardi 03 novembre 2009,	¿Qué evaluar la investigación? ¿Por qué y para la evaluación de la investigación? ¿Cómo evaluar la investigación? ¿Existen dificultades en la evaluación y dónde? La transición de la evaluación de la investigación en la evaluación de los investigadores es inevitable, incluso deseable? La evaluación da lugar a cambios en la investigación?
La ciencia política. Alternativa. Seminario	<u>Entorno de trabajo digital de la EHESS</u>	http://www.ehess.fr/fr/enseignement/enseignements/2009/ue/977/ <i>Paris du 4 novembre 2009 au 2 juin 2010</i>	El seminario consideró la aparición de nuevas relaciones sociales en el mundo de la investigación (la inseguridad laboral, nuevas dependencias, individual o colectivo ...), sobre la ciencia de la hegemonía del anuncio del contrato de financiación, sobre nuevas formas de evaluación que se imponen, sino que desafió a las condiciones para la innovación y los descubrimientos científicos, en los márgenes de acción del personal científico para impedir el establecimiento de este nuevo sistema de organización de la ciencia, o para resistir a su pecho, donde ha surgido: los márgenes de profesionales (lo que los investigadores de autonomía en la elección de sus temas y sus métodos?), cívica (¿cuáles son las formas actuales de la demanda social en relación -- hacia la ciencia y las ciencias sociales en particular?) y política (lo que las acciones colectivas son posibles para los jugadores a mantener a la ciencia algo que decir en la definición de su propio negocio?)
Refundación de la Universidad	8ª EHESS Gran Debate	http://pds.hypotheses.org/111 <i>octobre 22, 2009</i>	<p>La universidad es una institución muy poco reflexiva. Se reflexiona sobre el mundo, excepto la universidad. Se cubre todo excepto a sí misma y lo que constituye una buena organización académica en un mundo cambiante.</p> <p>La nueva idea de universidad amenaza el estado de conocimiento en la sociedad contemporánea a través de su mercantilización, su evaluación cuantitativa y la fragmentación general del conocimiento.</p> <p>El reto es un consenso en las reformas necesarias en la comunidad académica en sí, se entiende que es</p>

			precisamente muestra que este consenso restaurar su dimensión de la comunidad. La preservación de la libertad de juzgar por sí mismo, tomando su distancia de las verdades aceptadas, las ideas hechas, ya sea suya o de las de los demás para examinar de nuevo - un rasgo que caracteriza a la investigación.
Los desafíos y el movimiento universitario futuro	Isabelle Saint Jean Marcel Gauchet	http://pds.hypotheses.org/ 2009	El utilitarismo estrecha de nuestros dirigentes, para quienes la investigación es significativa para la innovación que produce, la educación superior sólo tiene sentido para la formación profesional que ofrece. Una dirección muy estricta de nuestras actividades para que la investigación educativa en el destino de los objetivos previamente definidos en el diseño utilitario. La ceguera de nuestros dirigentes para quienes la eficacia de nuestras instituciones requiere de una condición necesaria y suficiente es que la rutina de la competencia de todos contra todos de todos los individuos unos contra otros, sino también los equipos, laboratorios, organizaciones y universidades.
Órganos de evaluación, Peticiones, propuestas, acciones. Petición de académicos británicos	Seminario Évaluation de la recherche en SHS Emmanuelle Picard	http://evaluation.hypotheses.org/577 2009	<i>Pedimos a la inversión de los Consejos de Investigación y de la política de HEFCE de destinar fondos a los proyectos de los resultados de quién están decididos a tener un impacto significativo ". Las artes y las humanidades tienen un impacto, pero normalmente es difícil, si no imposible juzgar esto en el corto plazo. La excelencia académica es el mejor indicador de impacto en el largo plazo, y es sólo en la excelencia académica que la investigación debe ser juzgada. 'Usuarios' que no son expertos académicos que no son aptos para juzgar la excelencia académica de la investigación más de lo que los empleadores se hacen para marcar ensayos de los estudiantes. El Reino Unido es famoso por sus industrias creativas. Pero The Roots de la creatividad en la vida intelectual de la nación necesita un apoyo sostenido y clasificaciones en función del impacto a corto plazo supondrá un menor impacto en el largo plazo. Pedimos también al abandono de los planes de fusión paneles especiales sobre la base de afirmaciones falsas de las similitudes disciplinarias y metodológicas. La fusión de los paneles en la mayoría de los casos suponga un perjuicio para la integridad tanto metodológicas y disciplinarias identidades y socavar la investigación de clase mundial que el Reino Unido actualmente produce.</i>
Une source pratique qui fournit une évaluation de recherche personnalisée basée sur les citations sur le Web	InCites	http://evaluation.hypotheses.org/files/2009/10/incites_fr_web.pdf ©2009 Thomson Reuters	Les mesures de citation sont transparentes, reproductibles et faciles à comprendre. Elles constituent le mode par lequel les pairs reconnaissent la recherche des uns des autres, et sont un indicateur valide de l'impact et de l'utilité d'un article pour la communauté de la recherche. Visualisez des citations, des articles et des citations par article au cours du temps pour observer les résultats et les tendances d'impact au cours des années.
Evaluación, Los profesores-investigadores, Oficios	Peter Merkle	http://agora.hypotheses.org/2009/10/07/evaluation-des-enseignants-chercheurs/ 2009	<ul style="list-style-type: none"> • Los datos estadísticos para poner en perspectiva: Philippe Cibois • ¿Qué criterios de evaluación? (un facilitador de las empresas de RTP evolucionando la ciencia del movimiento social) • Evaluación de los investigadores del CNRS: lecciones para los investigadores una nueva evaluación docente? Didier Demazière, director de investigación del CNRS, ex miembro de la Sección 40 • La sección de evaluación 19: El Presidente del Capítulo o su representante • La cuestión de sí mismo: la práctica en otras secciones de la CNU. El ejemplo de las matemáticas.

			<p>Pierre Arnoux, en representación del Presidente de la Sección 25 (Matemáticas) de CNU</p> <p>El nuevo papel de la CNU. Jean-Pascal Bonhotal, jefe del personal docente de la enseñanza superior y la investigación</p> <p>-La posición de los sindicatos representados en la Sección 19. Han confirmado su presencia direcciones SNESup de SNM y QSF</p> <p>-Una carta para los evaluadores y evaluados, ASES (presentación del texto ya preparado y presentado en el Congreso de AFS)</p>
La ciencia es que pervertido por la obsesión de la evaluación? Cultura de Francia, molino de granos	<p>Cultura de Francia</p> <p>Laurent Ségalat. Généticien, Directeur de recherches au CNRS</p> <p>Jean Francois Dhainaut. Président de l'AERES</p> <p>Jean Marc Quilbé. Directeur général des éditions EDP Sciences</p>	<p>http://www.sauvonsluniverte.com/spip.php?breve414</p> <p>2009</p>	<p>En un estímulo de prueba cortos, el investigador proporciona un panorama científico que es escalofriante, por una parte, una competencia que ha transformado el amplio significado del arte y que despierta las pasiones de los más bajos, a la izquierda para seleccionar no son las mejores y más brillantes, pero el sistema más adecuado, por otro, una presión constante de la evaluación que lleva a la producción de artículos sin interés, lo que plantea un comportamiento más casual con la realidad, cuando "no sólo para alentar el fraude.</p>
La ciencia de la respiración?	Lawrence Ségalat	<p>http://sites.radiofrance.fr/chaines/france-culture2/emissions/grain/fiche.php?diffusion_id=77956</p> <p>émission du lundi 19 octobre 2009</p>	<p>La ciencia moderna es que sin aliento? A juzgar por la escasez de descubrimientos importantes en las últimas décadas, uno puede legítimamente preguntarse sobre su salud.</p> <p>De hecho, la ciencia moderna adolece de una serie de males que debilitan progresivamente. El examen por homólogos tradicionales se ha convertido en un monstruo de la burocracia que consumen tiempo y dinero, y su publicación en las principales revistas internacionales de una carrera de obstáculos de la energía. De la propia admisión de los investigadores, la proporción de tiempo dedicado a la obtención de los créditos y un sinnúmero de tareas administrativas excede el dedicado a la ciencia misma. De publicar o perecer (publicado o desaparecer) y la competencia por la financiación, el investigador se sumerge en una competición que se escapa o exacerbado las sospechas de fraude o de un conformista. En este folleto argumentó virulenta y surge la conclusión de que la investigación no va a salvar un replanteamiento de sus modos de operación, de lo contrario su lema siguiente: publicar y morir ...</p>
Conferencia sobre	Yves Charles Zarka	http://www.sauvonsluniverte.com/spip.php?article2014	La polémica sobre las nuevas formas de evaluación en la educación superior y, en particular sobre el papel de

"Malestar en la Universidad: la ideología de la evaluación en cuestión"		Revistas Cites nº 37, 2009	'AERES (Agencia de Evaluación de la investigación y enseñanza superior). Educpros ofrece una vista previa de las "historias exitosas". AERES parece que se han comprometido a erradicar la subjetividad de las ciencias humanas".
Clasificación: Ciudades revista revivió la polémica en torno a la AERES" Educpros	Yves Charles Zarka	http://www.sauvonsluniversite.com/spip.php?article2096 2009	"El poder político, independientemente de su legitimidad, no tiene derecho a saber, ni en la producción o en su transmisión, porque el conocimiento pertenece a otro orden que él mismo. Si se quiere expandir su imperio en el conocimiento, se convierte en tiránico " El padre fundador de la bibliografía, que trata de inventar un sistema para reunir y compartir los frutos del genio humano, su sueño ahora transformado en un sistema de selección, y reducido a un mapeo de conocimientos utopía, el resultado de un aglomerado de criterios sin alma, sin superposición de las redes y los índices de viga. La clasificación se da no sólo para establecer una jerarquía entre los objetos existentes, sino también para declarar la no existencia de los demás. Uno no puede dejar de ver la formalización de un cierto tipo de pensamiento. La ideología de la marca de evaluación de la emergencia de una sociedad que tartamudea, incapaz de pensar de otro modo que en fragmentos.
Evaluación y libertad académica	Raquel Glazman Nowalski	http://www.conocimientosweb.net/portal/article1472.html	En este trabajo quisiera afinar un planteamiento de la relación de la evaluación con dos elementos básicos: a) la autonomía, concretamente la autonomía de los académicos, y la autonomía del conocimiento; conceptos íntimamente relacionados con, b) la libertad de cátedra. Buscaría precisar el significado de autonomía en un sentido que me parece especialmente importante para los universitarios en la situación actual. Asimismo quisiera relacionar la noción de autonomía en el ámbito de las comunidades académicas y su importancia para una libre producción del conocimiento. Esta cuestión se materializa en lo que comúnmente se ha conocido como libertad de cátedra, profundamente ligada con la libertad de investigación. Planteo una cuestión que comparto con otros especialistas: la de que la evaluación externa de instituciones, programas de investigación y docencia, investigadores y docentes, en la forma como ha sido promovida en nuestro país, tiende a dificultar o imposibilitar la autonomía del conocimiento, en tanto creación libre y producción de saberes.
"Acerca de" Evaluación (Universidad de Paris 1, IHMC, CNRS / ENS)	Christophe Charle	http://www.sauvonsluniversite.com/spip.php?article898 ARESER, Lettre n)18, novembre 2008	Algunas propuestas Doble juego de las observaciones críticas, podemos extraer el sonido de las siguientes propuestas. 1) el sistema de evaluación actual tiene graves defectos y deficiencias, y por lo tanto debe ser revisado para que las mejores prácticas internacionales.

			<p>2) Las propuestas están aplicando no cumple con estas faltas y se agravan o alentar las malas prácticas.</p> <p>3) ¿Cuáles son los profesores de investigación y los investigadores deben elaborar propuestas para abordar el cambio en el punto N ° 1 para evitar tener que someterse a punto N ° 2, que se beneficia de la ausencia de un discurso unificado de los contras de de la comunidad académica o de investigación. Numerosas propuestas se han realizado o intentado plazo, basado en los principios de revisión, el examen de los registros (índices y no abstracta o indicadores formales), el pluralismo de los órganos los grupos de presión límite de los juegos de azar y los clientes.</p>
Precio Simposio, devaluar, re-evaluación	Michel Blay (CNRS) y Michael Francia (CNRS)	<p>http://www.diffusion.ens.fr/index.php?res=conf&idconf=1878</p> <p>30 novembre 2007</p>	<p>La evaluación por pares, bibliometría y la numerología visto por un presidente de la sección de Ciencias del Universo, por Yves Langevin.</p> <p>Los indicadores de rendimiento de la investigación, por Ghislaine Filliatreau.</p> <p>Investigación de evaluación de impacto en las ciencias sociales y humanidades: la experiencia de Quebec y Canadá, por Yves Gingras</p> <p>La construcción de la Excelencia por la evaluación. El Campo Académico Alemán en la transformación, por Richard Münch.</p>
Características de los resultados de la investigación en ciencias sociales y humanidades: Desde una perspectiva de evaluación de la investigación	Mu-Hsuan Yu-Wei Chang	<p>http://portal.acm.org/citation.cfm?id=1403769</p> <p>Journal of the American Society for Information Science and Technology Volume 59 , Issue 11 (September 2008)</p>	<p>El objetivo de la evaluación de la investigación es revelar el logro y el progreso de la investigación. Resultados de la investigación ofrece una base para la evaluación empírica. Una justa evaluación de la investigación debería tener en cuenta la diversidad de los resultados de la investigación a través de las disciplinas e incluir todas las formas principales de las publicaciones de investigación. Este artículo revisa la literatura sobre la naturaleza de los resultados de la investigación en ciencias sociales y humanidades en función de las características de las publicaciones de investigación y, a continuación se examinan las consecuencias para la evaluación de la investigación de las ciencias sociales y humanidades investigadores.</p>
The underestimated humanities and social sciences	Wim Blockmans	<p>http://www.portlandpress.com/pp/books/online/QAHEE/001/0089/0010089.pdf</p> <p>2007 Portland Press Ltd</p>	<p>It is clear that this whole evaluation system was set up to address two very valid arguments: to guarantee quality and to control spiralling costs. Especially in the medical and natural sciences, which implement expensive technologies and equipment involving large research teams, it is perfectly justified to keep a sharp eye on the allocation of resources and resulting outcomes. The universal application of these disciplines means that they can be implemented on a global scale. Therefore the applicability of their findings has to be assessed globally and, in fact, researchers in these disciplines across the world mainly focus on the same issues and problems.</p> <p>This explains why these disciplines have built up such an extensive worldwide research forum with its own publication culture and associated standardized format and language, used in specific channels of academic communication. Evaluation instruments should therefore incorporate a far greater breadth of indicators than just the bibliometric parameters which tend to measure communication between peers over the short term. A</p>

			<p>so-called 'radar model' has been developed for this purpose, and was applied to the agricultural and pharmaceutical sciences.</p> <p>It is clear that we must relinquish the notion that there will ever be a universally applicable system that can measure and reduce to simple numbers such a complex process as the evaluation of the quality and dissemination of research knowledge. Such a system can only disadvantage all disciplines alike and would gravely underestimate the achievements of researchers in all fields.</p>
--	--	--	--

Annex II

PROJECTE DE RECERCA:

“L’avaluació de la investigació en les àrees de Ciències Socials, Ciències Humanes, Jurídiques i Belles Arts: Estudi qualitatiu, anàlisi i propostes”.

(Universitat de Barcelona i Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya).

Coordinadora: Virgínia Ferrer

Dept. Didàctica i Organització Educativa

Facultat de Formació del Professorat

Universitat de Barcelona

CARTA DE NEGOCIACIÓ:

Títol del Projecte de recerca: “L’avaluació de la investigació en les àrees de Ciències Socials, Ciències Humanes, Jurídiques i Belles Arts: Estudi qualitatiu, anàlisi i propostes”. (Universitat de Barcelona i Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya).

Investigadors/es : Virginia Ferrer (Coordinadora), Sandra Martínez, Antoni Font, José Maria Barragán, Josep Garcia – Borés, Francisco Gracia, Antoni Martí i Sandra Montané.

Objectiu principal i metodologia de la recerca:

La finalitat del projecte és recollir, conèixer i analitzar les experiències viscudes per part del professorat universitari català, estable i no estable, i les seves valoracions respecte als processos d’avaluació en trams de la recerca i de les modalitats de reconeixement i acreditació de la tasca investigadora i producció científica en les àrees no experimentals.

Per tal de poder conèixer aquesta realitat es durà a terme: un estudi biogràfic professional – personal mitjançant la realització de 8 entrevistes en profunditat de diferents àrees de ciències no experimentals (BBAA; Jurídiques, Història – Geografia, Filosofia – Antropologia, Ciències de l'Educació, Filologies, Sociologia – Política), l'aportació de documentació per part del docent de les avaluacions amb l'objectiu de contrastar la informació recollida en les entrevistes i, la realització de dos grups de discussió per àrees. Paral·lelament, es durà a terme un anàlisi i estudi de propostes complementaries i alternatives protocolitzades i altres indicadors d'avaluacions de la recerca en les àrees no experimentals a altres universitats nacionals i internacionals.

Implicació:

La implicació per part dels nostres subjectes participants serà:

1. Realitzar una entrevista en profunditat, on podrà aportar informació i documentació escrita que contrasti els passos seguits a l'hora de les avaluacions i les acreditacions. La documentació aportada no sortirà del lloc de la realització de l'entrevista; sinó que la investigadora recollirà les dades en el mateix moment amb el criteri de no visibilitzar en cap moment la identitat ni informacions que puguin reconèixer la identitat del subjecte entrevistat. Primer es reconstruirà la seva història avaluativa del seu procés: arribada a la universitat, passos a seguir per l'avaluació i acreditació, documentació, etc. I després, expressarà les diverses conseqüències d'aquest tipus d'avaluació i dels resultats, la seva vivència, percepció, sentiments, opinions, presa de decisions, valoracions respecte a l'avaluació.
2. Llegir-se la transcripció de la seva entrevista per si vol afegir o modificar alguna dada, i donar el seu vist- i – plau.

Blocs temàtics de l'entrevista:

Hem agrupat les preguntes a realitzar en les entrevistes entorn als següents eixos:

1. Realització d'una breu introducció de la situació actual a nivell professional, laboral, personal i socio- econòmica del professorat.
2. Valoració dels criteris aplicats al subjecte d'avaluació d'acreditació de la recerca.
3. Història avaluativa.
4. Valoració per part de l'entrevistat dels criteris d'avaluació AQU – ANECA.
5. Vivència del procés, sentiments positius i negatius, àmbit emocional i psicològic.
6. Els efectes del procés avaluatiu a la vida personal, familiar, social, intel·lectual i oci.
7. Alternatives sobre el procés d'avaluació viscut.

Guió i Preguntes de l'entrevista en profunditat:

Aquestes preguntes serviran per orientar el procés i les qüestions a abordar a l'entrevista que mantindrà sempre un to conversacional i l'entrevistat/da podrà afegir altres qüestions rellevants que ell/ella consideri.

1. *En quin any va entrar a treballar a la Universitat? Ha estat a diferents universitats?*
2. *Quins estudis té?*
3. *Quins altres contractes laborals ha tingut fora de la universitat?*
4. *Està afiliat a algun sindicat?*
5. *Com és la seva situació familiar? Parella, fills, persones dependents de vostè. Com viu la seva família la seva dedicació laboral?*
6. *Quin salari percep a la universitat? Està d'acord amb la retribució econòmica que rep a la universitat?*
7. *Ho complementa amb altres ingressos? Quines fonts d'ingressos té?*
8. *En les seves situacions contractuals anteriors, considera que la seva remuneració ha estat justa?*
9. *Considera que la situació contractual, en les diverses èpoques de la seva trajectòria, ha afectat la seves possibilitats de desenvolupar la recerca? Per què? Podria posar algun exemple?*
10. *En les seves situacions contractuals anteriors, ¿considera que la seva recerca ha estat degudament recolzada materialment i acadèmicament per la Universitat en què treballa?*
11. *Considera que la situació contractual ha constituït, en les diverses èpoques de la seva trajectòria, un greuge respecte a les condicions en què desenvolupaven la recerca altres categories contractuals? (Comparació de les possibilitats de recerca efectiva (elaboració de treballs) i de estades de recerca a l'estranger entre les diverses figures: Associats respecte a Ajudants, laborals respecte a funcionaris, temps parcial respecte a temps complet.*
12. *Quantes hores a la setmana dedica a la recerca, publicacions, etc...?*
13. *En les àrees de coneixement en què la recerca té un corpus de lectures no acadèmic (literatura), té temps de llegir obres sense vinculació a les matèries de docència/recerca?*
14. *Te temps per llegir literatura no acadèmica?*
15. *Te aficions, hobbies?*
16. *Podria descriure la seva història avaluativa a la Universitat? Beques, DEA, tesi doctoral, acreditacions, convocatòries de places, oposicions, habilitacions, trams, etc...*

17. *Pertany a grups de recerca, innovació docent a la universitat?*
18. *Pertany o col·labora amb altres xarxes, institucions de recerca, grups, col·lectius, associacions, centre d'estudis, fora de la universitat?*
19. *Considera que la seva Universitat ha recolzat suficientment la seva activitat de recerca?*
20. *En la seva àrea de coneixement, què considera més important: la recerca desenvolupada de manera individual, o la vinculada a grups i projectes de recerca reconeguts com a tal (sigui per la mateixa Universitat, pel Ministeri o per la Generalitat)?*
21. *Quins són els passos que va seguir, quins van ser els resultats de l'avaluació, en què es van centrar, quina va ser l'argumentació. Aportació de documentació.*
22. *Quin va ser i/o és el paper del departament? Abans de l'acreditació, quin suport va rebre de companys/es, catedràtics, direcció? I després de saber els resultats de l'avaluació?*
23. *Com va reaccionar personalment al procés d'avaluació, i els seus companys/es, el departament, la facultat?*
24. *Quines van ser les seves estratègies de supervivència, adaptació, submissió, recursos legals, sindicals, etc.?*
25. *Quines preses de decisions ha pres en relació a la recerca, a la seva contribució a la producció i transferència de coneixement a la seva àrea?*
26. *Podria identificar alguns aspectes positius i d'altres negatius del procés d'avaluació de la recerca?*
27. *Com pensa (el subjecte entrevistat) que se'ls hi hauria d'avaluar?*
28. *Pensa que no es reconeix ni es valora part important de la seva producció de recerca?*
29. *Quins criteris d'avaluació complementaris o alternatius proposaria per ser avaluat justament?*
30. *I des de la seva àrea de coneixement?*
31. *Podria posar algun exemple de companys/es que estiguin a la mateixa situació o de que hagin de marxar/hagin marxat de la Universitat per no haver estat acreditats?*
32. *Quina és la seva opinió sobre transparència dels criteris públics i dels tribunal de les agències d'avaluació?*
33. *Coneix el currículum dels avaluadors que acreditaran o no al professorat? Creu que és adequat?*
34. *Què entén per impacte a la seva àrea?*
35. *Què entén per transferència del coneixement a la seva àrea?*
36. *Què vol dir investigar a la seva àrea? I ser investigador a la seva àrea?*
37. *Creu que és adequat el sistema actual d'avaluació de la recerca per les àrees no experimentals o bé afavoreix les àrees experimentals?*

38. *Quins efectes, conseqüències creu que tenen els criteris oficials d'impacte en les condicions de producció i orientació de la recerca a les seves àrees de coneixement?*
39. *Creu que estan perjudicant al professorat, al tipus de coneixement produït i al model de transferència en les àrees no experimentals? Creu per tant que hi ha discriminació a les àrees no experimentals? Per què?*
40. *Quines són les estratègies i dispositius censurats, autocensurats i autoimposats que ha vostè ha posat en marxa en relació als processos avaluatius i d'acreditació?*
41. *Quina és la seva dedicació a la docència?*
42. *Quina relació manté entre docència i recerca?*
43. *Quina és la seva dedicació a la gestió?*
44. *Creu que hi ha incompatibilitat entre les tres funcions de docència, recerca i gestió?*
45. *Que en pensa de la quarta funció del nou estatut del PDI, de transferència de coneixement?*
46. *Quina és la seva llengua de publicació? Quins idiomes coneix? Te problemes per a publicar en altres llengües?*
47. *A més de la producció d'impacte, participa en activitats de divulgació de la seva recerca no reconegudes?*
48. *Quin paper pensa que juga la burocràcia?*
49. *Com se sent personalment en relació a l'avaluació que se li aplica?*
50. *Quina és la seva autopercepció, la seva autoestima, autoimatge?*
51. *Com gestiona el temps?*
52. *Sent que te qualitat de vida?*
53. *Que en pensa i com viu la competitivitat amb els seus companys/es de departament?*
54. *Viu aquests processos amb estrès i pressió?*
55. *Ha patit alguna malaltia física, trastorn mental, o conseqüències psicossomàtiques o d'altres en relació a la pressió laboral, sedentarisme, estrés, etc...?*
56. *Ha patit algun tipus de discriminació, mobbing a la universitat?*
57. *Practica algun esport o activitat física continuada durant el curs acadèmic? Quina? Quants cops per setmana?*
58. *Pren algun tipus de medicació habitualment?*
59. *Creu que és compatible la dedicació i la carrera professional a la universitat amb la maternitat/paternitat? Quines conseqüències ha tingut en el seu cas?*
60. *Com creu que es podria conciliar la vida familiar amb la laboral?*
61. *Com ha viscut la mobilitat nacional i internacional?*
62. *Si vol afegir alguna altra qüestió?*

GRÀCIES.

Ètica de la recerca i confidencialitat:

L'equip investigador es compromet a guardar una total confidencialitat, anonimant del subjecte entrevistat i discreció en relació a la identitat del professorat que participa. A l'hora de fer les transcripcions de les entrevistes i elaborar l'informe final, es tindrà molta cura en la redacció dels documents escrits, amb la finalitat de no donar a conèixer qualsevol dada que pugui identificar als nostres subjectes participants. Per tant, només la coordinadora del projecte, Virginia Ferrer, i l'entrevistadora, Sandra Martínez, coneixeran la identitat de cada col·laborador/a.

Abans de començar les entrevistes, la responsable de les seves realitzacions demanarà el consentiment al docent de poder ser gravades, amb l'objectiu d'obtenir la màxima informació i ser fidel amb el discurs del professorat participant i no mal interpretar les dades obtingudes.

Una vegada realitzada l'entrevista, aquesta serà transcrita i se li tornarà al docent per a que pugui modificar i afegir allò que consideri adient per l'elaboració de l'informe final. Per tant, se li demanarà el seu vist – i – plau.

El professorat participant de la nostra recerca tindrà dret a saber els resultats de la recerca i tenir una còpia de l'informe final, que no estaran enllestits fins mitjans de gener.

Barcelona, setembre 2009